

OPTOMETRYSTA

BADANIE WZROKU

501 713 717

EXPRESS OPTYK • obok NETTO

Reklama

Prezes SGL-u:

„Jedynym antidotum na tych, którzy są nie do ruszenia”

DWUKADENCYJNOŚĆ

Ważą się losy burmistrza i wójtów. Co nam mówią?

W powiecie tucholskim, w większości przypadków, od 20 lat rządzą ci sami ludzie. Ustawa wprowadzona jeszcze przez PiS miała doprowadzić do ogromnych rozszarad w samorządach. Czy obecna koalicja zablokuje te zmiany? – Wielu ludzi stało się od władzy zależnych, a im mniejsza miejscowość, tym bardziej jest to widoczne. Samorządowców nie da się ruszyć. Start przeciwko takiemu wójtowi/burmistrzowi nierzadko wiąże się z konsekwencjami osobistymi – komentuje Andrzej Andrysiak, prezes Stowarzyszenia Gazet Lokalnych. – Obowiązujące przepisy są nieuczciwe. Staliśmy się ofiarami hejtu i zniewag. Politycy doprowadzili do tej sytuacji – uważa z kolei burmistrz Tadeusz Kowalski.

Str. 11-13

Czy w centrum Tucholi pojawią się krótkie, bezpłatne postoje?

Fot. Agata Wiśniewska

Str. 2-3

To jedno z proponowanych rozwiązań, które miałyby przyczynić się do ożywienia centrum Tucholi. Jeśli doczeka się realizacji, to jedynie na prywatnym gruncie – na mocy porozumienia z gminą. Według urzędników, ze względów prawnych, na parkingach objętych Strefą Płatnego Parkowania nie ma takiej możliwości. Dlaczego w innych miastach naszego regionu darmowe minuty w strefach funkcjonują? Dociekał tego Tomasz Nakielski.

Są prawymi rękami wójtów. Jak wyglądają ich majątki?

Str. 6

Czy rolnicy z gmin Cekcyn i Lubiewo doczekali się potwierdzenia strat po wiosennych przymrozkach?

Str. 4

Po co są Lasy Społeczne? Temat budzący emocje w skali całego kraju pojawił się w Tucholi

Str. 8

Tłum tucholan uczcił Święto Niepodległości

Str. 32

Reklama

GRUPA
psbPOLSKIE
SKLEPYWSZYSTKO
W MISTRZOWSKICH CENACHBYSEWO
HURTOWNIA BUDOWLANATuchola
ul. Warszawska 21

LAMPKI 100 LED

ZEWNĘTRZNE/WEWNĘTRZNE

HIT CENOWY

17,77 zł

LAMPKI 200LED 29,99zł/szt
LAMPKI 500LED 59,99zł/szt
LAMPKI 1000LED 99zł/szt

Czy w centrum Tucholi pojawią się krótkie, bezpłatne postoje?

To jedno z proponowanych rozwiązań, które miałyby przyczynić się do ożywienia centrum Tucholi omawiane na posiedzeniu komisji rozpatrującej petycję handlowców i mieszkańców starówki. Jeśli doczeka się realizacji, to jedynie na prywatnym gruncie (na mocy porozumienia z gminą), ponieważ, jak informowali urzędnicy tucholskiego ratusza, ze względów prawnych na parkingach objętych Strefą Płatnego Parkowania, nie ma takiej możliwości. Dlaczego w takim razie w innych miastach naszego regionu darmowe minuty w strefach funkcjonują? Dociekał tego Tomasz Nakielski, który – nie tylko w tym aspekcie – miał inne zdanie.

Posiedzenie komisji skarg, wniosków i petycji, na którym pochyłono się nad petycją mieszkańców oraz osób prowadzących działalność w centrum miasta w sprawie utworzenia strefy 30-minutowego, bezpłatnego parkowania na terenie starego miasta (pismo wpłynęło do urzędu 17 września) odbyło się 5 listopada. Obradom przewodniczył Adam Brzoszczyk, który poinformował, że w międzyczasie doszło już do spotkania przedstawicieli przedsiębiorców i radnego z tego okręgu: Andrzeja Galinskiego z burmistrzem Tadeuszem Kowalskim oraz Waldemarem Walkowia-kiem – kierownikiem wydziału infrastruktury i planowania przestrzennego.

– Konkluzja z tego spotkania była taka, że składający petycję zmierzają do poprawy sytuacji przedsiębiorców w strefie staromiejskiej. Propozycja wprowadzenia 30-minutowego, bezpłatnego parkowania jest jedną z kilku

powiedział się także burmistrz i radny Galinski).

Również Brzoszczyk zaznaczył na początku posiedzenia, że w jego trakcie nie jest planowane podjęcie rozstrzygnięcia, a jedynie ustalenie stanu faktycznego i prawnego w celu zorientowania się na możliwości działania.

– W kolejnych tygodniach odbędzie się już posiedzenie w węższym gronie, tylko członków komisji – podczas którego zostanie wypracowane stanowisko w tej sprawie, poinformował radny.

W pierwszej kolejności głos zabrał Waldemar Walkowiak, który przedstawił zebranym prezentację poświęconą Strefie Płatnego Parkowania w Tucholi, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru centrum.

„Cel (rotacja) został osiągnięty”

Jak przypomniał kierownik wydziału infrastruktury i planowania przestrzennego, SPP w Tucholi funkcjonuje od

strefy zainstalowano 29 parkometrów.

Obowiązujące obecnie stawki opłat za parkowanie wynoszą: 1 zł za postój do 20 minut (minimalna opłata), 3 zł za pierwszą godzinę, 3,40 zł za drugą, 3,80 zł za trzecią oraz 3 zł za czwartą i każdą kolejną godzinę parkowania.

Dalej, jak wskazywał urzędnik, ze statystyk dotyczących transakcji w parkometrach w okresie od maja do września bieżącego roku wynika, że 69,5% wszystkich transakcji w SPP dotyczy postoju do jednej godziny, w tym 26,35% – do 20 minut. W przypadku pl. Wolności udział postojów do godziny wyniósł 78,3%, w tym 31,6% dotyczyło postoju do 20 minut.

– Dane te dobrze pokazują rotację w obrębie Strefy Płatnego Parkowania. Niemal 70% transakcji dotyczy krótkiego postoju związanego z załatwieniem sprawy. Cel, który przyświecał wyznaczeniu strefy, czyli wymuszenie rotacji pojazdów, został osiągnięty. [...] W przypadku placu Wolności jeszcze więcej transakcji jest na krótki postój – podnosił Waldemar Walkowiak.

W przygotowanej przez niego prezentacji znalazły się także dane dotyczące średniej liczby dziennych transakcji, z uwzględnieniem trzech lokalizacji: placu Wolności, pasażu przy ul. Nowodworskiego i w obszarze starego miasta. Od maja do września średnia liczba transakcji na pl. Wolności wynosiła od 202 do 226, przy 30 miejscach parkingowych. Niewiele więcej transakcji odnotowano przy pasażu (od 214 do 231), gdzie dostępnych jest 61 miejsc. W przypadku obszaru starego miasta, gdzie liczba miejsc parkingowych wynosi 180, dzienna rotacja wyniosła od 357 do 404 transakcji.

– Podsumowując, na placu Wolności znajduje się 30 miejsc

Tomasz Nakielski po wysłuchaniu wystąpień urzędników podzielił się z zebranymi swoimi wątpliwościami i spostrzeżeniami. Jego zdaniem wolne miejsca na parkingach przy rynku wiąże się ściśle z dużą liczbą zamkniętych sklepów.

postojowych, a średnia dzienna liczba transakcji z parkometru wynosi 211. Dodatkowo około 10% transakcji w strefie realizowanych jest za pomocą aplikacji mobilnych, co w przypadku placu Wolności przekłada się na średnią dzienną liczbę 7-8 pojazdów przypadających na jedno miejsce parkingowe w godzinach od 9:00 do 17:00 – stwierdził urzędnik.

Dla porównania, na pasażu przy ul. Nowodworskiego, mimo większej liczby miejsc parkingowych, wskaźnik ten wynosi niespełna 4 pojazdy na jedno miejsce dziennie.

– Miejsca na pl. Wolności są wyłączone ze sprzedaży abonamentów, tak aby służyły klientom oraz osobom załatwiających sprawę w obrębie rynku – informował jeszcze Walkowiak.

Jeśli chodzi o przychody, największy udział mają parkometry – 69%, abonamenty – prawie 17%, a aplikacje i opłaty dodatkowe – po niemal 7%. W analizowanym okresie przychód z pl. Wolności wyniósł około 18% całkowitego przychodu pozostałego obszaru strefy. Jak sprawdziliśmy, SPP w Tucholi, od momentu jej rozszerzenia w roku 2021 do października 2025 r., przyniosła gminie dochód w wysokości 2.476.759,08 zł, a zarządcy wynagrodzenie sięgające 1.817.751,54 zł.

Potrzeba „magnesów” a nie zmian w SPP?

Do zaprezentowanych danych odniósł się wódcarz Tucholi, podkreślając, że wprowadzenie strefy przed kilkunastoma laty oraz jej późniejsze modyfikacje przyniosły oczekiwane rezultaty.

Reklama

OGRODY PILARSCY 608 789 695
ogrody.pilarscy
www.ogrody-pilarscy.eu

mamy zielone pojęcie...

**PROJEKTOWANIE
I URZĄDZANIE OGRODÓW**

Statystyki: transakcje w parkometrach zrealizowane w okresie maj – wrzesień 2025

plac Wolności

- postój do 20 minut: 31,60 %
- postój do 40 minut: 63,15 %
- postój do 1 godziny: 78,30 %
- postój powyżej 1 godziny: 21,70 %

Materiały UM w Tucholi

inicjatyw, które mają na celu poprawienie, uzdrowienie sytuacji na starym mieście. Jeśli ta koncepcja nie przyniosłaby oczekiwanego skutku, przedsiębiorcy wyrazili gotowość do wspólnego poszukiwania innych rozwiązań – relacjonował radny Brzoszczyk, który również uczestniczył we wspomnianym spotkaniu (później w podobnym tonie wy-

1 czerwca 2009 roku na ulicach placu Wolności i ulicy Chojnickiej. W 2021 roku jej zasięg rozszerzono na pozostałe ulice obszaru starego miasta oraz ulice: Nowodworskiego, Garbary, Świecką, Dworcową i Kolejową. Obecnie SPP obejmuje łącznie 610 płatnych miejsc parkingowych, z czego 30 znajduje się na pl. Wolności. Na terenie

Reklama

SKŁAD WĘGLA

- ekogroszek
- groszek
- orzech
- kostka

Ceny od 1170 zł/t
Tuchola, Bysław, Cekcyn, Gostycyn
PRĘTY 3 zł/kg

609 068 202

**TARTAK
WUTKOWSKI**

- tarcica iglasta sucha – sosna, modrzew
- tarcica liściasta sucha – dąb, brzoza, buk, olcha, jesion
- więźby dachowe
- deski szalunkowe 25 mm
- łaty 6x4, kontrłaty 6x2,5
- tarcica strugana/podbitki/deski tarasowe
- impregnacja zanurzeniowa/ciśnieniowa

**DREWNO
CERTYFIKOWANE**

ŚLIWICE, ul. Starogardzka 45, tel./fax 52 334 00 93
www.tartakwutkowski.pl e-mail: biuro@tartakwutkowski.pl

DJ ADI

Adrian Jedras
NIP 5611611600
Telefon 503 534 698
Zapewniam oprawę muzyczno-konferansjerską na:

- wesela
- urodziny
- jubileusze
- imprezy firmowe oraz inne, które sobie wymarzysz.

DJ Adi

mieszkańców i gości do centrum. Jesteśmy gotowi, jako gmina, ponieść nawet większe nakłady finansowe na rzecz ożywienia rynku. Chcielibyśmy, by był to taki punkt, gdzie nawet przychodząc „w ciemno”, zawsze można gdzieś wejść lub na chwilę się zatrzymać – mówił burmistrz, deklarując jednocześnie gotowość do stałego dialogu z przedsiębiorcami z centrum.

Radny Andrzej Galinski, jako przedstawiciel mieszkańców starego miasta, podkreślał, że ożywienie rynku jest kluczowym celem działań. Zaznaczył, że nikt nie upiera się, gdzie dokładnie powinny powstać miejsca bezpłatnego postoju i że takie rozwiązanie można zastosować na próbnym okresie, np. na rok. Tyle powinno wystarczyć, aby prowadzący działalność w centrum zobaczyli efekt po swoich obrotach. Ważne byłoby natomiast wprowadzenie na rynek ogólnodostępnych imprez oraz zniesienie w całej strefie płatnego parkowania obowiązku wpisywania numeru rejestracyjnego pojazdu przy zakupie biletu. Radny zwracał również uwagę, że jarmark staroci towarzyszący Dniom Borów Tucholskich powinien nadal odbywać się na rynku, jednak poza miejscami postojowymi. Zaproponował także, by Pochód Borowiaków przenieść na niedzielę, co mogłoby zachęcić więcej osób do odwiedzenia centrum miasta.

– Gdy zaczniemy działać, może zaczyna zniknąć z centrum puste lokale – podnosił, dodając, że i starosta zadeklarował pomoc w kwestii ożywienia rynku.

Rotacja czy dochód?

Tomasz Nakielski pytał, jak wyglądała rotacja pojazdów w rejonie obecnej strefy przed jej wprowadzeniem. W odpowiedzi usłyszał od wójarza, że siłą rzeczy nie jest w stanie podać takich danych, ponieważ nie prowadzono wtedy pomiarów. Natomiast w jego odczuciu i mieszkańców, z którymi rozmawia, zmiana jest widoczna gołym okiem. Wskazywał, że wcześniej samochody stały na rynku nawet całymi dniami, w tym także pojazdy pracow-

ników punktów zlokalizowanych w centrum i przyjezdnym ciężko było zatrzymać się na rynku.

– Wtedy rotacji nie było. Nie można było nawet postawić samochodu, żeby cokolwiek załatwić. Teraz, w ramach SPP płacę złotówkę, załatwiam, co potrzebuję i odjeżdżam – przyszedł w sukurs burmistrzowi radny **Tomasz Wegner**.

Takie wyjaśnienia nie usatysfakcjonowały mieszkańca, który stwierdził, że ciężko mówić o poprawie sytuacji związanej z rotacją pojazdów, skoro nie zostało to faktycznie zmierzone. Sam jej praktycznie nie dostrzega, a wolne miejsca na rynku tłumaczy raczej dużą liczbą zamkniętych sklepów. Zastanawiał się również, po co wprowadzać darmowe miejsca postojowe w pobliżu rynku, skoro – jak twierdzą władze – rotacja już się poprawiła.

– Te darmowe miejsca mają służyć temu, by wytrącić argument tym, którzy jako przeszkodę w odwiedzeniu rynku wskazują konieczność opłacenia parkingu. Jeśli dla kogoś barierą jest zapłacenie złotówki, chcemy dać mu alternatywę – wyjaśniał burmistrz.

Tomasz Nakielski przyznał, że uczestniczył w posiedzeniu komisji i kontynuuje temat darmowych pierwszych minut parkowania, ponieważ taki postulat zawarł w swoim programie wyborczym, gdy ubiegał się o mandat radnego (ostatecznie zdobył go Andrzej Galinski). Jak podkreślił, pomysł ten był wynikiem rozmów z mieszkańcami jego okręgu, dlatego konsekwentnie go forsuje. Dodał również, że złożona petycja potwierdza, iż mieszkańcy oczekują wprowadzenia darmowych minut w strefie płatnego parkowania.

Odwołując się do słów burmistrza wypowiedzianych podczas jednej z wcześniejszych sesji: „można wprowadzić wszystko, tylko kto to utrzyma” mieszkaniec zauważył, że w przypadku SPP aspekt ekonomiczny ma jednak istotne znaczenie.

Burmistrz uznał tę uwagę za „łapanie za słówka”, ale przyznał, że nie można lekceważyć wpływów ze strefy. Jak podkreślał,

gmina musi dbać o równowagę między dochodami a wydatkami, a część środków z opłat parkingowych mogłaby zostać przeznaczona na działania ożywiające centrum. Wskazał też, że symboliczna, minimalna opłata w wysokości 1 zł jasno pokazuje, iż celem strefy jest przede wszystkim zapewnienie rotacji miejsc postojowych.

Jego zdaniem pustoszące centrum to zjawisko wpisujące się w tendencje ogólnopolskie, a nawet europejskie.

– Nie da się wypracować idealnych rozwiązań, które zadowo-

podmiotów, takich jak służby ratownicze, bezpieczeństwa czy transportu publicznego. Po konsultacji z organem nadzoru wojewody kujawsko-pomorskiego radca prawna potwierdziła, że w żadnym wypadku nie będą akceptowane rozwiązania zakładające darmową pierwszą godzinę postojową. Podkreśliła również, że wprowadzenie bezpłatnych miejsc na prywatnym parkingu w pobliżu rynku byłoby zgodne z prawem, ponieważ przepisy dotyczące SPP nie obejmują terenów prywatnych.

Andrzej Galinski podkreślał wielokrotnie, że cieszy się z faktu, że w końcu rozmawia się z przedstawicielami handlu odnośnie ożywienia centrum. Na komisji reprezentował właśnie tę grupę mieszkańców starego miasta.

lą wszystkich mieszkańców. Musimy dokonywać pewnych wyborów – mówił Tadeusz Kowalski, zachęcając Tomasza Nakielskiego, by włączył się w działania na rzecz ożywienia centrum.

W ocenie mieszkańca sama jego obecność na komisji była już takim wyrazem troski o miasto.

Bezpłatne minuty w SPP niezgodne z prawem

Sytuację prawną funkcjonowania strefy płatnego parkowania omówiła **Zofia Kujath-Mrugowska**, radca prawna tucholskiego urzędu. Jak wyjaśniła, przepisy jednoznacznie wskazują, że skoro rada gminy ustanowiła SPP, ma również obowiązek określenia stawek za pierwszą godzinę parkowania. Ustawodawca nie dopuszcza możliwości wprowadzenia stawki zerowej, ponieważ każda kolejna opłata musi narastać progresywnie.

Zerowa stawka może dotyczyć jedynie ściśle określonych

Tomasz Nakielski dopytywał, czy w takim razie Sępólno Krajeńskie łamie prawo, wprowadzając darmowe minuty parkowania.

– Nie wiem, czy Sępólno łamie prawo, tego nie oceniam – odpowiedziała Zofia Kujath-Mrugowska.

Głos zabrał również radny Adam Brzoszczyk, prywatnie prawnik, który podkreślił, że nie do komisji należy ocena uchwał innych samorządów.

– Każdy odpowiada za własne decyzje. Moim zdaniem uchwała wprowadzająca stawkę zerową dla wszystkich kierowców nie spełniałaby wymogów prawa – zaznaczył.

Reklama

AUTO PL **REJESTRACJE**

AKCYZA, TABLICE, TŁUMACZENIA UBEZPIECZENIE OC/AC

KOMPLEKSOWA OBSŁUGA REJESTRACJI POJAZDÓW

TUCHOLA • ul. Świecka 74-76 (przy rondzie) tel. 535-005-001

A co z miejscami? Są ok?

Andrzej Galinski podsumował, że widzi po stronie władz miasta otwartość na rozmowę i liczy, że uda się wspólnie wypracować jakiś „wspólny mianownik”. Z kolei Tadeusz Kowalski zapewnił, że podejmie rozmowę z firmą APCOA, która wygrała przetarg na obsługę strefy na kolejne cztery lata, w sprawie ewentualnych zmian w jej funkcjonowaniu, tak aby przy zakupie biletu nie trzeba było wpisywać numeru rejestracyjnego pojazdu.

Na końcu dyskusja obrała nieco inny tor i zaostrzyła się, gdy Tomasz Nakielski dopytywał o sposób wytyczenia miejsc w SPP (chodziło o miejsca dla właścicieli nieruchomości). Wyrażał wątpliwość, czy te zlokalizowane bliżej niż 10 metrów od skrzyżowań są zgodne z przepisami prawa. Andrzej Galinski dopytywał, do czego takie pytania mają zmierzać, dostrzegając w nich potencjalne zagrożenie dla funkcjonowania mieszkańców i przedstawicieli handlu. Tomasz Nakielski zaprzeczył, jakoby taka była jego intencja, a sam musiał zmierzyć się z pytaniami radnej **Ewy Jaroch** odnośnie jego miejsca zameldowania i zamieszkania.

Adam Brzoszczyk wyjaśniał, że rada miejska ma kompetencje do ustanowienia strefy i określenia jej granic, natomiast konkretne miejsca w strefie wyznacza organ wykonawczy, przygotowując propozycje w porozumieniu z policją, które następnie zatwierdza starosta w ramach organizacji ruchu. Z kolei radca prawna urzędu podkreśliła, że strefa została ustanowiona zgodnie z procedurą, czyli wyczerpała wszystkie przewidziane prawem etapy. Natomiast jeżeli ktoś ma co do tego uwagi, to powinien złożyć je na piśmie. Komisja wtedy je rozpatrzy i przyjrzy się sytuacji bezpośrednio w terenie.

Tekst i fot. Agata Wiśniewska

CUK | UBEZPIECZENIA

MULTIAGENCJA
ROKU 2024

AGRO
wszystkie oferty w 1 miejscu

**UBEZPIECZ SWOJE
GOSPODARSTWO**

Tuchola, ul. Pocztowa 6

525 545 145

Godziny otwarcia: pon. – piątek: 8–16, sobota: 9–12

Uprawy
z dotacją z budżetu państwa do **65%** jak i pozostałe

Budynki
wszystkie wchodzące w skład Twojego gospodarstwa włącznie z ich wyposażeniem i fotowoltaiką

OC rolnika
szkody powstałe w związku z prowadzeniem gospodarstwa

Maszyny rolne
cały sprzęt, którym pracujesz w gospodarstwie od wszystkich ryzyk

Zwierzęta gospodarskie
także z dopłatą z budżetu państwa

W przypadku Lubiewa sprawa nie zakończyła się tak pomyślnie, jak w Cekcynie

Czy rolnicy z gmin Cekcyn i Lubiewo doczekali się potwierdzenia strat po wiosennych przymrozkach?

Sprawa protokołów sporządzonych przez komisje ds. szacowania strat wyrządzonych przez wiosenne przymrozki w gminach Cekcyn i Lubiewo obita się nawet o dane z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej. Oba samorządy o nie wniosowały, ale na inny majowy dzień. Co za tym idzie... podano im odmienne temperatury, które poskutkowały różnymi decyzjami dyrektora Wydziału Rolnictwa i Środowiska Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.

W drugiej połowie października pisaliśmy o pracach odrębnych komisji ds. szacowania strat wyrządzonych przez wiosenne przymrozki w gminach Cekcyn i Lubiewo. Problem, jaki opisywaliśmy w związku z nim, dotyczył niezatwierdzenia przez Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy sporządzonych protokołów.

Dane z IMGW miały rozstrzygnąć problem

W gminie Lubiewo komisja przymrozkowa sporządziła 113 protokołów, z których po pierwszej weryfikacji zatwierdzono jedynie 9 dokumentów. Ze stratami powyżej 30 procent było 6 protokołów, a poniżej 3. Z kolei w Cekcy-

nie opracowano 81 takich dokumentów. Tych ze stratami powyżej 30 procent urząd wojewódzki zaakceptował 6, a poniżej 30 procent – 11 dokumentów. W obu samorządach szacowane straty dotyczą żyta ozimego i trwałych użytków zielonych.

Takie działanie Wydziału Rolnictwa i Środowiska w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy kierowanego przez **Jarosława Jurzystę** nie spotkało się z przychylnością wójta gminy Cekcyn **Jacka Brygmana** i wójta gminy Lubiewo **Joanny Jastak**. Zaowocowało to spo-

tkaniem zainteresowanych stron. Dyskusja, która odbyła się 16 października, zakończyła się tym, że każda ze stron pozostała przy swoich racjach, a sprawę rozstrzygnąć miały dane z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Oddział Morski w Gdyni.

-5 stopni dla Cekcyna i -3,6 stopni dla Lubiewa... Co to dało?

– Nie mam optymistycznych informacji. W ubiegłym tygodniu kontaktowałem się z mną dyrektor Jurzysta. Dla niego najważniejszy był wynik ze stacji meteorologicznej w Lubiewie, która we wskazanym dniu [7 maja – red.] pokazała -3,6. Podtrzymał swoje zdanie, że ta temperatura nie mogła spowodować tak dużych strat. Uważa, że mógłby uwzględnić straty na poziomie 15 procent, ale na pewno nie takie, jakie wskazał [powyżej 30 procent – red.] – usłyszeliśmy w poniedziałek od Joanny Jastak. Do poprawy oceny nie przydała się informacja oparta o dokumentację zdjęciową, że stacja metrologiczna w Lubiewie mieści się... na terenie zabudowanym przy ul. Halle-

– Na 113 protokołów 20 z nich wykazuje straty powyżej 30 procent. Pozostałe zostały nieuwzględnione – mówi wójt gminy Lubiewo.

Gmina Cekcyn wniosowała o podanie temperatury z 13 maja. Instytut wskazuje, że tego dnia temperatura miała wynieść -5 stopni. Co za tym idzie, zatwierdzonych protokołów ze stratami powyżej 30 procent w produkcji roślinnej jest łącznie 30.

– Od lat zwracamy uwagę, że jest zbyt mała liczba certyfikowanych punktów pomiarowych. Na naszych terenach mamy wyraźne spadki temperatur. Gdy stacja oddalona jest 20-40 km od miejsca strat, wyniki nie oddają rzeczywistości. Po raz pierwszy spotkałem się z sytuacją, w której urząd wojewódzki podważał wyniki pracy komisji, którą sam powołał. Komisja w terenie szacowała te straty i starała się robić to rzetelnie. To nie powinno mieć miejsca. Jeżeli urząd wojewódzki miał wątpliwości, to mógł je zgłosić od razu po szacowaniu, a nie pół roku później – komentuje Jacek Brygman.

Anna Lipska

Reklama

JARMARKI bożonarodzeniowe

- ❄️ **Wiedeń**
5-7.12.2025
koszt: 500 zł + 70 euro
- ❄️ **Drezno**
6.12.2025
koszt: 260 zł
- ❄️ **Praga**
12-14.12.2025
koszt: 500 zł + 90 euro
- ❄️ **Budapeszt**
12-14.12.2025
koszt: 500 zł + 70 euro
- ❄️ **Berlin**
13.12.2025
koszt: 230 zł

NOWOŚĆ!

wynajem własnych apartamentów

w samym sercu RYZMU

z widokiem na bazylikę św. Piotra

novumapartamenti.it

KOŁOBRZEG

wynajem apartamentów

novumapartamenti.pl

Biuro Turystyki i Transportu

NOVUM travel

ul. Gdańska 13e, 89-410 Włocławek
tel: 052-389-98-90, 512 512 120
e-mail: novumtravel@op.pl

ZAPRASZAMY!!!

kronika policyjna

● We wtorek 4.11 o godz. 8:55 w Tucholi na skrzyżowaniu ul. Czerskiej z drogą w kierunku Stobna kierujący VW uderzył w tył poprzedzającej mazy, którą kierowała 43-latk. Do rąk 31-latka powędrował mandat. Oboje kierujący byli mieszkańcami gm. Tuchola.

● Tego samego dnia o godz. 12:26 w Tucholi na terenie prywatnym przy ul. Chojnickiej kierujący ciężarówką scianą podczas zawracania uderzył naczipą o materiały budowlane. Wobec mieszkańca Żagania nie stosowano środków prawnych.

● Również tego dnia o godz. 16:50 w Tucholi na ul. Warszawskiej kierowca toyoty nie ustąpił pierwszeństwa pieszoemu na przejściu dla pieszych. Na szczęście u pieszego nie wystąpiły żadne obrażenia, w pojeździe też nie stwierdzono uszkodzeń, toteż dla 38-letniego mieszkańca Karsina sprawa zakończyła się pouczeniem.

● Także we wtorek policjanci zostali powiadomieni, że 30 października 2025 roku nieznana osoba, podszywając się za osobę na aplikacji Messenger, celowo wprowadziła w błąd 67-latkę z naszego powiatu, prosząc o podanie kodu BLIK. Poprzez działanie oszusta kobieta straciła pieniądze w kwocie 800 zł. Pamiętajmy, aby zawsze weryfikować prośby naszych znajomych o podanie kodów BLIK.

● W środę 5.11 o godz. 12:05 w Tucholi na ul. Świeckiej kierujący renault 18-latek wjechał na przejazd pomimo czerwonego sygnatu świetlnego i uderzył w zaporę kolejową. Mieszkaniec Tucholi został ukarany mandatem karnym.

● Tego samego dnia w Tucholi policjanci zatrzymali 41-latkę (zam. gm. Tuchola) kierującego seatem pomimo orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Tucholi zakazu kierowania pojazdami mechanicznymi. Mężczyźnie grozi do 5 lat pozbawienia wolności.

● W Żalnie natomiast policjanci zatrzymali 56-latkę (zam. gm. Kęsowo), który kierował peugeotem w stanie nietrzeźwości. Urządzenie pomiarowe wskazało, że w jego organizmie znajduje się 1,2 promila alkoholu. Funkcjonariusze zatrzymali kierowcy prawo jazdy. Od mężczyzny została także pobrana krew do dalszych badań. Grozi mu do 3 lat pozbawienia wolności oraz sądowy zakaz prowadzenia pojazdów.

● W czwartek 6.11 o godz. 15:45 w Śliwicach na ul. Pod Rosochatkę kierująca toyotą 52-latkę nie upewniła się co do możliwości wykonania manewru wyprzedzenia i uderzyła w wyprzedzającą ją audi, którym kierował 27-latek. Uderzony pojazd następnie uderzył w przydrożne drzewo. Obydwoje uczestnicy zdarzenia to mieszkańcy gm. Śliwice. Trwają czynności wyjaśniające – sprawa ma trafić do sądu. G.

kronika strażacka

● W piątek 7.11 napłynęło zgłoszenie o nieprzytomnej kobiecie na ul. Grodzkiej w Tucholi. Gdy strażacy przybyli na miejsce, pani była już przytomna. Zmierzyli parametry życiowe. W tym czasie na miejsce przybył zespół ratownictwa medycznego z Sępólna Kr., który przejął pacjentkę.

● W sobotę 8.11 na drodze wojewódzkiej w Bładowie na zakręcie na odcinku 50 m na pasie w kierunku Chojnic leżała rozsypana kukurydza. Do akcji zaangażowano 1 zastęp JRG. Strażacy zabezpieczyli miejsce i uprzątnęli drogę. G.

Reklama

Cech Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Tucholi
 Ośrodek Szkolenia Zawodowego, ul. Sępoleńska 22a

organizuje we własnej siedzibie:

kurs pedagogiczny

– potrzebny osobom szkolącym uczniów,

kurs wielozadaniowy

– przygotowujący do egzaminów czeladniczych i mistrzowskich we wszystkich zawodach.

Polecamy również

prowadzenie ksiąg podatkowych oraz rozliczenia z ZUS.

Ceny usług do uzgodnienia indywidualnie.

Informacji udziela i zgłoszenia przyjmuje biuro Cechu pod numerem telefonu (52) 334 36 77 w godzinach 7:30-15:00

Reklama

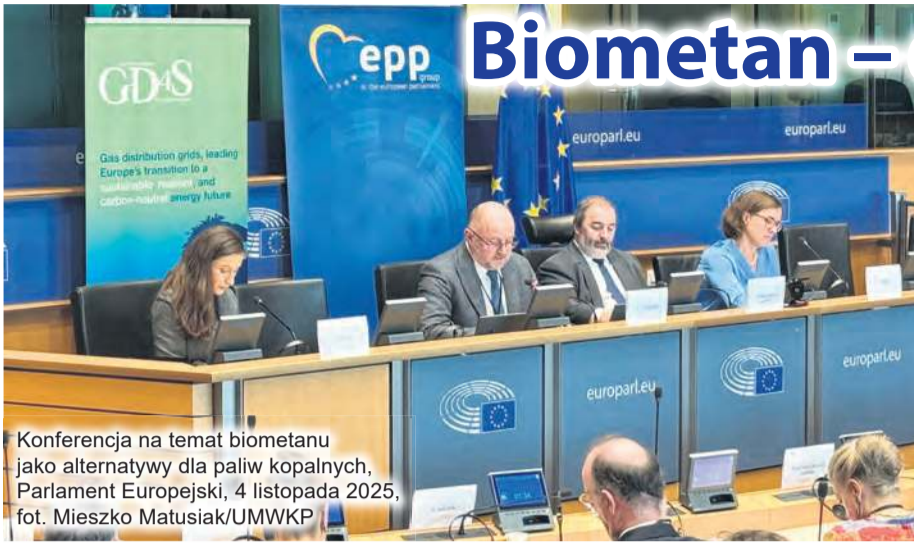
ZATRUDNIMY

pracowników
do pracy w Niemczech
w ogrodnictwie

Nie wymagamy znajomości j. niemieckiego

Kontakt telefoniczny
od poniedziałku do piątku
w godz. od 9:00 do 13:00

663-626-877

Konferencja na temat biometanu jako alternatywy dla paliw kopalnych, Parlament Europejski, 4 listopada 2025, fot. Mieszko Matusiak/UMWKP

Marszałek Piotr Całbecki uczestniczył 4 listopada w Brukseli w konferencji poświęconej przyszłości zastosowania w energetyce rolniczego biometanu, który może stać się dla Europy szeroko stosowaną alternatywą dla paliw kopalnych.

Zabierając głos w dyskusji panelowej na temat europejskiej wizji wykorzystania biometanu, marszałek Piotr Całbecki, który jest też przewodniczącym Komisji Zasobów Naturalnych w Eu-

ropejskim Komitecie Regionów (NAT), podkreślił zainteresowanie samorządów regionalnych i lokalnych w krajach członkowskich udziałem w tworzeniu rozwiązań, które pozwolą Europie wydstać się z obecnej pułapki energetycznej.

– *Biometan to energetyka oparta na odnawialnych źródłach, zrównoważona i odpowiedzialna społecznie, to miejsca pracy i przychody dla rolników, a także wzmocnienie lokalnej i regionalnej niezależności energetycznej. Pro-*

Biometan – ekologiczna alternatywa, szansa dla rolnictwa

dukowany z bioresztek rolniczych i agroprzemysłowych gaz o parametrach energetycznych gazu ziemnego to rozwiązanie, które może odegrać ogromną rolę. Łączy bowiem ambicje klimatyczne z rozwojem obszarów wiejskich, dywersyfikacją dochodów rolniczych, bezpieczeństwem energetycznym i zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym. Chcemy, aby biometan był centralnym elementem europejskiej wizji biogospodarki – stwierdził w swoim wystąpieniu. Dodał, że NAT, której pracami kieruje, rozpoczęła właśnie prace nad opinią Komitetu Regionów w kwestii nowej unijnej strategii biogospodarki. Zaznaczył, że strategia ta powinna oznaczać m.in. stworzenie mechanizmów europejskiego wsparcia dla przedsięwzięć w tej dziedzinie.

Gospodarz naszego województwa podzielił się podczas spotkania naszym regionalnym doświadczeniem, związanym z istniejącą od kilkunastu lat przemysłową biogazownią

w Liszkowie w powiecie inowrocławskim i planowaną nowoczesną wytwórnią biogazu w Bydgoszczy, a także kilkoma działającymi w Kujawsko-Pomorskiem prywatnymi biogazowniami. Zaznaczył, że pracujemy nad systemem produkcji biometanu w oparciu o współpracę rolników, świata nauki i podmiotów energetycznych. Nasz region, obok siedmiu innych regionów z sześciu krajów Unii Europejskiej, uczestniczy w projekcie „Terytorialne biorafinerie dla gospodarki o obiegu zamkniętym” (TeBiCe), którego celem jest m.in. wypracowanie strategii zagospodarowania odpadów sektora rolno-spożywczego na cele energetyczne.

Konferencję, która odbyła się w gmachu Parlamentu Europejskiego (PE), zorganizowały PE, Europejska Partia Ludowa i portugalska firma energetyczna Floene Energias. Gospodarzami byli portugalscy europosłowie Paulo do Nascimento Cabral i Paulo Cunha.

Poprawiamy bezpieczeństwo na drogach wojewódzkich

Trwają prace przy przebudowie i doświetleniu przejść dla pieszych i przystanków autobusowych wzdłuż dróg wojewódzkich. W wielu miejscowościach, szczególnie w sąsiedztwie szkół, montujemy też wyświetlacze prędkości skłaniające do bezpieczniejszej jazdy. Realizacja całego pakietu zadań pochłonie ponad 17 mln zł.

Fot. UMWKP

– *Co roku modernizujemy około stu kilometrów wojewódzkich dróg – mówi marszałek Piotr Całbecki. – Naszym priorytetem jest bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu, dlatego nie tylko modernizujemy drogi, budujemy ścieżki rowerowe i przebudowujemy niewalgalne skrzyżowania, ale także wdrażamy program doposażenia wojewódzkich tras w doświetlone przejścia i przystanki autobusowe. To nasza odpowiedź na oczekiwania mieszkańców.*

Cały pakiet zadań obejmuje doświetlenie 247 przejść dla pieszych, wykonanie 22 przystanków autobusowych, budowę 5 zatok autobusowych i montaż 18 wyświetlaczy prędkości w obrębie niewalgalnych przejść. W wielu punktach dobudowujemy też fragmenty chodników.

W pierwszej kolejności prace rozpoczęły się na drogach wojewódzkich nr 252 w Bądkowie (powiat aleksandrowski), nr 317 w Kruszynie (powiat włocławski) oraz na trasie nr 560 pomiędzy Brodnicą i Rypinem. Wykonawcy układają niezbędne okablowanie, wbudowują fundamenty pod nowe latarnie, a następnie montują ledowe oprawy. W najbliższym czasie planowane jest

rozpoczęcie robót na kolejnych drogach objętych projektem:

- na drodze wojewódzkiej nr 241 na odcinku Kcyńca – Tuchola (40 przejść + 2 przystanki, 3 wyświetlacze, powiaty nakielski, sępoleński i tucholski),
- na drodze wojewódzkiej nr 251 na odcinku Żnin – Inowrocław (29 przejść + 1 przystanek, powiaty żniński i inowrocławski),
- na drodze wojewódzkiej nr 252 na odcinku Inowrocław – Włocławek (20 przejść + 4 wyświetlacze, powiaty inowrocławski, aleksandrowski i włocławski),
- na drodze wojewódzkiej nr 255 na odcinku Pakość – Strzelno (2 przejścia, powiat inowrocławski),
- na drodze wojewódzkiej nr 317 na odcinku Włocławek – Kruszyn (6 przejść + 2 przystanki, powiat włocławski),
- na drodze wojewódzkiej nr 412 Inowrocław – Kruszyn (2 przejścia + 4 zatoki autobusowe, powiat inowrocławski),
- na drodze wojewódzkiej nr 534 Grudziądz – Rypin (37 przejść + 3 przystanki + 1 wyświetlacz, powiaty grudziądzki, wąbrzeski, golubsko-dobrzyński i rypiński),
- na drodze wojewódzkiej nr 551 na odcinku Strzyżawa – Wąbrzeźno (43 przejścia + 10 przystanków + 4 wyświetlacze) powiaty bydgoski, chełmiński, toruński i wąbrzeski),
- na drodze wojewódzkiej nr 552 na odcinku Świerczynki – Lubicz (19 przejść + 2 przystanki + 2 wyświetlacze, powiat toruński),
- na drodze wojewódzkiej nr 553 na odcinku Toruń – Wybcz (29 przejść + 2 przystanki + 2 wyświetlacze),
- na drodze wojewódzkiej nr 560 na odcinku Brodnica – granica województwa (20 przejść + 1 zatoka autobusowa + 2 wyświetlacze, powiaty brodnicki i rypiński).

Na realizację całego programu poprawiającego bezpieczeństwo przede wszystkim pieszych, samorząd województwa wyda ponad 17 mln zł. Połowę środków pozyskaliśmy z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Zakończenie realizacji

całego programu planowane jest w przyszłym roku.

W ostatnich miesiącach w wielu miejscowościach, szczególnie w okolicach placówek oświatowych, zamontowaliśmy wyświetlacze prędkości. Pojawiły się one:

- w Mycielewie na drodze wojewódzkiej nr 247 (powiat nakielski),
- w Pakości na drodze wojewódzkiej nr 255 (powiat inowrocławski),
- w Żninie na drodze wojewódzkiej nr 251 (powiat żniński),
- w Maksymilianowie na drodze wojewódzkiej nr 244 (powiat bydgoski),
- w Bramce na drodze wojewódzkiej nr 240 (powiat świecki),
- w Grucznie na drodze wojewódzkiej nr 245 (powiat świecki),
- w Stolnie na drodze wojewódzkiej nr 548 (powiat chełmiński),
- w Golubiu-Dobrzyniu na drodze wojewódzkiej nr 554 (powiat golubsko-dobrzyński),
- w Obrowie na drodze wojewódzkiej nr 258 (powiat toruński),
- w Osiecinach na drodze wojewódzkiej nr 267 (powiat radziejowski),
- w Łaszewie na drodze wojewódzkiej nr 544 (powiat brodnicki),
- w Morzycach na drodze wojewódzkiej nr 267 (powiat radziejowski).

Kolejne wyświetlacze zamontowane zostaną wkrótce:

- w Kosowie na drodze wojewódzkiej nr 241 (powiat nakielski),
- w Strzelcach Dolnych na drodze wojewódzkiej nr 256 (powiat bydgoski),
- w Bieganowie na drodze wojewódzkiej nr 266 (powiat radziejowski),

Wyświetlacz prędkości pojawił się m.in. w Mycielewie na drodze wojewódzkiej nr 247 (powiat nakielski), fot. ZDW

- w Żabnie na drodze wojewódzkiej nr 254 (powiat mogileński),
- w Wieniu na drodze wojewódzkiej nr 268 (powiat włocławski),
- w Nowym Dworze na drodze wojewódzkiej nr 534 (powiat grudziądzki).

Na zakup i montaż urządzeń wydamy około 350 tysięcy złotych. Wcześniej uruchomiliśmy program likwidacji miejsc niebezpiecznych, w ramach którego przebudujemy dwadzieścia trzy skrzyżowania. Na ten cel samorząd województwa zabezpiecza 72 miliony złotych.

Rekordowe wydatki na drogi

Na wojewódzki program modernizacji dróg wojewódzkich na najbliższe lata trafią 2 miliardy złotych. W ramach Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 (FEoKP 2021-2027), naszego programu regionalnego nowej perspektywy, na inwestycje drogowe, w tym m.in. nasz regionalny program budowy obwodnic, przeznaczamy 136 mln euro. Na część zadań związanych z rozbudową infrastruktury drogowej wykorzystamy też zdobyte dofinansowanie centralne (ok. 170 mln zł na obwodnice i około 450 mln zł na rozbudowę innych dróg).

Podziel się relacją z 11 listopada i wygraj nagrody

Zachęcamy mieszkańców i koła gospodyń wiejskich naszego regionu do udziału w naszym tradycyjnym konkursie na relację ze świętowania Narodowego Święta Niepodległości. Termin nadsyłania prac to 21 listopada.

– *W naszym regionie udało się zbudować tradycję oficjalnych obchodów Święta Niepodległości w połączeniu z rodzinnymi spotkaniami przy stole i serwowaną na nich gęsiną jako głównym daniem. Zapraszam do świętowania oraz do udziału w konkursie. Jestem pewien, że i w tym roku uczest-*

nicy zaskoczą jury pomysłowymi relacjami – mówi marszałek Piotr Całbecki.

Czekamy na zgłoszenia, którymi powinny być kreatywne relacje z biesiadowania z okazji Narodowego Święta Niepodległości 11 listopada, z daniem z gęsiną w roli głównej, przygotowane zgodnie z zapisami regulaminu. Jeden uczestnik może nadesłać tylko jedną pracę konkursową.

Na zgłoszenia czekamy do 21 listopada. Prace można przysyłać:

- **pocztą tradycyjną – liczy się data wpływu pracy do organizatora – na adres:**

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego plac Teatralny 2, 87-100 Toruń, pokój 219 z dopiskiem: „Konkurs na relacje gęsinowe”.

- **mailowo – zgłoszenia przesyłane tą drogą muszą wpłynąć do dnia 21 listopada 2025 roku do godziny 24:00 – na adres gesina@kujawsko-pomorskie.pl, wpisując w temacie e-maila „Konkurs na relacje gęsinowe”. Zalecamy przysyłanie filmów**

konkursowych za pośrednictwem platformy hostingowej <https://wetransfer.com>

Nagrodami dla osób fizycznych będą karty podarunkowe do sieci sklepów ze sprzętem gospodarstwa domowego (I miejsce – 2000 złotych, II miejsce – 1500 złotych, III miejsce – 1000 złotych oraz po 500 zł dla wyróżnionych). Koła Gospodyń Wiejskich otrzymają nagrody finansowe (I nagroda – 2500 złotych, II nagroda – 1500 złotych, III nagroda – 1000 złotych).

Szczegóły oraz formularze zgłoszeniowe na www.kujawsko-pomorskie.pl

Są prawymi rękami wójtów. Jak wyglądają ich majątki?

Finanse zastępczyni wójtów z powiatu tucholskiego? Zaglądamy do ich oświadczeń majątkowych. **Monika Szczęsna, Dorota Gromowska, Jagoda Has, Łucja Koniarska i Katarzyna Daszkiewicz** zarobiły w 2024 roku od około 132.000 zł do prawie 190.000 zł – różnice wynikają nie tylko z wynagrodzeń, ale też z dodatkowych źródeł dochodu, takich jak diety, najem czy emerytury.

Na łamach „Tygodnika” analizowaliśmy już majątki czołowych urzędników tucholskiego ratusza, z burmistrzem i jego zastępczynią na czele. Zajrzeliśmy także do oświadczeń majątkowych wójtów oraz prezesów spółek komunalnych. Tym razem kierujemy naszą uwagę w stronę zastępczyni wójtów. We wszystkich gminach wiejskich (Cekcyn, Kęsowo, Gostycyn, Lubiewo, Śliwice) funkcję tę pełnią właśnie panie.

Choć zarabia najmniej, w sumie ma najwięcej

Spore różnice widać już w wysokości samych wynagrodzeń. Najwięcej zarabia wicewójt gminy Gostycyn, pełniąc jednocześnie funkcję kierowniczkę tutejszego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Jak wskazała **Dorota Gromowska**, z tytułu pełnienia obu funkcji w 2024 roku uzyskała wynagrodzenie w wysokości 162.072,10 zł. Do-

Ogłoszenie płatne

Monika Szczęsna,
wicewójt gm. Cekcyn, kierowniczka referatu rozwoju lokalnego, kultury, sportu i turystyki (l. 44)

Zarobiła:
wynagrodzenie – 139.671,45 zł.
Majątek odrębny.
Posiada:
dom o pow. 81,44 m² położony na działce o pow. 1390 m² o wartości 330.276 zł, pomieszczenia gospodarcze (przynależne do domu) o pow. 83,47 m². Własność w 1/2 części.
Oszczędności:
brak
Pojazdy o wartości powyżej 10 tys. zł: brak.
Zadłużenie na 31 grudnia 2024 r.:
kredyt konsumencki w Banku Millenium SA, oprocentowanie 11,89% – 92.785,26 zł,
kredyt odnawialny w Banku Millenium S.A. – 50.000 zł,
kredyt gotówkowy mBank S.A., oprocentowanie 12,26% – 10.577,43 zł,
kredyt gotówkowy mBank S.A., oprocentowanie 14,29% – 10.329 zł,
kredyt odnawialny mBank S.A. – 27.000 zł.
Majątek odrębny.

Katarzyna Daszkiewicz,
wicewójt gm. Śliwice (l. 32)

Zarobiła:
wynagrodzenie – 132.329,16 zł.
Posiada:
dom o pow. 180 m² wart 515.000 zł,
budynek gospodarczy o pow. 35 m² wart 40.000 zł,
działkę o pow. 989 m² wartą 70.000 zł.
Małżeńska współwłasność majątkowa.
Oszczędności:
5000 zł.
Pojazdy o wartości powyżej 10 tys. zł:
Volkswagen Passat B8 z 2015 r.
Zadłużenie na 31 grudnia 2024 r.:
kredyt w PKO Bank Polski – Bezpieczny kredyt 2% – na zakup domu – 573.825,54 zł.

Jagoda Has,
wicewójt gm. Kęsowo,
dyrektorka biura TZP-G (l. 37)

Zarobiła:
wynagrodzenie z Urzędu Gminy Kęsowo – 128.496,52 zł,
wynagrodzenie z Tucholskiego Związku Powiatowo-Gminnego – 37.578,88 zł,
umowa zlecenie – 2975,51 zł
najem mieszkania – 20.000 zł.
Majątek odrębny.
Posiada:
dom o pow. 187,5 m² (łącznie z garażem) położony na działce o pow. 0,1214 ha o wartości 380.000 zł,

Dorota Gromowska,
wicewójt gm. Gostycyn,
kierowniczka GOPS-u (l. 55)

Zarobiła:
wynagrodzenie – 162.072,10 zł ze składkami na ubezpieczenie społeczne i trzynastką, dieta radnej powiatowej – 12.024,92 zł (do kwietnia 2024 r.)
Posiada:
dom o pow. 140,4 m² wart 290.000 zł,
działkę pod budynkiem mieszkalnym o pow. 625,40 m² wartą 18.300 zł,
mieszkanie o pow. 46,70 m² wart 170.000 zł,
gospodarstwo rolne o pow. 8,4769 ha wart 90.000 zł,
Współwłasność małżeńska.
Z tyt. prowadzenia gospodarstwa rolnego osiągnęła przychód w wysokości 5556,05 zł (płatności obszarowe i płatności ONW).
Oszczędności:
7417,03 zł.
Pojazdy o wartości powyżej 10.000 zł:
Volkswagen Jetta z 2017 r. – 33.000 zł.
Ustawowa współwłasność majątkowa.
Zadłużenie na 31 grudnia 2024 r.: brak.

Łucja Koniarska,
wicewójt gm. Lubiewo (62 l.)

Zarobiła:
wynagrodzenie – 143.533,30 zł,
emerytura – 28.062,50 zł,
umowy zlecenia – 704 zł
inne – 470 zł.
Wymienione dochody stanowią współwłasność majątkową małżeńską.
Posiada:
dom o pow. 150 m² wart 200.000 zł,
działkę o pow. 987m², na której położony jest dom, wartą 30.000 zł.
Współwłasność z synem i mężem.
Oszczędności:
50.000 zł.
Pojazdy o wartości powyżej 10 tys. zł:
Opel Mokka z 2018 r.
Współwłasność majątkowa małżeńska.
Zadłużenie na 31 grudnia 2024 r.:
nie dotyczy.

mieszkanie o pow. 63,23 m² wart 260.000 zł,
budynki gospodarcze o pow. 130 m² do kapitalnego remontu o wartości łącznej z działką (o pow. 0,2054 ha) 45.000 zł.
Własność, majątek odrębny.
Oszczędności:
ok. 30.000 zł.
Pojazdy o wartości powyżej 10 tys. zł:
brak.
Zadłużenie na 31 grudnia 2024 r.:
brak.

dając do tej kwoty dietę radnej (Gromowska była radną powiatową do kwietnia 2024 r.), łączne dochody wicewójt wyniosły 174.097 zł.

Drugie miejsce pod względem wysokości wynagrodzenia należy do zastępczyni **Joanny Jastak**. Wicewójt **Łucja Koniarska** w roku ubiegłym otrzymała 143.533,30 zł wynagrodzenia. Wraz ze świadczeniem emerytalnym (28.062,50 zł) i innymi dochodami łącznie to 172.770 zł.

Nieco mniejsze wynagrodzenie z tytułu pełnienia stanowiska osiągnęła **Monika Szczęsna**, wicewójt gminy Cekcyn, która w 2024 roku zarobiła 139.671,45 zł. **Katarzyna Daszkiewicz**, zastępczyni wójta gminy Śliwice, otrzymała 132.329,16 zł. Najniższe wynagrodzenie w urzędzie, wśród wicewójtów, zanotowała **Jagoda Has** – 128.496,52 zł. Jednak dzięki pozostałym źródłom (m.in. wynagrodzenia z Tucholskiego Związku Powiatowo-Gminnego) łącznie zarobiła 189.050 zł, co w naszym zestawieniu daje jej pierwsze miejsce pod względem wysokości dochodów. Przypomnijmy, że w artykule wskazano kwoty brutto.

Majątek w nieruchomościach

Zastępczyni **Radosława Januszewskiego** posiada także największy majątek ruchomy, który według oświadczenia opiewa na sumę 685.000 zł. Kolejną w zestawieniu jest **Katarzyna Daszkiewicz**, u której łączna wartość nieruchomości wynosi 625.000 zł, a tuż za nią plasuje się **Dorota Gromowska** z majątkiem wycenianym na 568.300 zł.

Więcej informacji, w tym o posiadanych oszczędnościach, zadłużeniu lub jego braku, znajduje się w poszczególnych zestawieniach.

Agata Wiśniewska

 Wójt Gminy Kęsowo Ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy Kęsowo:						
Oznaczenie wg ewidencji gruntów	Oznaczenie wg księgi wieczystej	Powierzchnia działki (ha)	Opis i położenie nieruchomości	Przeznaczenie nieruchomości	Cena wywoławcza	Wadium (w zł)
działka nr 416/18 obręb Kęsowo	BY1T/00023274/2	0,0308 ha	Lokal mieszkalny nr 5 wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej położony w budynku czterolokalowym przy ul. Szkolnej 11 w Kęsowie na I piętrze, o powierzchni użytkowej 70,63 m ² składający się z przedpokoju, łazienki z WC, kuchni, pokoju z alkową i komórki. Lokal wyposażony jest w instalację ciepłej i zimnej wody użytkowej, instalację kanalizacji sanitarnej, instalację elektryczną, instalację centralnego ogrzewania zasilanego z indywidualnej kotłowni CO. Dojście i dojazd do nieruchomości poprzez działkę gruntu nr 416/16, nieodpłatna służebność przejścia i przejazdu.	lokal mieszkalny	172 800,00 zł	12 096,00 zł
działka nr 43/7 obręb Kęsowo	BY1T/00027587/7	0,1032 ha	Działka położona w Sicinach, zabudowana budynkiem gospodarczym o pow. 32,50 m ² . Działka uzbrojona w sieć energetyczną, wodociągową i kanalizacyjną.	Działka znajduje się na terenie jednostki funkcjonalno-przestrzennej jako A1- rozwój usług, przedsiębiorczości i funkcji mieszkaniowej.	40 000,00 zł	2 800,00 zł

1. Termin i miejsce przetargu: przetarg odbędzie się **16 grudnia 2025 r.** o godzinie 10:00 w Urzędzie Gminy w Kęsowie przy ul. Głównej 11, biuro nr 18.

2. Obciążenie i zobowiązania nieruchomości: nieruchomości są wolne od wszelkich obciążeń i zobowiązań.

3. Warunki przetargu:
aby przystąpić do przetargu należy wnieść wadium w pieniądzu oraz okazać komisji przetargowej dowód wpłaty wadium. Wpłaty wadium z zaznaczeniem **tytułu: wadium działka (nr działki i obręb)** w podanej w tabeli **wysokości w terminie do 11 grudnia 2025 r.** (decyduje dzień odnotowania środków na rachunku Urzędu Gminy w Kęsowie) należy dokonać przelewem na rachunek bankowy Urzędu Gminy w Kęsowie: Bank Spółdzielczy w Tucholi **91 8174 0004 0016 5930 2000 0006**.

4. Dodatkowe informacje: szczegółowe informacje dotyczące sprzedawanych nieruchomości można uzyskać w Referacie Infrastruktury, Ochrony Środowiska i Środków Zewnętrznych Urzędu Gminy w Kęsowie ul. Główna 11, pok. nr 2, tel. 52 334 40 91 wew. 12 oraz na stronie www.bip.kesowo.pl (sprzedaż, dzierżawa i najem mienia).

Komisja przyjęła petycję mieszkańców Lubierzyna w sprawie odłączenia od sołectwa Stobno

Radni miejscy z komisji skarg, wniosków i petycji jednogłośnie opowiedzieli się za przyjęciem petycji mieszkańców Lubierzyna, którzy chcą odłączenia swojej miejscowości od sołectwa Stobno i przyłączenia jej do sąsiedniego sołectwa Raciąż.

Posiedzenie komisji, na którym rajcy pochylił się nad wnioskiem mieszkańców Lubierzyna, odbyło się w środę (5 listopada).

Jak poinformowała sekretarz gminy, **Justyna Gackowska** w Lubierzynie na pobyt stały zameldowanych jest 99 osób. Na pobyt czasowy – nikt. Petycję, która wpłynęła do tucholskiego ratusza, podpisało 38 mieszkańców Lubierzyna. Trzech podpisów urzędnicy nie byli w stanie zidentyfikować, a dwa należały do osób niezameldowanych w miejscowości.

– Dlatego bierzemy pod uwagę, że petycję podpisało 38 mieszkańców miejscowości Lubierzyn – podsumowała sekretarz gminy.

Pod wieloma względami bliżej im do Raciąża

W petycji mieszkańcy wskazali, że chcą przeniesienia Lubierzyna do sołectwa Raciąż z uwagi na to, iż czują się z nim bardziej związani – choćby przez takie instytucje jak szkoła, kościół, dom kultury czy sklepy spożywcze.

„Z uwagi na codzienną bliskość w tychże miejscach moglibyśmy załatwić nasze wszelkie sprawy związane z sołectwem, jak choćby dokonywanie opłat

Członkowie komisji jednogłośnie przyjęli petycję mieszkańców Lubierzyna. Na zdjęciu Andrzej Galinski, Adam Brzoszczyk, Barbara Śledź, Ewa Jaroch i Tomasz Wegner.

u sołtysa czy też zgłaszanie różnych problemów życia codziennego związanych z funkcjonowaniem sołectwa” – argumentują w swojej petycji.

Dodają również, że obecnie, aby to zrobić, muszą udawać się do Stobna, „co stanowi uciążliwość i powoduje niepotrzebne

straty czasu”. Mieszkańcy Lubierzyna podnoszą ponadto, że emocjonalnie są bardziej związani z Raciążem.

Komisja daje zielone światło. Co dalej?

Korzystając z obecności **Tomasza Wegnera**, radnego z so-

łectwa Stobno przewodnicząca komisji, **Barbara Śledź**, poprosiła go o zabranie głosu w sprawie, pytając wprost, czy jest zgoda mieszkańców na odłączenie od dotychczasowego sołectwa.

– Tak, jak najbardziej – potwierdził radny, wskazując, że właśnie takie stanowisko

wyrażają się z odbytych rozmów z mieszkańcami i zebrania.

W przeprowadzonym głosowaniu członkowie komisji jednogłośnie opowiedzieli się za przyjęciem petycji, co otwiera dalszą drogę do procedowania sprawy. Już w szerszym gremium – na forum całej rady – odbędzie się głosowanie nad projektem uchwały o przystąpieniu do procedury zmiany przynależności miejscowości Lubierzyn z sołectwa Stobno do sołectwa Raciąż oraz przeprowadzenia w tym zakresie konsultacji społecznych.

– W ramach konsultacji gmina będzie musiała zapytać mieszkańców sołectwa Stobno, czy chcą, żeby miejscowość Lubierzyn została odłączona od ich sołectwa, a także mieszkańców sołectwa Raciąż – czy wyrażają zgodę na jej przyłączenie – wyjaśniała Justyna Gackowska.

Od wyników konsultacji zależy będzie, czy rada podejmie prace nad kolejną uchwałą dotyczącą zmiany statutów sołectw.

Ewentualna zmiana przynależności sołectwa dla miejscowości Lubierzyn nie będzie rodzić kosztów.

Tekst i fot. Agata Wiśniewska

Artykuł sponsorowany

Ciepło z natury – nowoczesne ogrzewanie domów

Pompa ciepła zmienia oblicze polskich miast i wsi. Sielskie krajobrazy bez dymu z kominów, miasta bez smogu, bezpieczne i ciepłe domy, których nie trzeba ogrzewać kotłami na paliwa stałe to nowa rzeczywistość.

Mieszkańcy wsi i małych miast coraz chętniej korzystają z pomp ciepła. W przeciwieństwie do pieców na węgiel czy drewno, pompa nie wymaga codziennego rozpalać i noszenia opału, działa automatycznie, wykorzystując energię z powietrza, wody lub ziemi, by ogrzać dom i wodę użytkową. Zapewnia czyste powietrze, komfort, bezpieczeństwo i niższe rachunki. Nie zależy od sieci ciepłowniczych i gazowych, których w wielu miejscach nie ma. Z pompą nie ma też obaw o zaccadzenie.

CZY WARTO POSTAWIĆ NA POMPE CIEPŁA?

Urządzenie „wydobywa” ciepło z otoczenia nawet wtedy, gdy na zewnątrz panuje mróz. Jest ekologiczne, ciche i wydajne. W porównaniu z tradycyjnymi kotłami, pompy ciepła są 3 do 5 razy bardziej efektywne. Oznacza to, że z każdej pobranej jednostki energii dostarcza nawet pięć jednostek ciepła. Dzięki temu ogrzewanie jest wygodne i ekonomiczne.

Właściwie dobrana i zainstalowana pompa ciepła zwróci się po kilku latach, a potem zapewni oszczędności. Może współpracować z instalacją fotowoltaiczną i magazynem energii, co obniży koszty i uniezależni od wahań cen prądu czy paliw.

CO SĄDZA UŻYTKOWNICY?

Jak wynika z badań SW Research z sierpnia 2025 roku, aż 80% polskich użytkowników pomp ciepła jest zadowolonych, a tylko 5% ma uwagi. To najwyższy wskaźnik satysfakcji wśród technologii grzewczych. Użytkownicy cenią

wygodę obsługi (84%), bezawaryjność (77%) i stabilne koszty (62%).

Pompy ciepła sprawdzają się w nowych i starszych domach, także na wsi. Jak pokazuje badanie SW Research, satysfakcja z pomp ciepła jest wysoka niezależnie od wieku budynku i innych rozwiązań energooszczędnych. W ocieplonych domach ponad 80% respondentów deklaruje pełne zadowolenie, a w nieocieplonych budynkach ten odsetek sięga 63%.

KOMFORT, BEZPIECZEŃSTWO, WYGODA

Pompa ciepła jest praktycznie bezobsługowa. Dostosowuje swoją pracę do temperatury na zewnątrz i oczekiwanej temperatury wewnątrz budynku. Przez aplikację w telefonie można zdalnie ustawić temperaturę, harmonogram, a nawet włączyć tryb urlopowy. To ogromna

zmiana dla mieszkańców małych miejscowości, którzy byli przyzwyczajeni do pracy przy piecu i konieczności gromadzenia węgla czy drewna na zimę.

Choć koszt zakupu i montażu pompy ciepła jest znaczący, należy pamiętać, że to inwestycja długoterminowa. Dobrze dobrany system, zainstalowany przez profesjonalistę, spłaci się w kilka lat. A później generuje realne oszczędności.

Dostępne są krajowe i lokalne programy oferujące dotacje na zakup i montaż pomp ciepła. Coraz częściej gminy wspierają inwestycje w pompy ciepła – finansowo i edukacyjnie. Informacje można znaleźć m.in. na stronie www.pompucieploglowa.pl.

GŁOS EKSPERTÓW

Paweł Lachman, prezes PORT PC: – Wysoki poziom zadowolenia użytkowników to najlepszy dowód, że technologia pomp ciepła sprawdza się w praktyce. To rozwiązanie wygodne, bezobsługowe i odporne na wahania cen energii. Pompa ciepła jest najefektywniejszym źródłem ogrzewania dla polskich domów, zwłaszcza poza wielkimi metropoliami.

Bartłomiej Derski, ekspert rynku energetycznego: – Popularność pomp ciepła rośnie nie dlatego, że są modne, ale dlatego, że po prostu działają – cicho, niezawodnie i taniej niż wiele tradycyjnych rozwiązań.

NAJWIĘCEJ POMP NA WSI

To na wsi i w małych miastach pompy ciepła mają duże znaczenie. Dawniej dzieci często wracały ze szkoły do wychłodzonych domów, bo rodzice pracowali i nie miał kto napalić w piecu. Do domu z pompą ciepła aż chce się wracać, bo jest zawsze ciepły i przytulny.

Dla rolników i właścicieli małych firm to szansa na poprawę efektywności energetycznej i lepsze warunki pracy. Pompa ciepła ogrzewa dom, ale i warsztat, sklep czy gospodarstwo.

W Unii Europejskiej działa już ponad 25 milionów pomp ciepła, a w Polsce w systemach centralnego ogrzewania budynków –

WYBÓR INSTALATORA

Jak w każdej inwestycji technicznej, kluczem jest dobór odpowiedniego urządzenia i profesjonalny montaż. Pomogą w tym poradniki PORT PC dostępne online:

- „Jak wybrać instalatora do montażu pompy ciepła?” – o kwalifikacjach wykonawcy instalacji i serwisie,
- „Jak optymalnie obsługiwać pompę ciepła?” – praktyczne wskazówki dla użytkowników,
- „Czy Twój dom jest gotowy na pompę ciepła?” – lista 10 korzyści i 5 obszarów do sprawdzenia przed inwestycją.

Materiały są dostępne na stronie [Pompuj ciepło z głową.](http://www.pompucieploglowa.pl)

około 700 tysięcy. To technologia, która nie jest nowa, lecz dopiero teraz doceniana. Wynalazek Nicolasa Carnota, rozwinięty w XIX wieku przez Petera von Rittingera i współcześnie udoskonalony, pomógł rozwiązać problemy ekologicznego ogrzewania. Dzięki pompom możemy oddychać czystym powietrzem.

GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI?

Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej o pompach ciepła, ich finansowaniu i eksploatacji, odwiedź:

- www.pompucieploglowa.pl – oficjalna kampania edukacyjna PORT PC,
- <https://pobe.pl/uproszczony-kalkulator-pobe-przez-polski-alarm-smogowy/> – kalkulator kosztów ogrzewania,
- <https://www.facebook.com/pompucieploglowa/> – społeczność użytkowników i ekspertów.

Ożywiona dyskusja z przedstawicielem ministerstwa w Branżowym Centrum Umiejętności w Tucholi

Po co są Lasy Społeczne?

Temat budzący emocje w skali całego kraju pojawił się w Tucholi

Przedstawiciele różnych gałęzi leśnictwa – od ludzi Lasów Państwowych przez naukowców, po praktyków z przemysłu i usług leśnych – spotkali się w Tucholi, dyskutując o pomysły utworzenia w Polsce Lasów Społecznych i przygotowywania Narodowego Programu Leśnego. – Jaką mamy gwarancję, że program nie trafi do kosza, jeśli znów zmieni się opcja polityczna? – m.in. takie pytania padały w sali Branżowego Centrum Umiejętności – szkoły, która działa przy Technikum Leśnym w Tucholi. Niemniejszy szmer i poruszenie wśród fachowców wywołała koncepcja Lasów Społecznych.

– Chcę, aby Tuchola i Bory Tucholskie stały się miejscem dyskusji o najważniejszych kwestiach dotyczących przyszłości leśnictwa i to w skali całej Polski – podkreśla w rozmowie z „Tygodnikiem Tucholskim” **Piotr Marciniak**, dyrektor Technikum Leśnego w Tucholi i inicjator powstania Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie leśnictwa. Szkoła kształci od tego roku przede wszystkim osoby dorosłe, pracujące w lasach, od ludzi zajmujących się administracją po praktyków wykonujących zadania w terenie (jest też część kształcenia skierowana do młodzieży). Dyrektorem BCU jest **Roman Smoliński**, nauczyciel z kadry pedagogicznej Technikum Leśnego w Tucholi.

Przedstawiciel ministerstwa kontra przedstawiciele branży leśnej

BCU prowadzi kursy i szkolenia, ale zamierzeniem centrum jest też tworzenie paneli dyskusyjnych.

SKŁAD OPAŁU
poleca

- PELLET – PROMOCJA
- CEMENT – PROMOCJA
- WĘGIEL
- DREWNO OPAŁOWE
- MATERIAŁY BUDOWLANE
- BLACHY
- KOSTKA BRUKOWA

Bysław, ul. Przemysłowa 9
tel. 608 67 10 25, 602 52 16 69

DOWÓZ W CENIE

syjnych, z których wnioski będą miały wymierny wpływ na kształtowanie polityki leśnej, zarówno o zasięgu regionalnym, jak i krajowym. W tym celu szkoła zaczęła spotkania networkingowe o tematach strategicznych dla leśnictwa. Networkingowe, bo toczące się jednocześnie tu na miejscu w BCU, ale i nawiązujące kontakt na żywo ze wskazanymi gośćmi online. Na przełomie października i listopada z ekranu do gości BCU mówił **Radomir Dyjak**, ekspert w Departamencie Leśnictwa i Łowiectwa w Ministerstwie Klimatu i Środowiska. Na przeciwko, z drugiej strony ekranu, miał całą paletę rozmówców zadających trudne pytania i reprezentujących każdą ważną gałąź leśnictwa. Dyskutować chcieli nadleśnicy nadleśnictw z terenu powiatu tucholskiego i świeckiego, urzędnicy Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, naukowcy, ale też bardzo aktywni szefowie dwóch stowarzyszeń zrzeszających przedstawicieli szerokiego przemysłu drzewnego i pracodawców leśnych. W spotkaniu uczestniczyli starosta tucholski **Andrzej Urbański** i burmistrz Tucholi **Tadeusz Kowalski**.

– Jesteśmy gminą i powiatem o leśnym charakterze. To dobrze, że samorządowcy wsłuchują się w dyskusje i plany dotyczące leśnictwa, bo ten temat dotyczy także ich – zwraca uwagę dyrektor Piotr Marciniak.

Każdy ciągnie koldrę w swoją stronę

Specjalista z ramienia ministerstwa nie mógł w Tucholi prowadzić zbyt długiego monologu, bo nie pozwolił mu na to mocny skład gości. Wśród nich rodziły się kolejne pytania, a niekiedy poważne wątpliwości co do przedstawianego tematu. A były nimi prace nad two-

W Branżowym Centrum Umiejętności w Tucholi spotkali się przedstawiciele różnych środowisk związanych z leśnictwem. Żywo dyskutowali o planach Ministerstwa Klimatu i Środowiska z jego przedstawicielem **Radomirem Dyjakiem**.

zeniem Narodowego Planu Leśnego i realizowana już koncepcja wydzielenia oraz utworzenia Lasów Społecznych. Najpierw krótko o tym pierwszym. NPL ma być szeroką i zapisaną w punktach ideą rozwoju polskiego leśnictwa na kilka najbliższych dekad. Jego pierwsza część dotyczyć ma najbliższej perspektywy do 2030 roku, a późniejsze założenia miałyby być rozpisane do 2040 i 2050 roku. W opracowaniu Narodowego Planu Leśnego z założenia mieli i mają uczestniczyć przedstawiciele różnych środowisk, którym bliżej do leśnictwa: leśnicy, przyrodnicy, naukowcy, samorządowcy, przedstawiciele przemysłu drzewnego i organizacji pozarządowych. Co naturalne, każda z tych grup podczas dyskusji i opracowywania planu „ciągnie koldrę w swoją stronę”, co przynajmniej w rozmowie z „Tygodnikiem” dyrektor Piotr Marciniak alarmują, że ich zdanie nie jest brane pod uwagę w wystarczającym stopniu albo sięga się po nie zbyt późno. Nieoficjalnie słychać komentarze, że zbyt duży wpływ na plan mają organizacje pozarządowe chroniące lasy, a za mało do powiedzenia daje się praktykom, którzy w tych lasach pracują. Konsensus wśród poszczególnych środowisk jest jednak bardzo przyziemny, a rozchodzi się o politykę.

– Jaką mamy gwarancję, że program nie trafi do kosza, jeśli znów zmieni się opcja polityczna? – takie pytanie przewijało się w Tucholi od fachowców nauczonych życiem. Nie brakuje doświadczonych osób świadkami

czy uczestnikami programu tworzonego przez ministerstwo, który nie wszedł w życie po zmianie rządu. Radomir Dyjak z resortu środowiska i klimatu przekonywał, że wierzy w aktualnie powstający Narodowy Plan Leśny i uważa, że może w końcu zostać skonstruowany ponad podziałami politycznymi. W Tucholi od gości usłyszał, że na aktywniejsze włączenie się w jego opracowanie nalegają przedstawiciele przemysłu.

Lasy Społeczne wpłyną na gospodarkę leśną? Wśród leśników mnóstwo wątpliwości

Niewątpliwie duże emocje wśród leśników budzi koncepcja wydzielenia Lasów Społecznych. Piotr Marciniak tłumaczy nam, że akurat w przypadku Borów Tucholskich i nadleśnictw położonych na naszym terenie, temat jest bardziej teoretyczny.

– Na obszarach naszych nadleśnictw jest wiele miejsc np. dydaktycznych i skierowanych dla odwiedzenia przez ludzi, które poniekąd wpisują się w koncepcję kryjącą się pod Lasami Społeczными. LS będą wydzielane przy największych aglomeracjach miejskich – wyjaśnia dyrektor Technikum Leśnego w Tucholi. Lasy Społeczne to program powstały w Ministerstwie Klimatu i Środowiska. W lipcu tego roku resort ogłosił, że zakończył się etap ich wydzielenia. Obejmą ponad 158 tys. ha wokół 11 aglomeracji: Warszawy, Krakowa, Trójmiasta, Wrocławia, Łodzi, Poznania, Katowic, Bydgoszczy

i Torunia, Szczecina, Bielska-Białej oraz Kielc.

– Po to tworzymy Lasy Społeczne, by dać mieszkańcom miast schronienie przed upałem, przestrzeń na rowerową wycieczkę, spacer, rekreację. Wyznaczamy obszary, gdzie cięcia drzew będą związane jedynie z pielęgnacją i zapewnieniem bezpieczeństwa, by w spokoju można było wycyzkować – podkreśla ministra klimatu i środowiska **Paulina Hennig-Kloska**. Ze strony przedstawicieli branży leśnej koncepcja LS jest o tyle ważna, że wpłynie na prowadzenie gospodarki leśnej i jednocześnie na zapewnienie bezpieczeństwa w pełni udostępnionych lasach. To przełoży się na finanse itd. Pomysłodawcy utworzenia LS przekonują, że ich celem nie jest wyłączenie danych terenów z całkowitego pozyskiwania drewna i zaprzestanie gospodarki leśnej. Twierdzą, że nie chcą tworzyć rezerwatów czy miejsc na rekreacyjną wyłączoneść. Jedną z propozycji jest prowadzenie w danym LS np. rębni przerębowej, czyli stałej, tak aby zachować leśny ekosystem. Koniec końców Lasy Społeczne budzą w środowisku bardzo duże kontrowersje. Dyrektor Technikum Leśnego do tematu podchodzi dyplomatycznie. Rozumiem koncepcję ich utworzenia, ale też duże wątpliwości samych leśników.

– Nie można im się dziwić. Trudno jest podejść do modyfikacji czegoś co po prostu teraz działa dobrze. A z pewnością Lasy Państwowej działają dobrze – komentuje Piotr Marciniak.

Piotr Paterski

Nowy garaż, termomodernizacja, kamery, przebudowa zaplecza i toalet

OSP do remontu! Co zmieni się w Lubiewie i Bysławiu?

Gmina Lubiewo na przełomie 2025 i 2026 roku realizować będzie dwuczęściowe zadanie polegające na przebudowie i rozbudowie budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Lubiewie oraz modernizacji pomieszczeń w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Bysławiu.

Z końcem października gmina Lubiewo podpisała dwie umowy na prace, które mają na celu poprawę infrastruktury jednostek OSP w Bysławiu i Lubiewie.

Zmienia wygląd remizy w jej wnętrzu

Za prace modernizacyjne w budynku bysławskiej Ochotniczej Straży Pożarnej odpowiadać będzie firma Usługi Ogólnobudowlane Janusz Rakowski z Tuszyn. Wśród zadań, jakie musi zrealizować, znalazły się m.in.: przebudowa toalet (w tym jednej

dla osób z niepełnosprawnościami), modernizacja pomieszczenia gospodarczego na zaplecze kuchenne i socjalne, wymiana drzwi i instalacji c.o., wodno-kanalizacyjnej, elektrycznej i wentylacyjnej. Jednostka zostanie wyposażona w pralnicowirówkę i suszarkę do odzieży strażackiej. Koszt tego przedsięwzięcia opiewa na 123.500 zł.

W Lubiewie dobudują garaż

Z kolei w Lubiewie Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe

„KOSZOWSKI” s.c. z Pruszcza wykona prace za 660.000 zł. Zakres robót obejmie m.in.: rozbudowę budynku o dodatkowy garaż i przebudowę istniejącego stropodachu, termomodernizację obiektu, montaż kamer zewnętrznych i bram garażowych. W tej kwocie znalazły się także: modernizacja instalacji wewnętrznych (elektryczna, c.o., wentylacja), wymiana hydrantu, stolarki okiennej i drzwiowej, dostosowanie sanitariatów i wykonanie podjazdu dla osób z niepełnosprawnościami oraz wymiana kotła na nowoczesny gazowy kondensacyjny.

Wykonawca, który wygrał przetarg na Lubiewo, powiedział, że jeżeli nie będzie sro-

OSP Bysław

giej zimy, to na pewno przez ten czas będzie chciał postawić fundamenty i mury w surowym stanie. W przypadku Bysławia remont zacznie się już w nowym roku i potrwa ok. 2 miesięcy. Zwróciłam uwagę, że jak jest instalacja grzewcza w sezonie, to żeby nie wyłączyć działalności świetlicy, biblioteki i dużej sali (...) – podaje wójt gminy Lubiewo **Joanna Jastak**, dodając, że nie chciałaby w sezonie wyłączać instalacji grzewczej, która obejmuje także świetlicę wiejską, bibliotekę

i często używaną dużą salę. Termin realizacji obu inwestycji to 7 miesięcy od dnia podpisania umów (30 października).

Dodajmy, że cały projekt, tj. „Przebudowa i rozbudowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Lubiewie oraz modernizacja pomieszczeń w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Bysławiu” uzyskał wsparcie finansowe – 50 procent dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Tekst i fot. Anna Lipska

OSP Lubiewo

Con Amore i IV Koncert Jesienny. Postłuchaj śpiewu chóru

W najbliższą niedzielę (16 listopada) warto wybrać się do Suchej w gminie Lubiewo i postłuchać śpiewu tutejszego zespołu.

Chór Con Amore.

Con Amore w nadchodzącą niedzielę (16 listopada) o godzinie 16:00 w świetlicy wiejskiej w Suchej organizuje IV Koncert Jesienny.

W programie wydarzenia znalazły się występy dzieci z grupy „Wiewiórek” z Przedszkola Samorządowego Gminy Lubiewo „Borowiacka Tęcza”, Big Bandu Dobrcz pod batutą Weroniki

Kwiatkowskiej, chóru Con Amore pod dyrekcją **Marii Duks** oraz niespodzianka muzyczna... Wstęp na wydarzenie jest bezpłatny.

Chór Con Amore w krótkim czasie stał się wizytówką Suchej i całej gminy Lubiewo. Formacja swoim śpiewem uświetnia wiele wydarzeń w gminie i poza nią.

Tekst i fot. Anna Lipska

Reklama

SPEKTAKL RODZINNY

„JAK CZESIEK I WIESIEK ODDALI KSIĘŻYC”

21 listopada (piątek)
godz. 17:00

Miejsce: Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo, ul. W. Witosa 1, Lubiewo

Odbierz bezpłatną wejściówkę!

ORGANIZATOR:
Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo
ul. W. Witosa 1, 89-526 Lubiewo
www.bckip.lubiewo.pl

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Dofinansowano w ramach dotacji celowej.

Ludzie z Borów chcą tworzyć turystyczną markę. Czego im brakuje?

Uczestnicy spotkania dot. marki Bory Tucholskie Naturalnie, które w tym roku miało miejsce w Górnicy Wiosce w Pile.

Bory Tucholskie Naturalnie to de facto niesformalizowana grupa osób, która powzięła sobie za cel rozwijanie szeroko pojętej turystyki. Od samego początku wspieramy tę ideę i jej patronujemy. Podobnie jak inicjatorzy stworzenia marki widzimy ogromny potencjał turystyczny w naszym regionie. Początkowo w Bory Tucholskie Naturalnie zaangażowani byli przede wszystkim branżowi przedsiębiorcy – nie tylko z powiatu tucholskiego, ale też świeckiego (Tleń, Osie i okolice) – wspierani przez Lokalną Grupę Działania „Bory Tucholskie”, Fundację „Cisowy Fyrtel” czy Wdecki Park Krajobrazowy. W ostatnim czasie coraz większy nacisk kładzie się na zaangażowanie lokalnych samorządów czy Kujawsko-Pomorskiej Organizacji Turystycznej w budowę opisywanej marki.

Rozmowy w szerszym gronie

W ostatnich dniach października odbyło się można rzec już tradycyjne spotkanie podsumowujące mijający sezon turystyczny – choć dyskusje tym razem dotyczyły przede wszystkim działań na przyszłość (i dobrze). W poprzednich latach konferencje, w których braliśmy czynny udział, odbywały się w Cekcyńcu i Tleniu. Tym razem padło na Górnicy Wiosce w Pile. Przyjechali wspomniani przedsiębiorcy, ale też: przedstawiciele organizacji społecznych, samorządów, Lasów Państwowych czy

Turystyka w Borach Tucholskich – w tym temacie w końcu zaczęło dziać się coś konkretnego. Z roku na rok pojawia się coraz więcej gości z zewnątrz, a sami Borowiacy nareszcie poważnie dostrzegają swój potencjał w branży. Powstała też inicjatywa budująca turystyczną markę – z własnym logo, manifestem i ofertą. Ale żeby nie było zbyt kolorowo – są jeszcze spore braki w działaniach promocyjnych i ich koordynacji. Czy pomoc mogą tu samorządy? Dlaczego nie!

budowania marki turystycznej udzielała **Agnieszka Kowalkowska** – inicjatorka „Kujawsko-Pomorskich Konstelacji Dobrych Miejsc”. Konferencję poprowadził z kolei **Michał Bucholz** z „Cisowego Fyrtla”. W dyskusjach głos zabierali ci, którzy tworzą lokalną branżę turystyczną. Aktywna jak zawsze była choćby **Gabriela Gajewska** z firmy „PAU-MAT”, organizująca m.in. wycieczki rowerowe czy warsztaty tematyczne dla turystów.

tym zaznaczyć, że w trakcie panelu głos zabierało szersze grono obecnych w sali osób.

Jedno z poruszonych zagadnień dotyczyło promocji opisywanej marki. Wszyscy, co do zasady, byli zgodni – trzeba zintensyfikować takie działania, na ten moment jest ich za mało. Lub inaczej – promocja naszego regionu, zwłaszcza w internetowym świecie – jest za mało widoczna. Narzędzia, które można wykorzystać, są powszechnie znane, ludzie związani z turystyką wiedzą, jak ich używać, ale... brakuje czasu, a co za tym idzie systematyczności, w ich wdrażaniu.

Promocja nie jest za darmo i tu kolejny wątek – skąd brać na nią środki? Składki, pisanie projektów, a może wsparcie samorządów? Na przykład wójt Grabski otwarcie mówił, że znalazłby w budżecie gminy pieniądze na promocję turystyki, potrzebuje tylko jasnych deklaracji i konkretnych pomysłów.

Kolejna kwestia to koordynacja działań promocyjnych, która aktualnie właściwie nie istnieje. „Ktoś” mógłby się nią zająć. Pytanie kto? I z drugiej strony – kto zapłaci za stworzenie ewentualnego stanowiska ds. promocji marki Bory Tucholskie Naturalnie? Rozwiązaniem mógłby być outsourcing, czyli wsparcie zewnętrznych podmiotów. Za taką usługę też trzeba jednak zapłacić.

Jastak z ciekawą i konkretną propozycją

W tym momencie pojawiły się ciekawe głosy. Próbę podjęcia konkretnych rozmów w sprawach finansowych zadeklarowała obecna w Górnicy Wiosce **Joanna Jastak** – wójt gminy Lubiewo. Mówiła m.in. tak:

Michał Bucholz, człowiek, który z turystyką związany jest od zawsze. To jeden z pomysłodawców stworzenia marki Bory Tucholskie Naturalnie.

– Uważam, że nie byłoby problemem, żeby na przykład kilka samorządów przekazywało drobne kwoty na zatrudnienie osoby odpowiedzialnej za koordynację promocji Borów Tucholskich. I zaznaczę od razu: to nie może być urzędnik. Przerabialiśmy już podobne pomysły w przeszłości. Osoba na takim stanowisku musi mieć bezpośredni kontakt z państwem [osobami zaangażowanymi w turystykę – red.]. Wracając do finansowania. Na pewno podejmę ten temat wśród samorządowców z terenu powiatu tucholskiego [...]. Przychyliłam się do słów, które powiedziała Monika Szczęsna. Jako samorząd jesteśmy od tego, żeby nie przeszkadzać, tylko wspierać. Trochę finansowo, trochę marketingowo, trochę promocyjnie. Potencjał na naszym terenie jest ogromny.

Wójt podkreśliła, że trzeba nadrobić zaległości, chociażby w kwestii komunikacji wizualnej. Bory Tucholskie Naturalnie już od dłuższego czasu posiadają swój własny logotyp, z którego

gminy na naszym terenie w ogóle nie korzystają. Jak mówiła wójt (razem z Moniką Szczęsną) – czas to zmienić.

O sprawie stanowiska ds. koordynacji promocji mówił też **Daniel Siewert** – dyrektor Wdeckiego Parku Krajobrazowego. Sugerował, że jeżeli znalazłby się środki na opłacenie etatu, taka osoba mogłaby być pracownikiem właśnie parku krajobrazowego.

– Jestem całym sercem za tym, co powiedziała pani wójt. I może właśnie taki etat ulokować nie w jakimś konkretnym podmiocie gospodarczym, nie w powiecie czy danym LGD-zie, tylko właśnie w takim podmiocie, jakim jest park krajobrazowy. Być może jest jeszcze inna, podobna instytucja? – kończył swoją wypowiedź Siewert.

Czy październikowe dyskusje, propozycje, a nawet wstępne deklaracje przyniosą wymierny efekt? Na pewno w niedalekiej przyszłości będziemy to sprawdzać.

Tekst i fot. Kamil Tajl

Joanna Jastak (w środku) zadeklarowała, że będzie rozmawiać z samorządowcami w sprawie finansowego wsparcia dla koordynacji działań promujących turystykę na naszym terenie.

lokalnych przewodników. Wśród gości z kategorii bardziej oficjalnych była np. **Beata Sawińska**, prezeska K-POT-u.

Spotkanie stało się okazją do wyciągania wniosków ze zrealizowanych już działań, a także swoistą burzą mózgów dotyczącą wyzwań czy planów rozwoju regionu Borów Tucholskich. Tegoroczne Święto Turystyki Naturalnej, które odbyło się w Woziwodzie, podsumowywał **Karol Gutsze** z LGD. W dłuższym wystąpieniu odpowiedział dotyczących

Brakuje koordynacji działań promocyjnych

Ciekawe wątki pojawiły się podczas panelu poświęconego roli samorządów w rozwoju i promocji marki Bory Tucholskie Naturalnie. Do debaty zaproszono: **Radosława Szulczyka** (prowadzi m.in. CamperPark Woziwoda), właściciela Przystanku Tleń **Michała Semraua**, wójta gminy Osie **Michała Grabskiego**, wicewójta gm. Cekcyn **Monikę Szczęsną** i **Magdalę Kurpinowicz** – prezeskę LGD „Bory Tucholskie”. Należy przy

Dwukadencyjność – „Jedyny antidotum na tych, którzy są nie do ruszenia”

W powiecie tucholskim, w większości przypadków, od 20 lat rządzą ci sami ludzie. Ustawa wprowadzona jeszcze przez PiS miała doprowadzić do ogromnych rosząd w samorządach. Czy obecna koalicja zablokuje te zmiany? – Wielu ludzi stało się od władzy zależnych, a im mniejsza miejscowość, tym bardziej jest to widoczne. Samorządowców nie da się ruszyć. Start przeciwko takiemu wójtowi/burmistrzowi nierzadko wiąże się z konsekwencjami osobistymi – komentuje Andrzej Andrysiak, prezes Stowarzyszenia Gazet Lokalnych. – Obowiązujące przepisy są nieuczciwe. Staliśmy się ofiarami hejtu i zniewag. Politycy doprowadzili do tej sytuacji – uważa z kolei burmistrz Tadeusz Kowalski.

Dwukadencyjność wójtów, burmistrzów i prezydentów miast została wprowadzona ustawą z 11 stycznia 2018 r. Choć przepisy ograniczające sprawowanie tych funkcji do maksymalnie 10 lat (na terenie jednego samorządu) weszły w życie już prawie 8 lat temu, to de facto nie mieliśmy jeszcze możliwości sprawdzić, jakie skutki za sobą niosą. Prawo nie działa bowiem wstecz. Mimo że gros wójtów czy burmistrzów rządzi od dwóch dekad (i dłużej), to według nowych zasad druga kadencja upłynie im w roku 2029. Czy będziemy wtedy świadkami rewolucji w samorządach? Otóż niekoniecznie. Pojawiły się poważne plany zniesienia dwukadencyjności przez koalicję obecnie rządzącą w kraju. Polskie Stronnictwo Ludowe złożyło już nawet odpowiedni projekt ustawy w tej sprawie, a wysłuchanie publiczne w Sejmie RP odbyło się 29 października.

Postulat władzy, a nie obywateli

Do Sejmu RP przybyła tego dnia cała rzesza przedstawicieli korporacji samorządowych, którzy bronili interesów lokalnych władz i jasno opowiadali się za zniesieniem dwukadencyjności. Ale była też grupa o odmiennych poglądach, w tym

ludzie lokalnych mediów, którzy na co dzień są najbliższą sprawą ważnych dla mieszkańców wsi i miast.

– Zniesienie dwukadencyjności to postulat władzy, a nie obywateli. Nie służy ochronie wspólnot lokalnych, lecz ochronie wąskiej grupy 2,5 tysięcy wójtów, burmistrzów i prezydentów miast – mówił podczas wysłuchania publicznego Andrzej Andrysiak, prezes Stowarzyszenia Gazet Lokalnych.

„Tygodnik Tucholski” od wielu lat jest członkiem SGL-u. Kontaktujemy się z prezesem, jednocześnie wydawcą i dziennikarzem „Gazety Radomszczańskiej”. W naszej rozmowie odnosi się on do większości argumentów, które podali samorządowcy z terenu powiatu tucholskiego. Wypowiedzi wszystkich wójtów i burmistrzów publikujemy przy artykule.

– Argument o niekonstytucyjności obowiązujących przepisów powtarzają wszyscy samorządowcy. Powtarzali go w Sejmie i podczas wysłuchania publicznego. W takim razie poproszę o ekspertyzy. Niech samorządowcy pokażą ekspertyzy, z których wynika, że to jest niekonstytucyjne. Jest jedna, jedyna, ale co do zasady konstytucjonalności mówią, że wszystko jest

Andrzej Andrysiak, dziennikarz, prezes Stowarzyszenia Gazet Lokalnych, w którym jest m.in. „Tygodnik Tucholski”. Na zdjęciu w sejmie podczas niedawnego wysłuchania publicznego projektu ustawy znoszącej dwukadencyjność. Andrysiak zabierał podczas wysłuchania głos. – Problem z dwukadencyjnością polega na tym, że jest to w tej chwili jedyne dostępne antidotum na wójtów/burmistrzów/prezydentów, którzy są nie do ruszenia. Ogrom z nich rządzi kilka kadencji – mówi „Tygodnikowi” Andrysiak.

w porządku. Co więcej projekt PSL-u, procedowany teraz w Sejmie, jak każdy inny musi mieć opinię Biura Analiz Sejmowych, czyli prawników. Tam nie ma żadnej wzmianki o tym, że dwukadencyjność jest niekonstytucyjna – jasno wskazuje Andrysiak.

Jak dodaje, samorządowcy powtarzają zdania dotyczące niekonstytucyjności, ale żaden z nich nie powiedział „sprawdzam”.

Dlaczego są „nie do ruszenia”?

Przedstawiciele władzy lokalnej podnoszą: My mamy dwukadencyjność? To niech obowiązuje ona również posłów i senatorów. Z takim myśleniem kategorycznie nie zgadza się Andrzej Andrysiak. Tłumaczy, że wójt, burmistrz, prezydent miasta to reprezentant władzy wykonawczej. Pamiętajmy natomiast, że Sejm i Senat RP to władza ustawodawcza.

– Przeciż ograniczenia władzy wykonawczej na świecie występują. Jest tak nawet w Polsce, prezydent RP ma przecież dwie kadencje. Z kolei nikt nie zna przykładu, chyba że gdzieś na świecie jest, to niech samorządowcy go pokażą, że władzę uchwalającą bądź ustawodawczą ogranicza się kadencyjnie. Nie ma takiego przykładu. Dlatego opowieść o tym, że te dwa wątki należy łączyć, też staje się z gruntu nieprawdziwa – tłumaczy prezes SGL-u.

Kolejna sprawa dotyczy domniemanej próby ograniczenia mieszkańcom wyboru. Jak mówią lokalni politycy, samorząd

już w nazwie niesie pewną ideę: ludzie rządzą sami i to oni decydują. Wedle takiego tłumaczenia nie można zabronić głosowania na jakiegokolwiek wójta/burmistrza.

– Problem z dwukadencyjnością polega na tym, że jest to w tej chwili jedyne dostępne antidotum na wójtów/burmistrzów/prezydentów, którzy są nie do ruszenia. Ogrom z nich rządzi kilka kadencji. W związku z tym stali się „otorbieni” chociażby systemem pracy. Wielu ludzi jest od władzy zależnych, a im mniejsza miejscowość, tym bardziej jest to widoczne. Ich się nie da ruszyć. Start przeciwko takiemu wójtowi/burmistrzowi wiąże się z konsekwencjami osobistymi. Tylko u nas w mieście są dwa takie przykłady. Jakiś czas temu pojawił się nowy kandydat na prezydenta Radomska, ale nie zdobył mandatu. Po wyborach został zwolniony z pracy. Tak to niestety czasami działa, taki jest system – komentuje Andrzej Andrysiak.

Standardy ze Wschodu, nie z Zachodu

Jednym z oczekiwanych skutków dwukadencyjności ma być pobudzenie zaangażowania lokalnych środowisk i odbetonowanie sceny samorządowej.

ciąg dalszy na str. 12-13

Posłanka z powiatu tucholskiego Agnieszka Kłopotek reprezentuje Polskie Stronnictwo Ludowe. A to właśnie z PSL-u wyszedł projekt ustawy znoszącej dwukadencyjność. „Tygodnikowi” zapowiada, że prawdopodobnie zgłoszy „za”, podobnie jak cały PSL. Choć mówi jednocześnie: – Muszę przyznać, że patrząc na nasze środowisko powiatu tucholskiego, mam bardzo mieszane uczucia. Nie ukrywam, że w mojej ocenie są samorządy, w których włodarze rządzą ponad 20 lat i tam należałoby zmienić, odświeżyć tę sytuację.

Dwukadencyjność – „Jedynie antidotum na tych, którzy są nie do ruszenia”

ciąg dalszy ze str. 11

W kontrze można jednak teraz usłyszeć, że przecież lokalna demokracja – w skali kraju – ma się bardzo dobrze, bo w 2024 r. zostało wymienionych „aż” 40% wójtów/burmistrzów/prezydentów. Andrysiak wskazuje, jak politycy sprawnie manipulują tymi danymi.

Kiedy zaczęło się głośno mówić o zniesieniu dwukadencyjności, najważniejsze osoby w PSL-u powtarzały: trzeba koniecznie zmienić obecne przepisy, bo w 2029 roku będzie prawdziwe tsunami – 60% wójtów/burmistrzów przestanie pełnić swoje funkcje. Wielokrotnie pytano, czy Polskę jako państwo na to stać.

– W pewnym momencie ktoś jednak zauważył: chwila, no przecież w 2024 r. wymieniono 40% z nich i nic złego się nie stało. Dlatego właśnie teraz szybko odwraca się ten argument i słyszymy: 40% zostało wymienionych, więc rotacja następuje, demokracja nie jest zagrożona – zauważa Andrysiak.

Prezes SGL-u uważa, że w skali kraju pewna wymiana zawsze nastąpi, ale polski samorząd potrzebuje głębszej reformy. Przez lata jakiegokolwiek próby zmian były blokowane przez bardzo mocne lobby wójtów/burmistrzów/prezydentów.

– Samorządowcy padli ofiarą własnej, wieloletniej polityki – dodaje.

Od burmistrza Tucholi uszeliśmy m.in., że w rozwiniętych demokracjach zachodnich (może z dwoma wyjątkami) kadencyjność w samorządach praktycznie nie występuje.

– Chciałbym, żeby nasz samorząd był rozwiniętą demokracją zachodnią, ale tak nie jest. U nas wiele standardów pochodzi nie stety ze Wschodu, a nie Zachodu. Choćby zależne od władzy media samorządowe. W Portugalii nie wydaje się samorządówek. Tak się robi w Rosji. Nasz samorząd ma dużo takich wzorców. W Portugalii nie buduje się „spółdzielni pracy” tak bardzo jak u nas. To jest wschodni standard – kończy Andrzej Andrysiak.

„Mam bardzo mieszane uczucia”

Co do powiedzenia w tej sprawie ma strona parlamentarna?

Serię pytań zadajemy posłance z naszego terenu – **Agnieszce Kłopotek**, która reprezentuje przeciw Polskie Stronnictwo Ludowe. Według niej „dysonansem” jest fakt, że dwukadencyjność nie obowiązuje starostów i marszałków województw. Tutaj jednak zauważmy od razu, że na wspomniane stanowiska nie ma wyborów bezpośrednich, a na wójtów/burmistrzów/prezydentów miast już tak. Starostów i marszałków wybierają kolejno rady powiatów i sejmiki województw.

– Muszę przyznać, że patrząc na nasze środowisko powiatu tucholskiego mam bardzo mieszane uczucia. Nie ukrywam, że w mojej ocenie są samorządy, w których władze rządzą ponad 20 lat i tam należałoby zmienić, odświeżyć tę sytuację. Niektórym może się już nie chce, niektórzy nie mają pomysłów na funkcjonowanie, a niektórzy tak poustawiali sobie pracowników we wszystkich instytucjach, że tak naprawdę, mówiąc kolokwialnie, mają zabezpieczone plecy i wiedzą, że nikt inny nie będzie kandydował – słyszymy od Kłopotek.

Według niej PiS wprowadził dwukadencyjność, aby wymienić prezydentów dużych miast. W Poznaniu, Warszawie czy Gdańsku rządzą ludzie, którzy nie sprzyjają PiS-owi.

– Wszystkie ostatnie wybory pokazywały, że Prawo i Sprawiedliwość przegrywało w największych miastach – mówi posłanka.

Dodaje, że argumentem przeciwko dwukadencyjności jest ograniczenie prawa obywateli do decydowania, kto ten mandat ma otrzymać.

– Bylibyśmy jednym z nielicznych państw, w którym funkcjonują takie przepisy [...]. Nie ukrywam, że dużo myślałam na ten temat, ale ostatecznie uważam, że to wyborcy mają decydować o tym, kogo chcą – słyszymy od Agnieszki Kłopotek.

W tym miejscu przywołuje omawiane już 40% wymiany wójtów/burmistrzów/prezydentów z 2024 r. Uważa, że świadczy to o możliwości wprowadzania nowych twarzy do samorządów.

„Edukacja obywatelska leży”

Agnieszka Kłopotek najprawdopodobniej zgłasza za zniesieniem dwukadencyjności, po-

dobnie jak cały PSL. Jej zdaniem nawet pojedyncze osoby w PiS-ie byłyby w stanie poprzeć proponowane zmiany. Jednocześnie, jeśli ten projekt nie uzyskałby szerszego poparcia, mogą pojawić się pomysły wprowadzenia kadencyjności dla posłów i senatorów. Komentuje, że: „być może byłaby to jakaś forma sprawiedliwości”.

Jeśli nie dwukadencyjność, to co? W jaki inny sposób można „odbetonować” samorządową scenę polityczną?

– Trzeba popracować nad obywatelską świadomością i przekazem do społeczeństwa. Pokazać ludziom, jak ważne są wybory samorządowe. Przecież zdarzają się odwołania samorządowców w trakcie trwania kadencji, chociażby w Zabrzu. Narzędziem do tego są referenda. Jeśli mieszkańcy nie są zadowoleni z poczynań lokalnej władzy, to po prostu mówią „nie”. Edukacja obywatelska leży i to już od samego początku, od szkół podstawowych po licea itd. Potem faktycznie tak to wygląda, że przychodzą wybory i nie ma kontrkandydatów. Nikt nie postawi się obecnemu wójtowi, bo nie chce mieć, brzydko mówiąc, przechlapane. W państwie demokratycznym każdy, kto osiągnie prawa wyborcze, ma prawo głosu – kończy posłanka z PSL-u.

Czy realnie dwukadencyjność może zostać zniesiona? Na końcu całego procesu ustawodawczego pod dokumentem musi pojawić się podpis prezydenta RP. Wójt **Radosław Januszewski** mówi dla „Tygodnika”, że jeden z doradców **Karola Nawrockiego** jest przeciwko zmianom. Andrzej Andrysiak niejako potwierdza te słowa, w kuluarach „chodzą słychy”, że prezydent i tak nie podpisze projektu nowej ustawy.

Co o dwukadencyjności mówią wójtowie i burmistrz z terenu powiatu tucholskiego?

Tadeusz Kowalski, burmistrz Tucholi

Wprowadzeniem niekonstytucyjnej dwukadencyjności wyrządzono samorządowcom wiele krzywd, zdeptano ogrom autorytetów. Teraz znowu ta dyskusja wraca. Ja jestem poza nią. Mam komfortową sytuację. Nawet jeśli zniosą dwukadencyjność, to mogę, ale nie muszę już kandydować, bo osiągnę wiek emerytalny. Uważam natomiast, że obowiązujące przepisy są szalenie krzywdzące dla wielu znakomych samorządowców, którzy mają doświadczenie i mogliby jeszcze wiele dobrego zrobić dla swoich lokalnych społeczności. To jest pozbawianie ludzi biernego i czynnego prawa wyborczego.

W Europie Zachodniej dwukadencyjność jest tylko w Portugalii – w gminach do 3 tys. mieszkańców – i we Włoszech. Tyle, że są to stanowiska nieetatowe. Wszędzie indziej kadencje są bez limitu i to częściej dłuższe niż 5 lat, np. 8.

Usłyszałem, jak jeden z polityków partii, która wprowadzała dwukadencyjność, mówi, że samorządowcy to układy, sitwa i zabetonowane środowisko. To ja się pytam, na 2500 gmin ilu burmistrzów/wójtów skazano za jakąś korupcję? Są jedynie pojedyncze przypadki dotyczące, np. jazdy pod wpływem alkoholu. A proszę zobaczyć, co robią politycy?

Obowiązujące przepisy są nieuczciwe. Jako samorządowcy staliśmy się ofiarami hejtu i zniewag. Politycy doprowadzili do tej sytuacji. Na sam koniec: 40% wójtów/burmistrzów zostało rok temu wymienionych. Rządzący chcą dwukadencyjności? Niech wprowadzą ją w miastach prezydenckich, w których rządzą partyjni nominaci, a te stanowiska są tylko trampoliną do dalszych karier. W samorządzie pracują zwykli ludzie.

Ja na szczęście mam do całej sytuacji spory dystans. Jestem w komfortowej sytuacji.

Joanna Jastak, wójt gminy Lubiewo
Część osób uważa, że w demokracji to wyborcy mają decydować o tym, kto i ile kadencji powinien piastować dane stanowisko. Wymiana i tak jest duża, na poziomie 40% – pokazały to ostatnie wybory. Dodatkowo może ona nastąpić w trakcie kadencji – poprzez referendum. Moim zdaniem po-

winna być możliwość wyboru.

Idąc do wyborów 7 lat temu, nie wiedziałam, że będzie dwukadencyjność. Uważam, że jeżeli te przepisy nie zostaną zniesione, to część kandydatów, oczywiście nie wszyscy, głęboko się zastanowi, czy takie maksymalnie 10-letnie piastowanie stanowiska i potem powrót na rynek pracy będzie z korzyścią dla danej osoby. Ta sytuacja często będzie dotyczyła stosunkowo młodych ludzi. Kandydowanie wiązałoby się dla nich z rezygnacją z pracy, nierzadko dobrze płatnej czy z utratą niektórych uprawnień. A co po tych 10 latach? Myślę, że ograniczenie kadencji nie jest pójściem w dobrym kierunku. Poza tym, jak często się mówi, jeżeli ma być sprawiedliwie, to dla wszystkich, dla parlamentarzystów również.

Jacek Brygman, wójt gminy Cerkyn
Według mnie i niektórych prawników ustawa z 2018 roku jest niezgodna z Konstytucją RP, ponieważ ogranicza czynne i bierne prawo wyborcze. Mówi o tym m.in. profesor Jerzy Stępień, jeden z twórców reformy samorządowej, były prezes Trybunału Konstytucyjnego.

Po drugie nie ma kadencyjności starostów i marszałków województw, a także parlamentarzystów. Pamiętam, kiedy była o tym dyskusja w 2014 r. Podczas Kongresu Gmin Wiejskich mieliśmy przedstawicieli różnych ugrupowań politycznych. Padło pytanie o dwukadencyjność. Prawo i Sprawiedliwość reprezentował Jan Krzysztof Ardanowski. Odpowiedział, że jeżeli ograniczenie liczby kadencji zostanie wprowadzone, to będzie obowiązywało też posłów i senatorów. Tak się jednak nie stało.

Dwukadencyjność osłabi samorząd i korporacje samorządowe, bo zwyczajnie zabraknie doświadczonych ludzi. To jest również osłabianie kraju w obecnej sytuacji zagrożenia militarnego. Państwo niejako inwestuje też w nas, obligując samorządowców do przechodzenia szkoleń z zarządzania kryzysowego. Za chwilę te same pieniądze będzie trzeba wydawać na nowych ludzi? Poza tym niejedno przeszliśmy. Prawie każdy, kto rządzi kilka kadencji, miał do czynienia na swoim terenie chociażby ze skażeniem wody. Teraz bardzo duże doświadczenie może zostać zmarnowane.

Komentarz autora

Krótko. Organizując 1,5 roku temu szeroką, publiczną i pogłębiającą debatę nt. upadku lokalnej demokracji, nie mogę teraz nie popierać dwukadencyjności. Moim zdaniem – co do zasady – jest to dobry pomysł. Zgadzam się z narracją Andrzeja Andrysiaka. Mógłbym zaakceptować 1-2% argumentów naszych samorządowców i okej – nie wszyscy lokalni politycy są tacy sami, nie wrzucamy wszystkich do jednego worka. Nie zmienia to jednak faktu, że ograniczona kadencyjność powinna być utrzymana. Po prawie 40 latach pewna formuła się wyczerpie. W samorządach czas na dogłębne zmiany. Nie mieliśmy jeszcze okazji zobaczyć, jak dwukadencyjność będzie działać. Za kilka dekad znowu można powiedzieć „sprawdzam”.

Daniel Kożuch, wójt gminy Śliwice
 Nie można zabierać mieszkańcom demokracji. Z tego, co wiem, obecne przepisy są niezgodne z Konstytucją RP. Do tego obywatele w ostatnich wyborach w 40 procentach opowiedzieli się przeciw za wymianą samorządowców. Wójtą jestem już 19 lat, piątą kadencję. Zazwyczaj jest tak, że w wyborach zmienia się ok. 30% wójtów/burmistrzów. Kiedy rozpoczyna się nowa kadencja i jadę na konwent wójtów, zawsze jest dużo nowych twarzy. Parlamentarzyści powinni zająć się swoimi sprawami, takimi jak np. służba zdrowia – żeby ludzie czuli się bezpiecznie w swoim kraju i nie byli odsyłani ze szpitali do domów bez udzielonej pomocy. Samorząd po 1989 r. stał się w pełni niezależny i tak powinno pozostać. Zawsze jeżeli dany wójt czy burmistrz nie odpowiada mieszkańcom, można odwołać go w referendum.

Ireneusz Kucharski, wójt gminy Gostycyn
 Wszyscy samorządowcy mają zapewne podobne zdanie. To nawet nie chodzi o to, że my jesteśmy jakimiś ofiarami aktualnych przepisów, ale zabiera się też ludziom możliwość wyboru. Przecież każdy może kandydować. To, że u nas nie było więcej chętnych, to przecież nie moja wina.

Jeżeli dwukadencyjność zostanie zachowana, to właśnie wiele osób dwa razy zastanowi się nad startem w wyborach, bo to maksymalnie tylko dwie kadencje. I co dalej? Podejrzewam, że będzie mało młodych ludzi z taką inicjatywą. Skończą im się kadencje i wieku 40-50 lat znowu będą musieli wchodzić na rynek pracy?
 Przecież reforma samorządowa udała się w naszym kraju. Lokalna demokracja działa. Nie byłoby sukcesu Polski, gdyby nie samorządność. Proszę zobaczyć, jak zmieniły się nasze małe ojczyzny, porównując teraźniejszość ze zdjęciami z początku lat 90. Nam zależy na ciągłym rozwoju. W naszej gminie reagujemy na potrzeby mieszkańców. Z jednej strony dbamy o opiekę senioralną, z drugiej budujemy bloki mieszkalne czy żłobek.

Radosław Januszewski, wójt gminy Kęsowo
 Proces ustawodawczy dopiero się rozpoczął. Projekt nie jest jeszcze nawet w Senacie RP, nie wiemy też, co zrobi Karol Nawrocki. Słuchałem wypowiedzi szefa Kancelarii Prezydenta RP Zbigniewa Boguckiego i on, osobiście, jest bardzo przeciwny zniesieniu dwukadencyjności. Dzisiaj nic nie wiemy, nie ma się co za szybko podniecać. Są robione badania opinii, ale na małej grupie. W jakiejś ankiecie wzięło udział 2300 osób i 80% było za utrzymaniem aktualnych przepisów. Głosy są podzielone.

Wielkim błędem było wprowadzenie tej ustawy w 2018 roku, ale mleko się rozlało. Nie wiem, czy jest jakaś refleksja w twórcach tych przepisów. Temat był grzany przed wszystkimi ostatnimi wyborami. Wszyscy obiecali, że te przepisy od razu zostaną zmienione. Nic takiego się nie wydarzyło. Najgorzej, kiedy politycy biorą się za takie rzeczy i wkładają swoje łapy. Gdyby zapytać polityków, co konkretnie zrobili, zbudowali, to ciężko będzie odpowiedzieć. My samorządowcy, dzięki współpracy z mieszkańcami, realizujemy konkretne projekty, marzenia. My zarządzamy gminami trochę jak menadżerowie. Wiele rzeczy udało się dzięki temu zrobić. Reforma samorządowa jest jedyną, która po 1990 roku się udała. Samorząd to samorząd, sama nazwa wskazuje, że ludzie się sami rządzą. Mieszkańcy wybierają tych, których chcą. W ostatnich wyborach 40% włodarzy, w skali kraju, nie dostało reelekcji. Czyli demokracja działa. Powiat tucholski jest nielicznym, gdzie 100% wójtów i burmistrz zostali na swoich stanowiskach.

Kamil Tajl

Gmina Lubiewo

Na czym polegać będzie dwuczęściowa modernizacja oczyszczalni ścieków?

Gmina Lubiewo zawarła dwie umowy na realizację inwestycji polegającej na częściowej modernizacji biologicznej oczyszczalni ścieków w Bysławiu. Co takiego zostanie wykonane?

Zawarcie umowy miało miejsce w drugiej połowie października i dotyczyło inwestycji pn. „Częściowa modernizacja biologicznej oczyszczalni ścieków w miejscowości Bysław w gminie Lubiewo”.

Na czym polegać będzie modernizacja?

Zadanie jest dwuczłonowe. Pierwsza część dotyczy budowy dwóch budynków biurowo-socjalnych wraz z zewnętrznymi instalacjami. Zakres prac opiewa na kwotę 700.000 zł. Wykonawcą jest firma Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „KOSZOWSKI” s.c. z Pruszcza.

Druga część jest droższa i bardziej skomplikowana. Firma MAREX Technology Sp. z o.o.

Pracownicy Zakładu Komunalnego Gminy od wiosny przyszłego roku będą mogli cieszyć się nowym zapleczem biurowo-socjalnym.

z Drobina wykona dostawę i montaż wirówki dekantacyjnej z osprzętem na gminnej oczyszczalni. Kwota tego zadania opiewa na 758.800 zł.

Wykonawcy na realizację obu przedsięwzięć mają czas

do kwietnia 2026 roku, tj. 6 miesięcy od dnia podpisania umowy. Dodajmy, że projekt jest współfinansowany ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 1 348 952,36 zł. Pozostała część kosztów pokryta jest z budżetu gminy Lubiewo.

Urząd Gminy Lubiewo wyjaśnia, że: „inwestycja ma na celu zwiększenie efektywności pracy oczyszczalni ścieków, poprawę jej niezawodności, dostosowanie do współczesnych wymogów technologicznych i środowiskowych oraz poprawę zaplecza socjalnego Zakładu Komunalnego Gminy Lubiewo”. Dwuczęściowe przedsięwzięcie jest „kolejnym etapem rozwoju infrastruktury komunalnej oraz działań na rzecz ochrony środowiska i poprawy jakości życia mieszkańców gminy Lubiewo”.

Anna Lipska, fot. UG Lubiewo

Firma MAREX Technology Sp. z o.o. z Drobina wykona dostawę i montaż wirówki dekantacyjnej z osprzętem na gminnej oczyszczalni.

Reklama, ogłoszenie płatne

KONCESJONOWANA AGENCJA OCHRONY MIENIA I OSÓB „BOS”
 Mariusz Łaszewski

POSTAW NA BEZPIECZEŃSTWO

- projektowanie systemów alarmowych
- montaż • centrale telefoniczne
- internet bezprzewodowy
- konwoje • ochrona fizyczna
- monitoring

KORZYSTAJ Z USŁUG PROFESJONALISTÓW Z TUCHOLI!

Tuchola, ul. Przemysłowa 4, biuro@ochronabos.pl tel. 52 334 35 14, kom. 603 504 254, 502 722 217

OGŁOSZENIE

Burmistrz Tucholi podaje do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Tucholi, a także na stronach internetowych www.bip.tuchola.pl zostały wywieszone na okres 21 dni wykazy dotyczące gruntów stanowiących własność Gminy Tuchola, przeznaczonych do dzierżawy na cele poprawy warunków zagospodarowania nieruchomości sąsiednich i kręgielni na rzecz OSiR w Tucholi.

Bliższych informacji udziela Urząd Miejski w Tucholi (pok. 204), tel. 52 564 25 30.

KOPALNIA KRUSZYWA

Oferujemy:

- piasek,
- glinę,
- ziemię z wykopów (do wyrównywania terenu),
- ziemię ogrodową,
- kamień polny,
- żwir.

Drew-Kos Sp. z o.o. Tuchola, ul. ks. ppłk. J. Wryczy 22 (przy skrzyżowaniu z ul. Garbary) tel. 534 665 535, 52 334 38 38

Przyszli leśnicy z całej Polski na konkursie w Tucholi

W lasach także dochodzi do śmiertelnych wypadków. Muszą umieć ratować ludzkie życie

Działalność Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie leśnictwa ukierunkowana jest na wsparcie przygotowania kadr na potrzeby nowoczesnej gospodarki w branży leśnej. BCU stawia nie tylko na działania edukacyjne i szkoleniowe. To miejsce, gdzie prowadzone są działania integrujące i wzmacniające współpracę pomiędzy kształceniem zawodowym a biznesem.

Do Tucholi przyjechali najlepsi z najlepszych

Ogólnopolski Branżowy Konkurs Pierwszej Pomocy „Mam pomoc w naturze” cechował się wszystkim po trochu. Skąd pomysł na taką formę zdrowej, ale bardzo ważnej rywalizacji?

– Mamy Branżowe Centrum Umiejętności i chcielibyśmy je trochę bardziej pokazać na zewnątrz. W związku z tym wyszliśmy z inicjatywą zrobienia konkursu ogólnopolskiego w ramach wszystkich szkół leśnych – usłyszeliśmy 6 listopada (czwartek) od Piotra Marciniaka – dyrektora Technikum Leśnego im. Adama Loreta.

Zaproszenie do wzięcia udziału w konkursie wysłano do wszystkich szkół leśnych, nie tylko skupionych w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, ale również placówek samorządowych nastawionych na kształcenie w zawodzie leśnika.

– Odpowiedziało nam około kilkanaście drużyn z całej Polski. (...) Przeszły one wstępną weryfikację i konkursy [test teoretyczny – przyp. redakcji] w ramach swoich placówek. Wyodrębnionych zostało sześć najlepszych drużyn, które zostały zaproszone na finał do Tucholi. Są z całej Polski, bo jest Brynek ze Śląska, Warcino znad morza, Białowieża ze ściany wschodniej, Zagnańsk z południowego-wschodu i Milicz ze Śląska. Cieszymy się, że Tuchola dostała się do tej ścisłej szóstki. Świadczy to o jakości i zaangażowaniu nauczycieli

Reprezentanci Technikum Leśnego im. Adama Loreta w Tucholi.

w tych szkołach – kontynuował dyrektor Marciniak.

„Niby mamy XXI wiek, ale nadal w środowisku leśnym dochodzi do bardzo wielu wypadków”

Dla sześciu drużyn przygotowano sześć stanowisk, na których pozoranci wymagali pomocy. Przygotowane scenki dotyczyły sytuacji zagrożenia, które mogą wydarzyć się w środowisku leśnym, związanych bezpośrednio z procesami produkcyjnymi, czyli wykonaniem pracy.

– Leśnictwo jest dynamicznie rozwijającą się branżą. Niby mamy XXI wiek, ale nadal w środowisku leśnym dochodzi do bardzo wielu wypadków, bo około stu. W tym około dwudziestu śmiertelnych i około osiemdziesięciu wypadków ciężkich, czyli takich, które powodują trwałe uszczerbek na zdrowiu. Im szybciej zaczniemy młodzież aplikującą później do pracy w lasach edukować, tym lepiej. Pomimo rozwoju technologii, coraz bezpieczniejszych narzędzi i sprzętów, liczba wypadków ciężkich oraz śmiertelnych od wielu lat utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie. Leśnictwo i gospodarowanie w lesie, a zwłaszcza pozyskanie drewna, jest uważane za najniebezpieczniejszy zawód.

Wiadomo, że więcej mówi się o wypadkach w kopalniach, bo tam w wyniku jednego zdarzenia, jakiegoś tąpnięcia, wypadkowi ulega ileś osób. Natomiast tych wypadków w polskich lasach jest dużo więcej, tylko są rozłożone regionalnie, w perspektywie czasu. Przez to często są niewidoczne. Chodzi nam o to, aby młodzieży wpajać pewnego rodzaju zasady przestrzegania bezpieczeństwa – podsumował Piotr Marciniak.

Pozoranci, którzy zasłużyli na pochwały

Warto wspomnieć o pozorantach i ich umiejętnościach gry aktorskiej. Grupy biorące udział w zmaganiach musiały radzić sobie nie tylko z presją pokazania swoich umiejętności i oceną sędziów z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Tucholi, ale i niezwykle realistyczną grą poszkodowanych. Łzy, krzyki, sztuczna

Charakteryzacje były naprawdę realistyczne.

Wśród scenek znalazła się inscenizacja upadku z drzewa.

Młodzi muszą znać zasady przestrzegania bezpieczeństwa, zwłaszcza przy bardzo niebezpiecznej sferze wypadkowej związanej z gospodarką leśną.

krew czy kość bardzo urzeczywistniały sytuacje, do jakich na co dzień dochodzi w życiu i pracy w lasach.

Było, o co się starać. Nagrody robią wrażenie

Na temat całego konkursu – od strony technicznej, jak i praktycznej rozmawialiśmy z jego koordynatorem Przemysławem Badtke. Pracownik BCU opowiedział nam, m.in. o nagrodach, które z całą pewnością uradowały wszystkich uczestników.

– Na nagrody łącznie przewidzianych zostało ponad 30 tys. zł. Były zespołowe nagrody dla szkół: fantom, zestaw apteczek i urządzenia AED. Nagroda indywidualna za pierwsze miejsce jest o wartości półtora tysiąca złotych. Drugie miejsce to 1 tys. zł na ucznia, trzecie to 500 zł, następnie po 300 zł – wlicza Badtke.

Wśród nagród znalazły się m.in. głośniki bezprzewodowe, słuchawki, lornetki, plecaki, spiżowory czy gadżety z logo BCU. Wyróżnieni zostali także sędziowie z KP PSP w Tucholi, pozoranci, sokolnicy i sygnaliści.

– Nie pomijamy nikogo. Chcemy wyróżnić naszą młodzież, która chętnie realizowała i wczuwała się w scenki. Nie trzeba było jej namawiać – podkreśla przedstawiciel Branżowego Centrum Umiejętności.

Wyniki Ogólnopolskiego Branżowego Konkursu Pierwszej Pomocy „Mam pomoc w naturze”:

- I miejsce – Zespół Szkół Leśnych i Ekologicznych im. Stanisława Morawskiego w Brynku
- II – Technikum Leśne w Warcinie im. prof. Stanisława Sokółowskiego
- III – Technikum Leśne im. Adama Loreta w Tucholi
- IV – Zespół Szkół Leśnych im. Romana Gesinga w Zagnańsku
- V – Technikum Leśne w Miliczu im. prof. Władysława Jedlińskiego
- VI – Technikum Leśne w Białowieży

Tekst i fot. Anna Lipska

Pamiątkowe zdjęcie uczestników i organizatorów konkursu, sędziów i wspomagających wydarzenie uczniów.

14 - 20 listopada 2025

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl, Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 - Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Piątek

20:00 Batman
Akcja, SF, USA, 2022
TVN

Batman musi stoczyć walkę z nieobliczalnym Człowiekiem-Zagadką. Gotham City, sadystyczny seryjny morderca, Człowiek-Zagadka, zaczyna mordować ważne osobistości ze świata polityki, rozpoczynając tym samym grę z Batmanem. Bruce Wayne współpracując z Departamentem Policji Gotham City, śledzi ukrytą korupcję w mieście. Prowadzone śledztwo doprowadza do odkrycia ciemnych sekretów związanych z jego rodziną.

INNE DATY EMISJI: NIEDZIELA, 23:25

Sobota

23:10 Diuna
SF, USA, 1984
TVP KULTURA

Ekranizacja słynnej powieści Franka Herberta w reżyserii Davida Lynch. Jest rok 10 991. Pustynna planeta Arrakis zwana także Diuną jest jedynym znanym we wszechświecie miejscem, gdzie rośnie korzeń Melange, który przedłuża życie, poszerza świadomość, a także pozwala podróżować w czasie i przestrzeni.

INNE DATY EMISJI: PIĄTEK, 20:00

Niedziela

01:05 Nocny kowboj
Dramat, USA, 1969
TVP KULTURA

Joe Buck, kowboj z Teksasu, wyrusza na podbój Nowego Jorku, gdzie zamierza zrobić karierę gigolaka. Zamiast amerykańskiego mitu zastaje świat zepsucia, naiwności i osamotnienia. W tłumie wielkomejskiej dżungli spotyka Rizzo, emigranta żyjącego na skraj nędzy, który z czasem okazuje się jego jedynym przyjacielem. Podczas rozpaczy walki o przetrwanie, na dnie nędzy i upodlenia Joe odkrywa coś zupełnie mu nieznanego: przyjaźń i bezinteresowne oddanie.

Poniedziałek

01:20 Zimna wojna
Dramat, Wielka Brytania, Polska, Francja, 2018
TVP 1

Akcja filmu rozpoczyna się w zniszczonej, powojennej Polsce, a potem przenosi do największych europejskich miast. To wpleciona w historyczny kontekst opowieść o trudnej miłości. Trwają przesłuchania do ludowego zespołu „Mazurek”. Jedną z kandydatek jest uroczą Zula o mocnym głosie, która swoim wdziękiem i talentem przykuwa uwagę kompozytora Wiktora. Między młodą, prostolinijną dziewczyną z prowincji a znanym artystą nawiązuje się płomienny romans. Za jego namową Zula decyduje się na wyjazd z komunistycznej Polski.

INNE DATY EMISJI: WTOREK, 03:25

Wtorek

20:00 Uciekła mi przepióreczka
Teatr Telewizyjny, 1973
TVP KULTURA

Do wsi Porębiany na coroczny wakacyjny kurs dla nauczycieli ludowych przyjeżdżają z Warszawy profesorowie. Organizatorem kursów jest docent Przełęcki. Marzy on o stworzeniu uczestnikom lepszych warunków kształcenia. Niedaleko Porębian znajduje się stary zamek, który można zaadaptować dla potrzeb kursantów. Zamek jest własnością księżniczki - zakochanej w Przełęckim i gotowej do przekazania mu zamku w darze. W Przełęckim zakochana jest też, z wzajemnością, Smugoniowa - żona miejscowego „belfra”. Żeby nie dopuścić do skandalu Przełęcki wyjeżdża do Warszawy...

Środa

20:00 Ciekawy przypadek Benjamin Buttona
Melodramat, fantasy, USA, 2008
TVN 7

Niezwykła opowieść o człowieku, który rodzi się jako starzec i stopniowo młodzi. Nieco filozoficzna historia o nieuchronności upływu czasu przedstawiona oczami podróżnika. Prezentuje opis miejsc i ludzi, których spotkał, mówi o smutkach i radościach życia. W roli tytułowej wystąpił Brad Pitt.

Czwartek

22:05 Last Vegas
Komedie, USA, 2013
TV PULS

Billy, Paddy, Archie i Sam są najlepszymi przyjaciółmi od dzieciństwa. Kiedy więc Billy, dotychczas zagorzały kawaler, niespodziewanie oświadcza się swojej o połowę młodszej dziewczynie, jego paczka postanawia zorganizować mu niezapomniany wieczór kawalerski w słynnym Las Vegas. Po przybyciu na miejsce okazuje się jednak, że ten wyjazd stanie się próbą ich przyjaźni. Jak będą bawić się w Mieście Grzechu? Co się tam wydarzy? Czy ślub Billy'ego nie stanie pod znakiem zapytania?

PIĄTEK - 14 listopada

TVP 1	TVP 2
05:25 Wichrowe wzgórze - serial	04:40 Na dobre i na złe - serial
06:10 Akacja 38 - serial, 2017	05:35 M jak miłość - serial, 2022
07:00 Transmisja Mszy Świętej	06:25 Anna Dymna - spotkajmy się
07:30 Agape Blisko Ciebie - mag.	06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
08:00 Serwis Info	07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
08:10 Pogoda Info	11:55 Jeden dzień ma znaczenie
08:20 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny	12:30 Koło fortuny - teleturniej
09:00 Ranczo - serial obycz.	13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
10:00 Komisarz Alex - serial krym.	14:05 Va Banque - teleturniej
11:00 Ojciec Mateusz - serial	14:35 Na sygnale - serial fabularny
12:00 Serwis Info	15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2023
12:10 Agrobiznes	16:00 Koło fortuny - teleturniej
12:30 Agropogoda - magazyn	16:35 Familiada - teleturniej
12:40 Magazyn Rolniczy	17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
12:55 Jaimes Hudson: Z przestworzy w głębiny - dokument, Australia, 2021	
14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024	
15:00 Serwis Info	
15:15 Reporterzy - magazyn	
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej	

TVN

05:40 Uwaga! - program interw. obyczajowy

05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy

07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny

11:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy

13:55 The Floor - teleturniej

14:35 Ukryta prawda - program obyczajowy

16:50 Szpital św. Anny - program obycz.

17:55 Detektywi - Kobieta pochodząca z Ukrainy została zaatakowana nożem. Detektyw szuka ją sprawcy napad. Trop wiedzie do firmy, w której pracowała dziewczyna. Jedną z byłych pracownic twierdzi, że właścicielem firmy interesowała się policja.

POLSAT

06:00 Nowy dzień

08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy

11:30 Gliniarze - Podczas włamania i napadu rabunkowego na dom przez trzech sprawców zostaje okaleczona kobieta. Początkowo wydaje się, że napaść na nią była nieplanowana, niejako przy okazji rabunku. W trakcie śledztwa wychodzą na jaw...

14:40 Dla czego ja? - Krzysztof Malinowski, dyrektor firmy budowlanej, zakochuje się w swojej sekretarce, Agacie i rozwodzi z żoną Julią.

15:50 Wydarzenia - program informacyjny

16:15 Pogoda

16:20 Interwencja - magazyn reporterów

16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny

06:15 Muzyczne poranki - Ewa Kasprzyk - magazyn

07:40 Jak smakują Kresy? - dokument, Polska, 2016

08:20 Wstęp Wolny - felieton

08:45 Którędy po sztukę - Diane Severin Nguyen - magazyn

09:00 Pan wzywał, Miłordzie? - Pilot - serial komediowy, Wlk. Bryt., 1988

10:10 Informacje kulturalne

10:25 Niepojęte - Bóg Immanuel Kanta - felieton

10:45 Henryk Mikołaj Górecki - III Symfonia - konc., 2001

11:55 Portrety - Symfonia mazurska - dok., 2025

13:10 Retro kino - Biały kanion - fab., USA, 1958

16:05 Benefis Kazimierza Kutza - 1995

17:30 Benefis Janusza Majewskiego - 2003

TV Trwam

09:35 Św. na każdy dzień

09:45 Jestem Mamą

10:00 Inf. dnia

10:15 Rozmowy niedok.

11:25 Głos Polski

11:35 Natura et Homo

12:00 Anioł Pański

12:03 Inf. dnia

12:20 Głos serca

13:05 W służbie Bogu i Ojczyźnie

13:30 Msza św.

14:30 Drzwi do lasu

14:55 Słowo życia

15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia

15:20 Mocni w Wierze

15:50 Ma się rozumieć

16:00 Inf. dnia

16:10 Natura Obiektywnie

16:40 Katedra

17:00 Tyle krzywdy

17:30 Łączy Nas Historia

17:55 Poczta Wlk. Polaków

18:00 Anioł Pański

18:05 Inf. dnia

18:15 Westerplatte

18:30 Młodych

19:00 Warto zauważyć...

19:30 Brat Franciszek

20:00 Inf. dnia

20:20 Różaniec

20:50 Myśląc Ojczyznę

21:00 Apel Jasnog.

21:20 Inf. dnia

21:40 Polski Punkt Widzenia

22:00 Sybiraczka

22:50 Przegląd Tygodnika „Niedziela”

SOBOTA - 15 listopada		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
04:35 Panna Nikt - dram., Polska, 1996	05:15 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025	05:40 Uwaga! - program interwencyjny	06:00 Nowy dzień	06:05 Hugo i jego wynalazek - fab., USA, 2011. Bohaterem jest Hugo - sierota mieszkający w korytarzach ukrytych w murach paryskiego dworca.	06:00 Kobra - oddział specjalny - Najlepszy przyjaciel z czasów szkolnych Paula-Louis ma próbę samobójczą. Mężczyzna pilnie potrzebuje dawcy serca, aby przeżyć. Czy Paulowi uda się zdobyć potrzebny narząd?	05:20 Wiza na miłość - serial paradokumentalny	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej - reality show 07:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 11:05 Jesteśmy Dla Dzieci - program edukacyjny 11:30 Miodowe Łata - serial komediowy
06:20 Balans bieli - magazyn	06:25 Dla niesłyszących - 25 lat M jak miłość. Nasz srebrny jubileusz - serial obyczajowy, Polska, 2025	05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy	08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy	08:20 Informacje kulturalne	06:25 New Looney Tunes III - animacja	06:25 New Looney Tunes III - animacja	12:45 Bezsenność w Seattle - dramat, romans, komedia, USA, 1993. Chłopiec w audycji radiowej opowiada, że szuka żony dla swego taty... 14:55 Policjanci i Policjanci - serial paradokumentalny 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny
07:00 Transmisja Mszy Świętej	07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz - magazyn poranny	06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy	11:35 Ewa gotuje - Ewa Wachowicz u stóp Babiej Góry... tureckich. Na drugie danie będzie leczyć z dynią i leśnymi grzybami. A na deser - zobaczcie sami...	08:50 Henryk Mikołaj Górecki - III Symfonia „Symfonia pieśni żałobnych” - koncert, 2001	09:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.	06:40 Powrót Batmana - przygod., USA, 1992. Gotham znalazło się w niebezpieczeństwie. Pingwin, ta kanalia i pozabawiona wszelkich uczuć wyższych pokraka, postanowił zniszczyć miasto i jego mieszkańców.	00:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy 02:05 STOP Drogowka - serial policyjny 03:15 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teleszakupy TV Okazje
07:40 Rok w ogrodzie	11:15 Domowe patenty - felieton	11:30 Na Wspólnej Omnibus - serial obycz., Polska	12:05 Awantura o kasę - teleturniej	10:00 Dokument tygodnia - E. 1027 - Eileen Gray i dom nad morzem - dok., Szwajc., 2024	10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Maurycy Leszczyński to roztargniony i zapomniany 35-latek, ojciec 6-letniego Olka. Jego nieogarnięcie komplikuje codzienne życie rodziny. Pewnego dnia Maurycy zostawia swojego synka w zimnym samochodzie...	09:20 Bez kompleksów - program rozrywkowy	00:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy 02:05 STOP Drogowka - serial policyjny 03:15 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teleszakupy TV Okazje
08:20 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych	11:30 Górna półka smaku - cykl kulinarno-detektywistyczny	13:25 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy	13:15 Nie ma mocnych - kom., Polska, 1974. Kontynuacja przygód dwóch rodzin zabużańskich, osadników na Dolnym Śląsku: Pawlaków i Kargulów.	11:40 Dzikie Zachód Calamity Jane - anim., Franc., Dania, 2020	10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Maurycy Leszczyński to roztargniony i zapomniany 35-latek, ojciec 6-letniego Olka. Jego nieogarnięcie komplikuje codzienne życie rodziny. Pewnego dnia Maurycy zostawia swojego synka w zimnym samochodzie...	09:20 Bez kompleksów - program rozrywkowy	00:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy 02:05 STOP Drogowka - serial policyjny 03:15 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teleszakupy TV Okazje
08:55 Ranczo - serial obycz.	12:10 Postaw na milion - teleturniej	15:00 Nigdy w życiu! - kom., Polska, 2004. Judyta mieszka w Warszawie, jest żoną niezłe prosperującego biznesmena, ma dorastającą córkę. Pewnego dnia jej mąż Tomasz oświadcza, że ma kochankę i będzie musiał się rozwiść.	15:30 Chłopaki do wzięcia - serial paradokumentalny	13:15 Legendy opery - Mario Lanza - dokument, Wlk. Bryt., 2018	10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Maurycy Leszczyński to roztargniony i zapomniany 35-latek, ojciec 6-letniego Olka. Jego nieogarnięcie komplikuje codzienne życie rodziny. Pewnego dnia Maurycy zostawia swojego synka w zimnym samochodzie...	09:20 Bez kompleksów - program rozrywkowy	00:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy 02:05 STOP Drogowka - serial policyjny 03:15 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teleszakupy TV Okazje
10:00 Komisarz Alex - serial krym.	13:05 Miłość i nadzieja - serial obyczajowy, Turcja, 2022	17:20 Unboxing - Wielkie Otwarcie - reality show	16:30 Randka w ciemno - reality show	14:10 Wydarzenie aktualne - program informacyjny	10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Maurycy Leszczyński to roztargniony i zapomniany 35-latek, ojciec 6-letniego Olka. Jego nieogarnięcie komplikuje codzienne życie rodziny. Pewnego dnia Maurycy zostawia swojego synka w zimnym samochodzie...	09:20 Bez kompleksów - program rozrywkowy	00:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy 02:05 STOP Drogowka - serial policyjny 03:15 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teleszakupy TV Okazje
10:55 Ojciec Mateusz - serial krym.	14:00 Familiada - teleturniej	17:55 Ugotowani - turniej kulinarny	17:30 Awantura o kasę - teleturniej	14:45 Kaprysy Lazarza - film TVP, 1972	10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Maurycy Leszczyński to roztargniony i zapomniany 35-latek, ojciec 6-letniego Olka. Jego nieogarnięcie komplikuje codzienne życie rodziny. Pewnego dnia Maurycy zostawia swojego synka w zimnym samochodzie...	09:20 Bez kompleksów - program rozrywkowy	00:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy 02:05 STOP Drogowka - serial policyjny 03:15 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teleszakupy TV Okazje
11:55 Gwiazdy w południe - Vera Cruz - western, USA, 1954	14:35 Koło fortuny - teleturniej				10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Maurycy Leszczyński to roztargniony i zapomniany 35-latek, ojciec 6-letniego Olka. Jego nieogarnięcie komplikuje codzienne życie rodziny. Pewnego dnia Maurycy zostawia swojego synka w zimnym samochodzie...	09:20 Bez kompleksów - program rozrywkowy	00:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy 02:05 STOP Drogowka - serial policyjny 03:15 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teleszakupy TV Okazje
13:30 Dobre strony - Juliusz Machulski i Robert Więckiewicz - reportaż					10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Maurycy Leszczyński to roztargniony i zapomniany 35-latek, ojciec 6-letniego Olka. Jego nieogarnięcie komplikuje codzienne życie rodziny. Pewnego dnia Maurycy zostawia swojego synka w zimnym samochodzie...	09:20 Bez kompleksów - program rozrywkowy	00:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy 02:05 STOP Drogowka - serial policyjny 03:15 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teleszakupy TV Okazje
14:25 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny					10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Maurycy Leszczyński to roztargniony i zapomniany 35-latek, ojciec 6-letniego Olka. Jego nieogarnięcie komplikuje codzienne życie rodziny. Pewnego dnia Maurycy zostawia swojego synka w zimnym samochodzie...	09:20 Bez kompleksów - program rozrywkowy	00:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy 02:05 STOP Drogowka - serial policyjny 03:15 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teleszakupy TV Okazje
15:00 Rolnik szuka żony - reality show					10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Maurycy Leszczyński to roztargniony i zapomniany 35-latek, ojciec 6-letniego Olka. Jego nieogarnięcie komplikuje codzienne życie rodziny. Pewnego dnia Maurycy zostawia swojego synka w zimnym samochodzie...	09:20 Bez kompleksów - program rozrywkowy	00:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy 02:05 STOP Drogowka - serial policyjny 03:15 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teleszakupy TV Okazje
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja					10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Maurycy Leszczyński to roztargniony i zapomniany 35-latek, ojciec 6-letniego Olka. Jego nieogarnięcie komplikuje codzienne życie rodziny. Pewnego dnia Maurycy zostawia swojego synka w zimnym samochodzie...	09:20 Bez kompleksów - program rozrywkowy	00:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy 02:05 STOP Drogowka - serial policyjny 03:15 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teleszakupy TV Okazje
							
17:00 Telexpress	15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 - widowisko muzyczne	19:00 Fakty	18:50 Wydarzenia - program informacyjny	15:45 Tamte lata, tamte dni - Anna Radwan - magazyn	20:00 Angielska robota - akcja, USA, Wlk. Bryt., Australia, 2008. Opowieść o legendarnym napadzie na bank na londyńskiej Baker Street w 1971 roku. Az do dziś nikt nie został aresztowany...	18:00 Bez kompleksów - program rozrywkowy	09:00 Cierpliwa ufność 10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospekcja 10:35 Słowo życia 10:40 Polski Punkt Wiedzy 11:00 Kropelka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Warto zauważyć... 12:50 Natura Obiektywnie 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza św. 14:30 Przejądł Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Św. na każdy dzień 14:45 Jak wygrać małżeństwo? 15:00 Dzielnia niewiasta 15:15 Mateczniki Polkości 15:30 Wierzę w Boga 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Parlamentu Europ. 17:30 Przelamując barierę 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Informacje dnia
17:20 Pogoda	16:15 Na dobre i na złe - serial obycz., Turcja, 2022	19:30 Sport	19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy J. Gugęły	16:25 Retro kino - Biały kanion - western, USA, 1958	22:15 Mechanik: Konfrontacja - akcja, USA, Tajlandia, 2016	19:00 Idź na całość - program rozrywkowy	
17:35 Ojciec Mateusz - serial krym.	18:15 Va Banque - teleturniej	19:45 Afryka Express - reality show	19:30 Sport	19:20 Dzień z życia artysty - Jan Kanty Pawluśkiewicz - magazyn	00:15 Poziom mistrza - akcja, USA, 2020. Były agent sił specjalnych Roy Pulver nie ma pojęcia, dlaczego jego koszar wciągnął się powtarza w niekończącej się pętli czasu.	20:00 Władca pierścieni: Powrót króla - przygod., N. Zel., USA, Niemcy, 2003.	
18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	18:45 Słowo na niedzielę	21:25 Cast Away: Poza światem - przygod., USA, 2000. Pewnego dnia rozbija się samolot, którym leciał Chuck. Morze wyrzuca ocalałego Chucka na brzeg bezludnej wyspy...	19:48 Pogoda	20:00 Bilet do kina - Wojna - woj., Franc., Dania, 2015	02:20 Dyzur - serial medyczny	00:15 Ukryta gra - sens., Polska, USA, 2019. U szczytu kryzysu kubańskiego amerykańskie tajne służby porwiają wybitnego matematyka Joshuę Mansky'ego. Chcą go wystawić do szachowego pojedynku przeciwko sowieckiemu mistrzowi.	
19:30 Program inform. 19.30	19:00 Informacje kulturalne	00:10 Dunkierka - woj., Wlk. Bryt., Holandia, Franc., USA, 2017	19:55 Kabaret na żywo. Młodzi i Moralni. Nad mętłą rzeką	22:05 Wodecki Twist - Nikt nie opowiada tak, jak Ty - widowisko	03:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.	00:15 Ukryta gra - sens., Polska, USA, 2019. U szczytu kryzysu kubańskiego amerykańskie tajne służby porwiają wybitnego matematyka Joshuę Mansky'ego. Chcą go wystawić do szachowego pojedynku przeciwko sowieckiemu mistrzowi.	
19:55 Pytanie dnia	19:25 Rodzinka.pl - serial kom.	02:25 Skazana - serial, Polska	21:45 Bad Boys: Ride or Die - sens., USA, 2024. Dwaj policjanci - Mike Lowrey i Marcus Burnett wyruszają na niebezpieczną misję, aby oczyścić imię swojego zmarłego szefa.	01:40 Dobry tytuł - magazyn literacki	04:00 Menu na miarę - program kulinarny	00:15 Ukryta gra - sens., Polska, USA, 2019. U szczytu kryzysu kubańskiego amerykańskie tajne służby porwiają wybitnego matematyka Joshuę Mansky'ego. Chcą go wystawić do szachowego pojedynku przeciwko sowieckiemu mistrzowi.	
20:05 Sport	20:30 The Voice of Poland - Live - widowisko muzyczne	03:30 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska	00:10 Ogniem i mieczem - sens., Polska, 1999	02:20 Dyzur - serial medyczny	04:00 Menu na miarę - program kulinarny	00:15 Ukryta gra - sens., Polska, USA, 2019. U szczytu kryzysu kubańskiego amerykańskie tajne służby porwiają wybitnego matematyka Joshuę Mansky'ego. Chcą go wystawić do szachowego pojedynku przeciwko sowieckiemu mistrzowi.	
20:10 Pogoda	23:35 Milionerzy - komedia, Franc., 2024	04:30 Uwaga! - program interw.	04:00 Świat według Kiepskich - serial komediowy	02:20 Dyzur - serial medyczny	04:00 Menu na miarę - program kulinarny	00:15 Ukryta gra - sens., Polska, USA, 2019. U szczytu kryzysu kubańskiego amerykańskie tajne służby porwiają wybitnego matematyka Joshuę Mansky'ego. Chcą go wystawić do szachowego pojedynku przeciwko sowieckiemu mistrzowi.	
20:25 Profilerka Jastrzę - serial, 2025	01:30 Nocny patrol - fab., USA, 2019. Nieznany sprawca systematycznie morduje funkcjonariuszy policji. Poszukiwania bandyty lub bandytów podejmuje stary policyjny wyga, Nick Holland i młody policjant Ray Mandel.	04:50 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy	04:55 Disco Gramy	03:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.	04:00 Menu na miarę - program kulinarny	00:15 Ukryta gra - sens., Polska, USA, 2019. U szczytu kryzysu kubańskiego amerykańskie tajne służby porwiają wybitnego matematyka Joshuę Mansky'ego. Chcą go wystawić do szachowego pojedynku przeciwko sowieckiemu mistrzowi.	
21:25 Hit na sobotę - Gra o wszystko - biograf., dram., Kan., Wlk. Bryt., USA, 2017	03:25 Rodzinka.pl - serial kom.	05:15 Kto was tak urządził - program poradnikowy	05:40 Teleszakupy TV Okazje	03:50 Pan Majestyk - sens., USA, 1974	04:00 Menu na miarę - program kulinarny	00:15 Ukryta gra - sens., Polska, USA, 2019. U szczytu kryzysu kubańskiego amerykańskie tajne służby porwiają wybitnego matematyka Joshuę Mansky'ego. Chcą go wystawić do szachowego pojedynku przeciwko sowieckiemu mistrzowi.	
23:55 Kill Bill 2 - akcja, USA, 2004					04:00 Menu na miarę - program kulinarny	00:15 Ukryta gra - sens., Polska, USA, 2019. U szczytu kryzysu kubańskiego amerykańskie tajne służby porwiają wybitnego matematyka Joshuę Mansky'ego. Chcą go wystawić do szachowego pojedynku przeciwko sowieckiemu mistrzowi.	
02:15 Sprawdzamy - magazyn					04:00 Menu na miarę - program kulinarny	00:15 Ukryta gra - sens., Polska, USA, 2019. U szczytu kryzysu kubańskiego amerykańskie tajne służby porwiają wybitnego matematyka Joshuę Mansky'ego. Chcą go wystawić do szachowego pojedynku przeciwko sowieckiemu mistrzowi.	
02:40 Rozegraj to na luzie - kom. romant., USA, 2014					04:00 Menu na miarę - program kulinarny	00:15 Ukryta gra - sens., Polska, USA, 2019. U szczytu kryzysu kubańskiego amerykańskie tajne służby porwiają wybitnego matematyka Joshuę Mansky'ego. Chcą go wystawić do szachowego pojedynku przeciwko sowieckiemu mistrzowi.	
04:25 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny					04:00 Menu na miarę - program kulinarny	00:15 Ukryta gra - sens., Polska, USA, 2019. U szczytu kryzysu kubańskiego amerykańskie tajne służby porwiają wybitnego matematyka Joshuę Mansky'ego. Chcą go wystawić do szachowego pojedynku przeciwko sowieckiemu mistrzowi.	

NIEDZIELA - 16 listopada		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
05:25 Sprawa dla reportera	04:00 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025	05:45 Uwaga! - program interwencyjny	06:00 Nowy dzień	05:55 Wojciech Trzcziński - report.	06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd oraz naukowe ciekawostki.	05:20 Wiza na miłość - serial paradokumentalny	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej - reality show 07:00 Wielkie tajemnice historii - program dokumentalny
06:20 Słownik polsko/polski - talk-show prof. J. Miodka	05:45 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial, 2025	06:00 Batwheels I - animacja	08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy	06:35 Psalm stojących w koleje - Krystyna Prońko - 2013	07:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny. Paul i Semir zostają wynajęci do ochrony króla Hassana. Dochodzi do zamachu. Kto okradł jego pasażera?	06:25 New Looney Tunes III - animacja	08:50 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki
06:55 Słowo na niedzielę	06:45 Operacja zdrowie - magazyn medyczny	06:15 Ukryta prawda - program obyczajowy	11:00 Randka w ciemno - reality show	06:50 Rozmowy (nie)wygodne - Janina Ochojska	07:35 Wakacje w krzywym zwierciadle - kom., USA, 1983. W drodze na wakacje rodzina postanawia odwiedzić kuzyna Eddiego na jego farmie. Griswoldowie opuszczają farmę z dodatkowym pasażerem - ciotką Edną, którą mają zawieźć do Arizony.	06:35 Zróbmy sobie dom - program rozrywkowy	10:50 Ewa gotuje - program kulinarny 11:25 Goście, goście 2 - kom., Franc., 1998 13:45 Inwazja: Bitwa o Los Angeles - sensacyjny, USA, 2011 16:05 Obłędny rycerz - komedia, USA, 2001 18:55 Uroczysko - serial kryminalny
07:00 Transmisja Mszy Świętej	07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz - magazyn poranny	07:10 Magda gotuje internet - program kulinarno-rozrywkowy	12:05 Pingwiny z Madagaskaru - anim., USA, 2014. Doskonałe przescholone nietule stają do walki ze złowieszczym Oktawiuszem Mackiewiczem, który zagraża bezpieczeństwu świata.	07:50 Marceli Szpak dziwi się światu - Konkurs skoków - serial animowany, 1984	08:10 Ranczo - serial kom., Polska	07:35 Wakacje w krzywym zwierciadle - kom., USA, 1983. W drodze na wakacje rodzina postanawia odwiedzić kuzyna Eddiego na jego farmie. Griswoldowie opuszczają farmę z dodatkowym pasażerem - ciotką Edną, którą mają zawieźć do Arizony.	10:50 Ewa gotuje - program kulinarny 11:25 Goście, goście 2 - kom., Franc., 1998 13:45 Inwazja: Bitwa o Los Angeles - sensacyjny, USA, 2011 16:05 Obłędny rycerz - komedia, USA, 2001 18:55 Uroczysko - serial kryminalny
08:00 Tydzień	10:30 Domowe patenty - felieton	07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny	13:15 Ewa gotuje - Ewa Wachowicz u stóp Babiej Góry... tureckich. Na drugie danie będzie leczyć z dynią i leśnymi grzybami. A na deser - zobaczcie sami...	08:00 Liturgia prawosławna w Tarnogrodzie	13:30 Mój przyjaciel pingwin - przygod., Brazylia, USA, Hiszp., 2024. Zainspirowana prawdziwą historią czarująca opowieść o uratowanym pingwinie, który zaprzyjaźnia się z Rybakim Joao, kompletnie odmieniając jego życie.	07:35 Wakacje w krzywym zwierciadle - kom., USA, 1983. W drodze na wakacje rodzina postanawia odwiedzić kuzyna Eddiego na jego farmie. Griswoldowie opuszczają farmę z dodatkowym pasażerem - ciotką Edną, którą mają zawieźć do Arizony.	10:50 Ewa gotuje - program kulinarny 11:25 Goście, goście 2 - kom., Franc., 1998 13:45 Inwazja: Bitwa o Los Angeles - sensacyjny, USA, 2011 16:05 Obłędny rycerz - komedia, USA, 2001 18:55 Uroczysko - serial kryminalny
08:30 Daleko od szosy - serial obycz., 1976	10:40 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn	11:30 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy	15:00 Nigdy w życiu! - kom., Polska, 2004. Judyta mieszka w Warszawie, jest żoną niezłe prosperującego biznesmena, ma dorastającą córkę. Pewnego dnia jej mąż Tomasz oświadcza, że ma kochankę i będzie musiał się rozwiść.	09:05 Niepojęte - Georg Wilhelm Friedrich Hegel - felieton	13:30 Mój przyjaciel pingwin - przygod., Brazylia, USA, Hiszp., 2024. Zainspirowana prawdziwą historią czarująca opowieść o uratowanym pingwinie, który zaprzyjaźnia się z Rybakim Joao, kompletnie odmieniając jego życie.	07:35 Wakacje w krzywym zwierciadle - kom., USA, 1983. W drodze na wakacje rodzina postanawia odwiedzić kuzyna Eddiego na jego farmie. Griswoldowie opuszczają farmę z dodatkowym pasażerem - ciotką Edną, którą mają zawieźć do Arizony.	10:50 Ewa gotuje - program kulinarny 11:25 Goście, goście 2 - kom., Franc., 1998 13:45 Inwazja: Bitwa o Los Angeles - sensacyjny, USA, 2011 16:05 Obłędny rycerz - komedia, USA, 2001 18:55 Uroczysko - serial kryminalny
09:55 Ojciec Mateusz - serial krym.	11:10 The Voice of Poland - Live - widowisko muzyczne	12:10 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy	17:30 Awantura o kasę - teleturniej	09:20 Wspólny dom - magazyn	14:00 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn	07:35 Wakacje w krzywym zwierciadle - kom., USA, 1983. W drodze na wakacje rodzina postanawia odwiedzić kuzyna Eddiego na jego farmie. Griswoldowie opuszczają farmę z dodatkowym pasażerem - ciotką Edną, którą mają zawieźć do Arizony.	10:50 Ewa gotuje - program kulinarny 11:25 Goście, goście 2 - kom., Franc., 1998 13:45 Inwazja: Bitwa o Los Angeles - sensacyjny, USA, 2011 16:05 Obłędny rycerz - komedia, USA, 2001 18:55 Uroczysko - serial kryminalny
10:55 Komisarz Alex - serial krym.	14:00 Familiada - teleturniej	13:15 Afryka Express - reality show	18:50 Wydarzenia - program informacyjny	10:00 Wielki mistrzowie malarstwa - Degas - serial dok., Franc., 2015	14:40 Sabata - western, Włochy, 1969	07:35 Wakacje w krzywym zwierciadle - kom., USA, 1983. W drodze na wakacje rodzina postanawia odwiedzić kuzyna Eddiego na jego farmie. Griswoldowie opuszczają farmę z dodatkowym pasażerem - ciotką Edną, którą mają zawieźć do Arizony.	10:50 Ewa gotuje - program kulinarny 11:25 Goście, goście 2 - kom., Franc., 1998 13:45 Inwazja: Bitwa o Los Angeles - sensacyjny, USA, 2011 16:05 Obłędny rycerz - komedia, USA, 2001 18:55 Uroczysko - serial kryminalny
11:55 Między ziemią a niebem	14:35 Koło fortuny - teleturniej	14:50 8-bitowe święta - film rodzinny, USA, 2021. Mieszkający na przedmieściach Chicago dziesięcioletni Jake Doyle, stara się zdobyć na Boże Narodzenie najnowszy i najlepszy system gier wideo.	19:20 Sport	11:10 Wstęp wolny - felieton		07:35 Wakacje w krzywym zwierciadle - kom., USA, 1983. W drodze na wakacje rodzina postanawia odwiedzić kuzyna Eddiego na jego farmie. Griswoldowie opuszczają farmę z dodatkowym pasażerem - ciotką Edną, którą mają zawieźć do Arizony.	10:50 Ewa gotuje - program kulinarny 11:25 Goście, goście 2 - kom., Franc., 1998 13:45 Inwazja: Bitwa o Los Angeles - sensacyjny, USA, 2011 16:05 Obłędny rycerz - komedia, USA, 2001 18:55 Uroczysko - serial kryminalny
12:00 Anioł Pański, Watykan	15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 - widowisko muzyczne	15:15 Kto was tak urządził - program poradnikowy	19:25 Pogoda	11:30 Pan wzywał, Milordzie? - Pilot - serial komediowy, Wlk. Bryt., 1988		07:35 Wakacje w krzywym zwierciadle - kom., USA, 1983. W drodze na wakacje rodzina postanawia odwiedzić kuzyna Eddiego na jego farmie. Griswoldowie opuszczają farmę z dodatkowym pasażerem - ciotką Edną, którą mają zawieźć do Arizony.	10:50 Ewa gotuje - program kulinarny 11:25 Goście, goście 2 - kom., Franc., 1998 13:45 Inwazja: Bitwa o Los Angeles - sensacyjny, USA, 2011 16:05 Obłędny rycerz - komedia, USA, 2001 18:55 Uroczysko - serial kryminalny
12:45 Pielgrzymi Nadziei - Jagodowy Świat - rep.			19:35 Państwo w Państwie - program interwencyjny	13:00 Muzyka w zabytkach: Muzyka Luwr - dok., 2022		07:35 Wakacje w krzywym zwierciadle - kom., USA, 1983. W drodze na wakacje rodzina postanawia odwiedzić kuzyna Eddiego na jego farmie. Griswoldowie opuszczają farmę z dodatkowym pasażerem - ciotką Edną, którą mają zawieźć do Arizony.	10:50 Ewa gotuje - program kulinarny 11:25 Goście, goście 2 - kom., Franc., 1998 13:45 Inwazja: Bitwa o Los Angeles - sensacyjny, USA, 2011 16:05 Obłędny rycerz - komedia, USA, 2001 18:55 Uroczysko - serial kryminalny
13:10 BBC w Jedyne - Planeta Ziemia III - Ocean - dok., Wlk. Bryt., 2023				14:00 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn		07:35 Wakacje w krzywym zwierciadle - kom., USA, 1983. W drodze na wakacje rodzina postanawia odwiedzić kuzyna Eddiego na jego farmie. Griswoldowie opuszczają farmę z dodatkowym pasażerem - ciotką Edną, którą mają zawieźć do Arizony.	10:50 Ewa gotuje - program kulinarny 11:25 Goście, goście 2 - kom., Franc., 1998 13:45 Inwazja: Bitwa o Los Angeles - sensacyjny, USA, 2011 16:05 Obłędny rycerz - komedia, USA, 2001 18:55 Uroczysko - serial kryminalny
14:15 Ranczo Wilkowyje - kom., Polska, 2007				14:40 Sabata - western, Włochy, 1969		07:35 Wakacje w krzywym zwierciadle - kom., USA, 1983. W drodze na wakacje rodzina postanawia odwiedzić kuzyna Eddiego na jego farmie. Griswoldowie opuszczają farmę z dodatkowym pasażerem - ciotką Edną, którą mają zawieźć do Arizony.	10:50 Ewa gotuje - program kulinarny 11:25 Goście, goście 2 - kom., Franc., 1998 13:45 Inwazja: Bitwa o Los Angeles - sensacyjny, USA, 2011 16

PONIEDZIAŁEK - 17 listopada

TVP 1 **TVP 2**

05:30 **Widzowie wzgórze** - serial
06:10 **Akacja 38** - serial, 2017
07:00 **Transmisja Mszy Świętej**
07:30 **Studio Raban** - magazyn
08:00 **Serwis Info**
08:10 **Pogoda Info**
08:20 **Okrasa łamie przepisy** - magazyn kulinarny
09:00 **Rancho** - serial obycz.
10:05 **Komisarz Alex** - serial krym.
11:00 **Ojciec Mateusz** - serial
12:00 **Serwis Info**
12:10 **Agrobiznes; Agropogoda**
12:40 **Magazyn Rolniczy**
12:55 **BBC w Jedyne - Planeta Ziemia III - Oceany** - dok., Wlk. Bryt., 2023
14:00 **Widzowie wzgórze** - serial
15:00 **Serwis Info**
15:15 **Reporterzy** - magazyn
15:35 **Gra słów. Krzyżówka** - teleturniej
16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
17:00 **Teleexpress; Pogoda**

17:30 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny
18:10 **Klan** - telenowela TVP
18:45 **Akacja 38** - serial, 2017
19:30 **Program inform.** 19.30
19:55 **Pytanie dnia**
20:10 **Sport; Pogoda**
20:25 **Piłka nożna - Eliminacje Mistrzostw Świata: Malta-Polska**
23:15 **Świat bez fikcji - List biskupów** - dok., Pol., 2015
00:20 **Balans bieli** - magazyn
00:55 **Wykrywacz kłamstw** - mag.
01:20 **Zimna wojna** - dram., Wlk. Bryt., Polska, Franc., 2018
03:00 **Vera Cruz** - western, USA, 1954
04:45 **Notacje - Jadwiga Piłsudska-Jaraczewska. Mój dom rodzinny** - dok., 2007

WTOREK - 18 listopada

TVP 1 **TVP 2**

05:25 **Widzowie wzgórze** - serial
06:10 **Akacja 38** - serial, 2017
07:00 **Transmisja Mszy Świętej**
07:30 **Kościół z bliska**
08:00 **Serwis Info**
08:10 **Pogoda Info**
08:20 **Zaraz wracam** - serial, 2025
09:00 **Rancho** - serial obycz.
10:00 **Komisarz Alex** - serial krym.
11:00 **Ojciec Mateusz** - serial
12:00 **Serwis Info**
12:10 **Agrobiznes; Agropogoda**
12:40 **Magazyn Rolniczy**
12:55 **Królestwo mokradał** - dokument, Franc., 2024
14:00 **Widzowie wzgórze** - serial obycz., Turcja, 2024
15:00 **Serwis Info**
15:15 **Reporterzy** - magazyn
15:35 **Gra słów. Krzyżówka** - teleturniej
16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
17:00 **Teleexpress; Pogoda**
17:30 **Jaka to melodia?**

18:45 **Akacja 38** - serial
19:30 **Program inform.** 19.30
19:55 **Pytanie dnia**
20:10 **Sport**
20:15 **Pogoda**
20:30 **Zaraz wracam** - serial, 2025
21:10 **System** - dram., USA, 2015
23:35 **Więcej niż wszystko** - fab., USA, 1987
01:15 **Wykrywacz kłamstw** - magazyn
01:40 **Moja wielka grecka wycieczka** - kom., Hiszp., USA, 2009
03:25 **Zimna wojna** - dram., Wlk. Bryt., Polska, Franc., 2018
05:00 **Notacje - Jadwiga Piłsudska-Jaraczewska. Mój ojciec** - dok., 2007

18:50 **Jeden z dziesięciu** - teleturniej
19:25 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2025
19:55 **Domowe patenty** - felieton
20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2025
20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość”**
20:55 **M jak miłość** - serial, 2025
21:55 **Na sygnale** - serial fabularyzowany
22:25 **Magazyn Ekspresu Reporterów**
23:30 **Brunet wieczorową porą** - kom. kryminalna, 1976
01:20 **Pod ostrzałem** - fab., USA, 2021
03:15 **Symfonia mazurska** - dok., Polska, 2025

TVN

05:40 **Uwaga!** - program interw.
05:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
06:50 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 **Dzień Dobry TVN** - magazyn poranny
11:40 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
13:55 **The Floor** - teleturniej
14:35 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
16:50 **Szpital św. Anny** - program obycz.
17:55 **Detektywi** - W pubie w damskiej toalecie nieprzytomną dziewczynę, zawiadania pogotowie oraz policję. Okazuje się, że
19:00 **Fakty**
19:35 **Sport**
19:45 **Pogoda**
19:55 **Uwaga!** - program interwencyjny

20:10 **Doradca smaku** - program kulinarny
20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz., Polska
20:55 **The Floor** - teleturniej
21:35 **25 lat niewinności: Sprawa Tomka Komendy** - dram., sensacyjny, Polska, 2020
00:00 **Dunkierka** - film wojenny, Wlk. Bryt., Holandia, Franc., USA, 2017
02:20 **Co za tydzień** - magazyn rozrywkowy
02:55 **Morderczynie** - miniserial krym., Polska
03:55 **Szpital św. Anny** - serial obycz., Polska
04:55 **Uwaga!** - program interwencyjny
05:10 **Nauka jazdy** - reality show

TVN

05:40 **Uwaga!** - program interw.
05:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
06:50 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 **Dzień Dobry TVN** - magazyn poranny
11:40 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
13:55 **The Floor** - teleturniej
14:35 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
16:50 **Szpital św. Anny** - program obycz.
17:55 **Detektywi** - Do biura detektywistycznego zgłaszają się rodzice 19-latk, których syn wstąpił do wspólnoty o nazwie „Komuna dobra”. Małżeństwo twierdzi, że...
19:00 **Fakty**
19:35 **Sport**
19:45 **Pogoda**

20:10 **Doradca smaku** - program kulinarny
20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz., Polska
20:55 **The Floor** - teleturniej
21:35 **Ślub od pierwszego wejrzenia** - reality show
22:40 **Kuba Wojewódzki** - talk-show
23:45 **Superwizjer** - magazyn reporterów
00:25 **Och, Karol** - film, Polska, 1985
02:35 **Skazana** - serial, Polska
03:40 **Śmierć Diany: dwa śledztwa** - dokument
04:45 **Uwaga!** - program interwencyjny
05:00 **Jak to jest zrobione** - serial popularnonaukowy

18:50 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy
18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
19:15 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia
19:30 **Sport**
19:40 **Pogoda**
19:55 **Milionerzy** - teleturniej
20:35 **Bez litości 2** - sens., USA, 2018. Nieustraszone samotny bohater w charakterystyczny dla siebie sposób walczy o sprawiedliwość.
23:05 **Detonator** - sens., USA, Rum., 2006
01:10 **Pretty Woman** - obycz., USA, 1990
03:50 **Ewa gotuje** - prog. kulinarny
04:40 **Disco Gramy**
05:25 **Telezakupy TV Okazje**

POLSAT

06:00 **Nowy dzień**
08:30 **Malanowski i Partnerzy** - serial kryminalny
09:30 **Trudne sprawy** - program obyczajowy
11:30 **Gliniarze** - W jednym z warszawskich parków odnaleziony zostaje wisielec. Ktoś próbował upozorować w ten sposób samobójstwo nastolatka...
14:40 **Dlaczego ja?** - serial paradokumentalny
15:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
16:15 **Pogoda**
16:20 **Interwencja** - magazyn reporterów
16:30 **Na Ratunek 112** - serial obyczajowy. Jerzy Krupiewski jest ratownikiem medycznym. Mężczyzna zostaje się z żoną, Patrycją, po tym jak dowiedziała się, że go zdradzała...

17:40 **Gliniarze** - paradokument
18:00 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy
18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
19:15 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia
19:30 **Sport**
19:45 **Pogoda**
19:55 **Milionerzy** - teleturniej
20:35 **Mega hit - Pretty Woman** - obycz., USA, 1990
23:05 **Pitbull. Niebezpieczne kobiety** - sens., Polska, 2016
02:00 **Szalony lot** - fab., USA, Wlk. Bryt., Rum., 2007
04:15 **Blabareta Ekstraklasa**
04:35 **Disco Gramy** - program muzyczny
05:20 **Telezakupy TV Okazje**

POLSAT

06:00 **Nowy dzień**
08:30 **Malanowski i Partnerzy** - serial kryminalny
09:30 **Trudne sprawy** - Patrycja Kraszewska - psycholożka i blogerka, dowiaduje się, że trener podrywku Mateusz zamierza ją uwieść dla zdobycia rozgłosu.
11:35 **Gliniarze** - serial paradokumentalny
14:40 **Dlaczego ja?** - paradok.
15:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
16:15 **Pogoda**
16:20 **Interwencja** - magazyn reporterów
16:30 **Na Ratunek 112** - serial obyczajowy
17:00 **Gliniarze** - Olga i Rokana wykorzystują zaległy urlop, wspólnie wyjeżdżają do gospodarstwa agroturystycznego. Nie jest im jednak dane długo cieszyć się odpoczynkiem...

18:50 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy
18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
19:15 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia
19:30 **Sport**
19:40 **Pogoda**
19:55 **Milionerzy** - teleturniej
20:35 **Bez litości 2** - sens., USA, 2018. Nieustraszone samotny bohater w charakterystyczny dla siebie sposób walczy o sprawiedliwość.
23:05 **Detonator** - sens., USA, Rum., 2006
01:10 **Pretty Woman** - obycz., USA, 1990
03:50 **Ewa gotuje** - prog. kulinarny
04:40 **Disco Gramy**
05:25 **Telezakupy TV Okazje**

18:50 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy
18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
19:15 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia
19:30 **Sport**
19:40 **Pogoda**
19:55 **Milionerzy** - teleturniej
20:35 **Bez litości 2** - sens., USA, 2018. Nieustraszone samotny bohater w charakterystyczny dla siebie sposób walczy o sprawiedliwość.
23:05 **Detonator** - sens., USA, Rum., 2006
01:10 **Pretty Woman** - obycz., USA, 1990
03:50 **Ewa gotuje** - prog. kulinarny
04:40 **Disco Gramy**
05:25 **Telezakupy TV Okazje**

TVP Kultura

06:05 **Afisz kulturalny ekstra**
06:15 **Muzyczne poranki**
06:30 **Od ucha do ucha** - **Niczego się nie boję - Tygrys bez pasków - Deszczowy chłopiec** - filmy anim.
07:00 **Tamte lata, tamte dni - Krzysztof Cugowski** - magazyn
07:40 **Podróże z historią - Białe złoto** - dok., Polska, 2017
08:20 **Dobry tytuł** - magazyn literacki
09:00 **Dyrektorzy** - serial, 1975
10:20 **Dzieci niebios** - dram., Iran, 1998
12:20 **Wielcy mistrzowie malarstwa - Degas** - serial dok., Franc., 2015
13:20 **Współ wolny**
13:40 **Tamte lata, tamte dni** - Anna Radwan - magazyn
14:20 **Bulwar zachodzącego słońca** - obycz., USA, 1950

16:20 **Dyrektorzy** - serial, 1975
18:05 **Tygodnik Kulturalny**
19:00 **Muzyka w zabytkach: Muzyka Luwru** - dok., Franc., 2022
20:00 **Na wschód od Hollywood** - Nana - dram., Indonezja, 2022
21:50 **Porozmawiajmy szczerze**
22:30 **Dwunastu gniewnych ludzi** - dram., USA, 1957
00:20 **Łódź kultury**
01:00 **Kino nocne - Czerwony świt** - akcja, USA, 1984
03:05 **Więcej niż fikcja - The Rolling Stones - życie w rytmie rocka** - dok., Wlk. Bryt., 2022
04:20 **W poszukiwaniu dobrego filmu** - magazyn
05:00 **Teledyski**

TVP Kultura

06:05 **Afisz kulturalny ekstra**
06:15 **Muzyczne poranki**
06:55 **Tamte lata, tamte dni** - **Włodek Pawlik** - magazyn
07:35 **Podróże z historią** - **Wiosenne obrządki** - dok., Polska, 2017
08:20 **Dzień z życia artysty - Jan Kanty Pawłuskiewicz** - magazyn
09:00 **Dyrektorzy** - serial, 1975
10:45 **Bulwar zachodzącego słońca** - obyczajowy, USA, 1950
12:45 **Stolica muzyki, Nowy Orlean** - dok., USA, 2019
14:45 **Wydarzenia aktualne** - 15:15 **Rio Grande** - western, USA, 1950
17:10 **Przedwiośnie** - serial, 2002
18:15 **Łódź Kultury** - **Aleksandra Popławska**
18:55 **Zbigniew Zapasiewicz** - dok., Polska, 1999

21:45 **Lekkie obyczaje - Bez skazy** - fab., USA, 1999. W ramach rehabilitacji po wylewie Walt Koontz uczęszcza na lekcje śpiewu. Jego mentorem zostaje znienawidzony dotąd śśiad Rusty.
23:45 **W poszukiwaniu dobrego filmu** - magazyn
00:25 **Nocny dokument - Łódź Kaliska. Klasycy absurdu** - dokument, Polska, 2023
02:10 **Na wschód od Hollywood** - Nana - dram., Indonezja, 2022
04:05 **Którędy po sztuce** - **Diane Severin Nguyen**
04:20 **Tygodnik Kulturalny**
05:15 **Teledyski**

21:45 **Lekkie obyczaje - Bez skazy** - fab., USA, 1999. W ramach rehabilitacji po wylewie Walt Koontz uczęszcza na lekcje śpiewu. Jego mentorem zostaje znienawidzony dotąd śśiad Rusty.
23:45 **W poszukiwaniu dobrego filmu** - magazyn
00:25 **Nocny dokument - Łódź Kaliska. Klasycy absurdu** - dokument, Polska, 2023
02:10 **Na wschód od Hollywood** - Nana - dram., Indonezja, 2022
04:05 **Którędy po sztuce** - **Diane Severin Nguyen**
04:20 **Tygodnik Kulturalny**
05:15 **Teledyski**

TV Puls

06:00 **Nash Bridges** - W San Francisco grasuje zawodowy włamywacz, który wraz ze zespołem wspólników przeprowadza serię zbrojnych napadów.
08:00 **Kobra - oddział specjalny** - Paul zauważa na autostradzie tajemniczą kobietę w letniej sukience. Czy postać jest tylko wytworem jego wyobraźni?
09:00 **Unforgettable: Zapisane w pamięci** - serial krym.
10:00 **Zbuntowany anioł** - serial obyczajowy
11:55 **Wspaniałe stulecie** - serial kostiumowy
13:50 **Lombard. Życie pod zastaw** - 26-letnia Amanda to puszysta dziewczyna, która nie ma żadnych kompleksów związanych ze swoją wagą i z radością występuje w reality show „Ślub na wagę złota”...

15:50 **Rancho** - serial kom., Polska
18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabularny
20:00 **Lwie serce** - akcja, USA, 1990
22:05 **Quest** - akcja, USA, Kan., 1996
23:50 **Immortals. Bogowie i Herosi** - przygod., USA, Kan., Wlk. Bryt., 2011
01:50 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny
02:45 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabularny
03:45 **Menu na miarę** - program kulinarny
04:05 **Taki jest świat** - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny

TV Puls

06:00 **Nash Bridges** - Magazyn brygady antynarkotykowej zostaje napadnięty przez grupę narkomanów. Podczas ścigania szefa bandy, Antwon doznaje ataku padaczki.
08:00 **Kobra - oddział specjalny** - Umierający więzień zostaje porwany ze szpitala przez tajemniczą organizację. Kim są napaściny i w jakim celu dokonali uprowadzenia?
09:00 **Unforgettable: Zapisane w pamięci** - serial kryminalny
10:00 **Zbuntowany anioł** - serial obyczajowy
11:55 **Wspaniałe stulecie** - serial kostiumowy
13:50 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabularny
15:50 **Rancho** - serial kom., Polska

20:00 **Pora odpukania** - akcja, USA, 2022. Cuda, najlepszy egzekutor pracujący dla mafii w Miami, spotyka na swojej drodze Billie, nastoletnią uciekinierkę w wieku jego córki. Postanawia jej pomóc...
21:50 **Ochroniarz** - akcja, USA, 2017
23:25 **Polowanie na czarownicę** - przygod., USA, 2011
01:25 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny
02:20 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabularny
03:20 **Menu na miarę** - program kulinarny
05:00 **Dzielnica strachu** - serial

20:00 **Pora odpukania** - akcja, USA, 2022. Cuda, najlepszy egzekutor pracujący dla mafii w Miami, spotyka na swojej drodze Billie, nastoletnią uciekinierkę w wieku jego córki. Postanawia jej pomóc...
21:50 **Ochroniarz** - akcja, USA, 2017
23:25 **Polowanie na czarownicę** - przygod., USA, 2011
01:25 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny
02:20 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabularny
03:20 **Menu na miarę** - program kulinarny
05:00 **Dzielnica strachu** - serial

TVN 7

05:25 **Szkoła** - Gimnazjalistka z trzeciej klasy. Zosia Szymczyk, nie mogła patrzeć, jak pijana kobieta krzyczy na swoje małą córeczkę i zabrała jej dziewczynkę. Wkrótce okazuje się, że dziecko jest rodzeństwem innej uczennicy...
08:20 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
11:25 **W-11 Wydział Śledczy** - program kryminalny
12:55 **Detektywi** - program kryminalny
14:55 **Szpital św. Anny** - serial obycz., Polska
15:55 **Sąd rodzinny** - program sądowy
16:55 **Sekrety życia** - serial paradokumentalny
17:55 **Zagadki losu** - program obycz.
19:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy

20:00 **Dziewczyna z pociągu** - sens., Wlk. Bryt., Indie, 2016. Załamana rozwodem Rachel zaczyna obsesyjnie fantazjować o pięknej parze mieszkającej w domu, który codziennie mijają jadąc pociągami. Pewnego ranka zobaczy tam coś, co wkrótce wywróci jej życie do góry nogami.
22:35 **Seks w wielkim mieście** - kom., USA, 2008
01:25 **Poukładani** - program lifestyleowy
02:00 **Mówię wam** - talk-show
03:00 **SOS Ekipy w akcji** - program policyjny
03:50 **Fachowcy** - program paradokumentalny
04:25 **Druga strona medalu** - talk-show

TVN 7

05:25 **Szkoła** - Gimnazjalista z trzeciej klasy od dłuższego czasu podkochuje się w koleżance. Chłopak ma nadzieję, że uda mu się poderwać Lenę na szkolnym wyjeździe do Budapesztu. Okazuje się, że...
08:20 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
11:25 **W-11 Wydział Śledczy** - W drodze do przedszkola zostaje porwany 5 letni synek znanego detektywa. Po pierwszym telefonie z żądaniem okupu detektyw kategorycznie odmawia zapłaty pieniędzy.
12:55 **Detektywi** - Detektyw Anna Potaczek znajduje błąkającą się, pobitą młodą kobietę. Dziewczyna nie ma przy sobie dokumentów, ale logo na jej ubraniu kieruje trop do wytwórni pierogów.

14:55 **Szpital św. Anny** - serial obycz., Polska
15:55 **Sąd rodzinny** - program sądowy
16:55 **Sekrety życia** - paradok.
17:55 **Zagadki losu** - program obyczajowy
19:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
20:00 **Ostatni skaut** - sens., USA, 1991. Striptizerka Cory została zamordowana. Na kilka dni przed śmiercią wynajęła prywatnego detektywa, Joe'go Hallenbecka...
22:20 **W morzu ognia** - sens., USA, 1997
00:35 **Powrót Batmana** - przygod., USA, 1992
03:10 **Osadzone. Blok F**
04:20 **Druga strona medalu**

14:55 **Szpital św. Anny** - serial obycz., Polska
15:55 **Sąd rodzinny** - program sądowy
16:55 **Sekrety życia** - paradok.
17:55 **Zagadki losu** - program obyczajowy
19:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
20:00 **Ostatni skaut** - sens., USA, 1991. Striptizerka Cory została zamordowana. Na kilka dni przed śmiercią wynajęła prywatnego detektywa, Joe'go Hallenbecka...
22:20 **W morzu ognia** - sens., USA, 1997
00:35 **Powrót Batmana** - przygod., USA, 1992
03:10 **Osadzone. Blok F**
04:20 **Druga strona medalu**

TV 4

06:00 **Łowcy skarbow. Kto da więcej**
07:55 **Bogaty Dom** - Biedny Dom - program paradok.
08:55 **Policjantki i Policjanci** - serial paradok.
10:55 **Na Ratunek 112** - serial obyczajowy
11:55 **Trudne sprawy** - program obyczajowy
14:55 **Ktoś tu kłamie?**
16:55 **Policjantki i Policjanci** - serial paradok.
18:00 **Łowcy skarbow. Kto da więcej**
19:00 **Policjantki i Policjanci** - serial paradok.
20:00 **Uroczysko** - serial krym.
20:30 **Sprawiedliwi** - Wydział Kryminalny - serial policyjny
21:30 **Sprawiedliwi. Trójmiasto**
22:40 **Plan bez skazy** - sens., Wlk. Bryt., Luks., 2007
00:55 **Love Island** - reality show
01:55 **Hardkorowy lombard**
02:55 **SuperLudzie** - serial o osobach z niepełnosprawnościami
05:30 **Telezakupy TV Okazje**

TV Trwam

07:55 **Poczet Wlk. Polaków**
08:00 **Inf. dnia**
08:15 **Wiesz to też?** - Polska
09:15 **Słowo życia**
09:20 **Mateczniki Polkości**
09:30 **Moja Katolicka Rodzina**
09:55 **Św. na każdy dzień**
10:00 **Inf. dnia**
10:15 **Rozmowy niedok.**
11:20 **Stan Bezp. Państwa**
11:30 **Warto być ojcem**
12:00 **Anioł Pański**
12:03 **Inf. dnia**
12:20 **Orędzie na trudne czasy**
13:30 **Msza św.**
14:30 **My trzymamy się Bogiem**
15:25 **Z Małej Cerkwicy do...**
15:50 **Ma się rozumieć**
16:00 **Inf. dnia**
16:10 **Polski Punkt Widzenia**
16:30 **Porady Medyczne Bonifratrów**
17:00 **Świadkowie**
17:30 **Spotkanie Rodziny Radia Maryja**
20:00 <

ŚRODA - 19 listopada

TVP 1

05:25 **Widzowie wzgórze** - serial
06:15 **Akacja 38** - serial, 2017
07:00 **Transmisja Mszy Świętej**
07:30 **Rodzina (nie od) święta**
- Jak zachęcić dziecko do czytania i ograniczyć czas ekranów? - magazyn
08:00 **Serwis Info**
08:05 **Pogoda Info**
08:20 **Zaraz wracam** - serial, 2025
09:00 **Rancko** - serial obyczaj.
10:00 **Komisarz Alex** - serial krym.
11:00 **Ojciec Mateusz** - serial
12:00 **Serwis Info**
12:10 **Agrobiznes; Agropogoda**
12:40 **Rok w ogrodzie Extra**
- magazyn
12:50 **Natura w Jedynce**
- Królestwo mokradeł - dok., Franc., 2024
14:00 **Widzowie wzgórze**
- serial obyczaj., Turcja, 2024
15:00 **Serwis Info**
15:15 **Reporterzy** - magazyn

TVP 2

04:35 **Na dobre i na złe** - serial
05:35 **M jak miłość** - serial, 2022
06:25 **Mozaika żydowska. Magazyn kulturalno-religijno-społeczny**
06:55 **Dla niesłyszących - Barwy szczęścia** - serial obyczaj., 2025
07:30 **Pytanie na śniadanie**
- w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
11:50 **Gwiazdorska kuchnia Ani**
- magazyn kulinarny
12:30 **Koło fortuny** - teleturniej
13:15 **Miłość i nadzieja** - serial obyczaj., Turcja, 2022
14:00 **Va Banque** - teleturniej
14:35 **Na sygnale** - serial fabularny
15:05 **La Promesa - pałac tajemnic** - serial, Hiszp., 2023
15:50 **Domowe patenty**
- felieton

TVN

05:40 **Uwaga!** - program interwencyjny
05:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
06:50 **Kuchenne rewolucje**
- program kulinarny - rozrywkowy
07:45 **Dzień Dobry TVN**
- magazyn poranny
11:40 **Kuchenne rewolucje**
- program kulinarny - rozrywkowy
13:55 **The Floor** - teleturniej
14:35 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
16:50 **Szpital św. Anny**
- program obyczajowy
17:55 **Detektywi** - Detektywi Anna Potacek i Maciej Dębosz poszukują młodego mężczyzny, który zginął w czasie, gdy jego żona przebywała w szpitalu po operacji. Wcześniej poinformował ją, że odchodzi.

POLSAT

06:00 **Nowy dzień**
08:30 **Malanowski i Partnerzy**
- Dawno niewidziany przez Bronka znajomy, właściciel hotelu, dzwoni i prosi o pomoc. Detektyw przyjeżdża na spotkanie do hotelu, który prowadzi Janek Sośniński.
09:30 **Trudne sprawy** - program obyczajowy
11:30 **Gliniarze** - ęczyzna zostaje zastrzelony we własnym samochodzie. Na pierwszy rzut oka wygląda to na samobójstwo...
14:40 **Dlaczego ja?** - serial paradokumentalny
15:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
16:15 **Pogoda**
16:20 **Interwencja** - magazyn reporterów
16:30 **Na Ratunek 112** - serial obyczajowy
17:00 **Gliniarze** - paradokument

TVP Kultura

06:05 **Afisz kulturalny ekstra**
06:15 **Muzyczne poranki**
06:55 **Tamte lata, tamte dni**
- Dorota Kolak - magazyn
07:35 **Podróże z historią**
- **Jak powstaje papier?** - dokument, Polska, 2017
08:20 **W poszukiwaniu dobrego filmu**
- magazyn
09:00 **Przedwiośnie** - serial, 2002
10:05 **Rio Grande** - western, USA, 1950
12:00 **Władysław Hańcza** - dok., Polska, 1987
13:10 **Tygodnik Kulturalny**
14:05 **Wesołe jest życie starych** - recital Wiesława Michnikowskiego - 2002
14:50 **Niech żyje taniec** - fab., USA, 1950
16:55 **Przedwiośnie** - serial, 2002

TV Puls

06:00 **Nash Bridges** - Nash i Joe tropią spadkobierców mafijnej rodziny. Gdy Nash dowiaduje się, że Kelly spotykała się kiedyś z jednym z poszukiwanych, nabiera podejrzeń.
08:00 **Kobra - oddział specjalny** - Paul i Semir aresztują złodzieja w masce. Po jej zdjęciu, okazuje się, że sprawcą kradzieży jest ich kolega - Hamut. Czy jego przestępstwo ma coś wspólnego z kobietą, z którą się spotyka?
09:00 **Unforgettable: Zapisane w pamięci** - serial krym.
10:00 **Zbuntowany anioł** - serial obyczajowy
11:55 **Wspaniałe stulecie** - serial kostiumowy
13:50 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabularny

TVN 7

05:25 **Szkoła** - Do licealnej 2a dołącza Matylda, która niebawem urodzi dziecko. W tej samej szkole uczy się jej były chłopak, którego dziewczyna bardzo się boi.
08:20 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
11:25 **W-11 Wydział Śledczy**
- Do okrutnej zbrodni doszło w biały dzień. Zamordowana została cała rodzina. Kobieta i mężczyzna zginęli od ran zadanych ostrym narzędziem. Ich syn prawdopodobnie został uduszony.
12:55 **Detektywi** - Do zespołu detektywów dołącza Paweł Drawicz, były policjant. Razem z Maciejem Dęboshem rozpoczynają poszukiwania mężczyzny, którego zaginięcie zgłasza narzeczona.

TV 4

06:00 **Łowcy skarbów. Kto da więcej** 07:55 **Bogaty Dom - Biedny Dom** - program paradokumentalny
08:55 **Policjanci i Policjanci** i **Policjanci 10:55 Na Ratunek 112** - serial obyczajowy 11:55 **Trudne sprawy** - program obyczajowy 14:55 **Ktoś tu kłamie?** 16:55 **Policjanci i Policjanci 18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 **Policjanci i Policjanci** - serial paradokument. 20:00 **Uroczysko** - serial krym. 20:30 **Sprawiedliwi** - Wydział Kryminalny 21:30 **Sprawiedliwi. Trójmiasto** 22:40 **Kod nieśmiertelności** - sens., USA, Kan., Franc., 2011 00:30 **Love Island. Wyspa miłości** 01:35 **Hardkorowy lombard** 02:35 **Interwencja** - mag. report. 02:45 **Pełna chata** 02:55 **Śmierć na 1000 sposobów** 03:25 **Lubię disco!** 04:25 **Top 10** - Lista Przebojów 05:30 **Teleskopy TV Okazje**

15:35 **Gra słów. Krzyżówka** - teleturniej
16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
17:00 **Teleexpress; Pogoda**
17:30 **Jaka to melodia?** - telet.
18:10 **Klan** - telenowela TVP
18:45 **Akacja 38** - serial, 2017
19:30 **Program inform. 19.30**
19:55 **Pytanie dnia**
20:10 **Sport; Pogoda**
20:30 **Zaraz wracam** - serial, 2025
21:10 **Tak to się robi w Marsylii**
- serial, Franc., 2024
22:10 **Sekielski wieczorową porą** - talk-show
23:15 **Replikant** - fab., USA, 2001
01:00 **Wykrywacz kłamstw**
- magazyn
01:25 **System** - dram., USA, 2015
03:45 **Magazyn Ekspresu Reporterów**
04:45 **Tacy byliśmy** - reportaż

16:00 **Koło fortuny** - teleturniej
16:35 **Familiada** - teleturniej
17:20 **Miłość i nadzieja** - serial obyczaj., Turcja, 2022
18:15 **Va Banque** - teleturniej
18:50 **Jeden z dziesięciu** - telet.
19:25 **Barwy szczęścia** - serial obyczaj., 2025
20:40 **Przepis dnia**
20:55 **Na dobre i na złe** - serial
21:55 **Na sygnale** - serial fabularny
22:55 **Peaky Blinders** - serial, Wlk. Bryt., 2016
00:05 **Moja super eksztywiczna**
- kom., USA, 2006
01:55 **W cieniu śmierci** - serial, Fin., 2018
02:45 **Akacja 38** - serial
03:35 **Bezkrwawa rewolucja. Krótka historia internetu w Polsce** - dok., Polska, 2022

19:00 **Fakty**
19:35 **Top Model** - reality show
19:40 **Sport**
19:50 **Pogoda**
19:55 **Uwaga!** - program interwencyjny
20:10 **Doradca smaku** - program kulinarny
20:15 **Na Wspólnej** - serial obyczaj., Polska
20:55 **The Floor** - teleturniej
21:35 **Top Model** - reality show
23:35 **Złe mamuski** - kom., USA, 2016
01:45 **Cast Away: Poza światem** - przygod., USA, 2000
04:45 **Uwaga!** - program interwencyjny
05:00 **Jak to jest zrobione** - serial popularnonaukowy, Kanada

18:00 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy
18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
19:15 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia
19:30 **Sport**
19:40 **Pogoda**
19:55 **Milionerzy** - teleturniej
20:35 **Komediodwa środa - Kochaj albo rzuć** - komedia, Polska, 1977
23:05 **Jak łyse konie** - sensacyjny, Chiny, 2023
01:50 **To dopiero początek** - komedia, USA, 2017
03:55 **Ewa gotuje** - program kulinarny
04:35 **Disco Gramy** - program muzyczny
05:25 **Teleskopy TV Okazje** - program zakupowy

16:10 **Którędy po sztukę**
- Alina Szapocznikow - Przyjaźń - magazyn
18:30 **Informacje kulturalne**
18:50 **Profesor T** - serial, Niemcy, Wlk. Bryt., 2018
19:40 **Niepojęte - Georg Wilhelm Friedrich Hegel** - felieton
20:00 **Przedwiośnie** - dramat obyczaj., Polska, 2001
22:35 **Profesor T** - serial, Niemcy, Wlk. Bryt., Belgia, 2018
23:35 **Hala odlotów** - talk-show
00:40 **Jan Ptaszyn Wróblewski i przyjaciele** - koncert, 2006
01:10 **Bez skazy** - fab., USA, 1999
03:10 **Informacje kulturalne**
03:45 **Stolica muzyki, Nowy Orlean** - dok., USA, 2019
05:30 **Teledyski**

15:50 **Rancko** - serial kom., Polska
18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument
20:00 **Księga luster** - thriller, 2024. Russell Crowe wciela się w Roya Freemana, byłego detektywa wydziału zabójstw, który zmaga się z zanikiem pamięci i zostaje zbadany do ponownego zbadania sprawy, której... nie pamięta.
22:20 **Żyły porucznik** - thriller, 2009
01:00 **Obserwator** - thriller, USA, 2000
03:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny
04:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument
05:00 **Dzielnica strachu** - serial

14:55 **Szpital św. Anny** - serial obyczaj., Polska
15:55 **Sąd rodzinny** - program sądowy
16:55 **Sekrety życia** - serial paradokumentalny
17:55 **Zagadki losu** - program obyczajowy
19:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
20:00 **Ciekawy przypadek Benjamina Buttona** - obyczaj., USA, 2008
23:30 **Głupcy** - film, Polska, Rum., Niemcy, 2022
01:55 **Pati** - serial obyczajowy
02:55 **SOS Ekipy w akcji** - program policyjny
03:55 **Usterka** - program poradnikowy
04:40 **Druga strona medalu** - talk-show

TV Trwam

09:30 **Sanktuarium polskie** 09:50 **Św. na każdy dzień** 10:00 **Audycja Generalna Ojca Św. Leona XIV z Watykanu** 11:10 **Mateczniki Polskości** 11:25 **Jestem mamą** 11:40 **Mysiąc Historia** 11:50 **Krótką Historią Zbawienia** 12:00 **Anioł Pański** 12:03 **Inf. dnia** 12:20 **Zuzela** - tu wszystko się zaczęło
13:00 **Oredowiczka w codzienności** 13:30 **Msza św.** 14:30 **Zapiski ze świętości Prymasa Tysiąclecia** 15:00 **W kolorze płomienia** 15:50 **Ma się rozumieć** 16:00 **Inf. dnia** 16:10 **Na zdrowie** 16:30 **Pędzikiem z ognia wiewiórki** 17:00 **Po stronie prawdy** 17:55 **Poczet Wlk. Polaków** 18:00 **Anioł Pański** 18:05 **Inf. dnia** 18:15 **Rozmowy niedok.** 19:25 **Św. na każdy dzień** 19:30 **Historie animowane z Nowego Testamentu** 20:00 **Inf. dnia** 20:20 **Różaniec** 20:50 **Mysiąc Ojczyzna** 21:00 **Apel Jasnog.**

CZWARTEK - 20 listopada

TVP 1

05:25 **Widzowie wzgórze** - serial
06:15 **Akacja 38** - serial, 2017
07:00 **Transmisja Mszy Świętej**
07:30 **Dobre historie**
- Bezpieczny azyl dla matek i dzieci w Opolu - magazyn
08:00 **Serwis Info**
08:10 **Pogoda Info**
08:20 **Zaraz wracam** - serial, 2025
09:00 **Rancko** - serial obyczaj.
10:00 **Komisarz Alex** - serial krym.
11:00 **Ojciec Mateusz** - serial krym.
12:00 **Serwis Info**
12:10 **Agrobiznes**
12:30 **Agropogoda** - magazyn
12:40 **To się opłaca** - magazyn
12:55 **Natura w Jedynce**
- Królestwo mokradeł - dok., Franc., 2024
14:00 **Widzowie wzgórze**
- serial obyczaj., Turcja, 2024
15:00 **Serwis Info**

TVP 2

04:35 **Na dobre i na złe** - serial
05:30 **M jak miłość** - serial, 2022
06:25 **Operacja zdrowie**
- magazyn medyczny
06:55 **Dla niesłyszących - Barwy szczęścia** - serial obyczaj.
07:30 **Pytanie na śniadanie**
- w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
11:45 **Podróż po jeden osmiach** - reportaż
12:30 **Koło fortuny** - teleturniej
13:15 **Miłość i nadzieja** - serial obyczaj., Turcja, 2022
14:05 **Va Banque** - teleturniej
14:35 **Na sygnale** - serial fabularny
16:00 **Koło fortuny** - teleturniej
16:35 **Familiada** - teleturniej
17:20 **Miłość i nadzieja** - serial obyczaj., Turcja, 2022
18:15 **Va Banque** - teleturniej

TVN

05:40 **Uwaga!** - program interwencyjny
05:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
06:50 **Kuchenne rewolucje**
- program kulinarny - rozrywkowy
07:45 **Dzień Dobry TVN**
- magazyn poranny
11:40 **Kuchenne rewolucje**
- program kulinarny - rozrywkowy
13:55 **The Floor** - teleturniej
14:35 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
16:50 **Szpital św. Anny**
- program obyczajowy
17:55 **Detektywi** - program kryminalny
19:00 **Fakty**
19:35 **Sport**
19:45 **Pogoda**
19:55 **Uwaga!** - program interwencyjny
20:10 **Doradca smaku** - program kulinarny

POLSAT

06:00 **Nowy dzień**
08:30 **Malanowski i Partnerzy**
- W biurze Malanowskiego zjawiają się państwo Dżewanowsy. Przyjechali do Warszawy z małej miejscowości w Bieszczadach, by odnaleźć syna.
09:30 **Trudne sprawy** - program obyczajowy
11:30 **Gliniarze** - Funkcjonariusz ABN Artur Król ostrzega CBP, że w mieście pojawił się spec od mokrej roboty. Ma na celowniku żonę znanego gangstera...
14:40 **Dlaczego ja?** - serial paradokumentalny
15:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
16:15 **Pogoda**
16:20 **Interwencja** - magazyn reporterów
16:30 **Na Ratunek 112** - serial obyczajowy

TVP Kultura

06:05 **Afisz kulturalny ekstra**
06:10 **Muzyczne poranki**
06:55 **Tamte lata, tamte dni**
- Joanna Żółkowska - mag.
07:35 **Atomowa tajemnica**
- dokument, Polska, 2017
08:15 **Porozmawiajmy szczerze**
09:00 **Przedwiośnie** - serial, 2002
10:15 **Niech żyje taniec** - fab., USA, 1950
12:15 **Reżyserzy - George Stevens** - dok., Wlk. Bryt., 2018
13:15 **Kolekcja - Teresa Rudowicz** - felieton
13:30 **Niedziela z... Mirosławem Baką**
14:30 **Około północy** - film TVP, 1977
15:15 **Powrót muszkietierów** - film kostiumowy, Franc., Wlk. Bryt., Hiszp., 1989
17:10 **Przedwiośnie** - serial, 2002
18:10 **Wydarzenie aktualne**
18:40 **Wstęp Wolny** - felieton

TV Puls

06:00 **Nash Bridges** - Nash wraca pociągiem z wieczoru kawalerskiego jednego ze swoich kolegów. Przynajmniej zostaje wpłątany w napad na pociąg.
08:00 **Kobra - oddział specjalny** - Podczas jazdy autostradą, Paul i Semir zauważają podejrzany samochód. Okazuje się, że znajduje się w nim porwany bogaty przedsiębiorca.
09:00 **Unforgettable: Zapisane w pamięci** - serial krym.
10:00 **Zbuntowany anioł** - serial obyczajowy
11:55 **Wspaniałe stulecie** - serial kostiumowy
13:50 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabularny
15:50 **Rancko** - serial kom., Polska

TVN 7

05:25 **Szkoła** - Mikołaj Broniczki rywalizuje z Jankiem Plucińskim o tytuł najlepszego ucznia z chemii. Żeby zainteresować swoich kolegów przygotowuje widowiskowy eksperyment.
08:20 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
11:25 **W-11 Wydział Śledczy**
- Paradokumentalny przechodzień znajduje zwłoki trzydziestoletniej kobiety. Okazuje się, że ofiara była opiekunem szkolnym w pobliskim gimnazjum.
12:55 **Detektywi** - Młody chłopak próbuje okraść Macieja Dębosa. W trakcie ucieczki przewraca się i traci przytomność.
14:55 **Szpital św. Anny** - serial obyczaj., Polska

TV 4

06:00 **Łowcy skarbów. Kto da więcej** - reality show 07:55 **Bogaty Dom - Biedny Dom** - program paradokumentalny
08:55 **Policjanci i Policjanci** - serial paradokumentalny
10:55 **Na Ratunek 112** - serial obyczajowy
11:55 **Trudne sprawy** - program obyczajowy 14:55 **Ktoś tu kłamie?** 16:55 **Policjanci i Policjanci** - serial paradokumentalny
18:00 **Łowcy skarbów. Kto da więcej** - reality show 19:00 **Policjanci i Policjanci** - serial paradokumentalny
20:00 **Uroczysko** - serial kryminalny 20:30 **Sprawiedliwi** - Wydział Kryminalny - serial policyjny
21:30 **Sprawiedliwi. Trójmiasto** 22:40 **Duch** - sensacyjny, USA, 1982
01:00 **PRZERWA KONSERWACYJNA**

15:15 **Reporterzy** - magazyn
15:35 **Gra słów. Krzyżówka** - teleturniej
16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
17:00 **Teleexpress**
17:20 **Pogoda**
17:30 **Jaka to melodia?** - telet.
18:10 **Klan** - telenowela TVP
18:45 **Akacja 38** - serial, 2017
19:30 **Program inform. 19.30**
19:55 **Pytanie dnia**
20:10 **Sport; Pogoda**
20:30 **Zaraz wracam** - serial, 2025
21:10 **Ojciec Mateusz** - serial
22:10 **Sprawa dla reportera**
23:10 **Ta, którą Kocham** - dok., Polska, 2023
00:50 **Wykrywacz kłamstw** - magazyn
01:15 **Profilka Jastrzę** - serial
02:15 **Tak to się robi w Marsylii** - serial, Franc., 2024

18:50 **Jeden z dziesięciu** - teleturniej
19:25 **Barwy szczęścia** - serial obyczaj., 2025
19:55 **Domowe patenty** - felieton
20:05 **Barwy szczęścia** - serial obyczaj., 2025
20:45 **Berlin Ku'damm - 59** - serial, Niemcy, 2016
21:50 **Morderstwa w Cantal** - film kryminalny, Franc., 2023
23:40 **Rodzinka.pl** - serial komediowy
00:20 **Skandal w hrabstwie Yuba** - kom. krym., Wlk. Bryt., USA, 2021
02:05 **Mafa dobozka** - serial sens., Wlk. Bryt., USA, 2018
03:05 **Akacja 38** - serial
04:00 **Rodzinka.pl** - serial kom.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obyczaj., Polska
20:55 **The Floor** - teleturniej
21:35 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarny - rozrywkowy
22:45 **Złe Mamuski II: Jak przetrwać święta** - kom., USA, Chiny, 2017
00:50 **8-bitowe święta** - film rodzinny, USA, 2021
03:00 **Szpital św. Anny** - serial obyczaj., Polska
04:00 **Uwaga!** - program interwencyjny
04:15 **Nauka jazdy** - reality show
04:45 **Jak to jest zrobione** - serial popularnonaukowy, Kanada
05:15 **Kto was tak urządził** - program poradnikowy

17:00 **Gliniarze** - paradokument
18:00 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy
18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
19:15 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia
19:30 **Sport**
19:45 **Pogoda**
19:55 **Milionerzy** - teleturniej
20:30 **Nasz Nowy Dom**
- program rozrywkowy
21:40 **Przyjaciółki** - serial obyczajowy
22:55 **Pokaż kotku, co masz w środku** - kom., Polska, 2011. Seria niefortunnych zdarzeń stawia na głowie życie dwóch mężczyzn - Andrzeja i Zygmunta. Ojciec Andrzeja nagłe postanawia ożenić się z tajemniczą nieznaną...

18:55 **Portrety - Stefana Żeromskiego dusza rozdarta** - dokument, Pol., 2005
20:00 **Hala odlotów** - talk-show
21:00 **Mała mama** - fab., Franc., 2021
22:30 **Dzień z życia artysty**
- Jan Kanty Pawłuskiewicz - magazyn
23:10 **Panorama kina polskiego**
- **Przedwiośnie** - dramat obyczaj., Polska, 2001
01:45 **Profesor T** - serial, Niemcy, Wlk. Bryt., Belgia, 2018
02:45 **Jan Ptaszyn Wróblewski i przyjaciele** - koncert, 2006
03:15 **Wiele hałasu o nic** - film kostiumowy, USA, Wlk. Bryt., 1993
05:20 **Wydarzenie aktualne**

18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument
20:00 **Co ty wiesz o swoim dziadku?** - kom., USA, 2016
22:05 **Last Vegas** - kom., USA, 2013. Gdy 60-letni Billy, zagorzały kawaler, oświadcza się swojej dziewczynie, jego paczka postanawia zorganizować mu wieczór kawalerski w słynnym Las Vegas.
00:05 **Dom pogodnej starości** - kom., 2022
02:15 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny
03:10 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument
04:05 **Taki jest świat** - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny

15:55 **Sąd rodzinny** - program sądowy
16:55 **Sekrety życia** - serial paradokumentalny
17:55 **Zagadki losu** - program obyczajowy
19:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
20:00 **Bękart** - komedia, USA, 2017
22:25 **Wakacje w krzywym zwierciadle** - kom., USA, 1983
00:35 **Dziewczyna z pociągu** - sens., Wlk. Bryt., Indie, 2016
02:55 **SOS Ekipy w akcji** - program policyjny
03:50 **Osadzone. Blok F** - program obyczajowy
04:20 **Druga strona medalu** - talk-show

TV Trwam

09:20 **Historie animowane z Nowego Testamentu** 09:45 **Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis** 10:00 **Inf. dnia** 10:15 **Rozmowy niedok.** 11:25

Cennik ogłoszeń drobnych ważny od 1.12.2022 r.

Ceny ogłoszeń drobnych: zwykle: do 20 słów – 10 zł, do 30 słów – 20 zł, do 40 słów – 30 zł;
pogrubione: do 20 słów – 20 zł, do 30 słów – 40 zł, do 40 słów – 60 zł.

Użycie na początku ogłoszenia znaku, litery, przedrostka lub słowa niezwiązanego merytorycznie z ogłoszeniem i mającego na celu zmianę alfabetycznej pozycji ogłoszenia w danej rubryce skutkuje **potrojeniem** ceny ogłoszenia. Ostateczną decyzję, czy takie użycie ma miejsce, podejmuje redakcja.

Osoba, która składa zlecenie na reklamę lub ogłoszenie drobne w „Tygodniku Tucholskim” zobowiązuje się do przestrzegania Regulaminu przyjmowania reklam i ogłoszeń w „Tygodniku Tucholskim”. Treść regulaminu dostępna w redakcji.

praca

Dam pracę

• Pracownika do pracy przy dachach i przy murarce przyjmę, praca na miejscu – Tuchola i okolice, tel. 603-674-175

nieruchomości

Sprzedam

- Działka 1000 m² w Tucholi, os. Mickiewicza, zabudowana budynkiem przeznaczonym do działalności gospodarczej wraz z mieszkaniem w stanie surowym, 606-733-247
- Działka z warunkami zabudowy, Zielona Chocina, 3178 m², tylko 28 zł/m², w okolicy las, jeziora, 89.000 zł, 720-332-233
- Działki budowlane z warunkami zabudowy, Kiełpin – Wybudowanie, 2 km od Tucholi, 504-928-006
- Działki budowlane, około 1000 m², 60 zł/m², 512-551-865
- Mieszkanie w Tucholi, II piętro, 48,8 m², 3-pokojowe, własnościowe, tel. 691-450-905
- Mieszkanie, Chojnice, IV piętro, 60,7 m², 3 pokoje, atrakcyjna cena, tylko 299.000 zł, 720-092-092
- Mieszkanie, Niezychowice, 53,78 m², I piętro, 2 pokoje, 2 piwnice, 2 garaże, gruntowny remont, 385.000 zł, 720-092-092

Kupię

- Ziemię rolną kupię lub wdzierżawię, 667-480-521
- Ziemię rolną kupię, może być z budynkami, 888-047-905

Oddam w najem

• Kawalerkę wynajmę, pokój, kuchnia, przedpokój, umeblowana, osobne wyjście, centralne ogrzewanie, parter. Ze stałym dochodem, 502-378-285

kupno

- Pszenżyto, żyto kupię, Tuchola, 602-232-525
- Skupujemy bydło: byk do 18,50 zł/kg, jałówek do 16,50 zł/kg, krowa do 15 zł/kg, (52) 332-30-88, 606-167-635
- Ubojnia kupi bydło rzeźne i wybrakowane, najwyższe ceny, 663-187-932
- WSK, romet, 509-959-707

różne

- Biuro Tłumaczeń – wszystkie języki europejskie + inne (44), Sępólno Kraj., Nowy Rynek 8 (8-16.30), (52) 388-37-38, 602-739-670, grametwm@wp.pl
- Zwrot podatku + zasiłki: Austria, Anglia, Belgia, Irlandia, Holandia, Niemcy. Sępólno Kraj., Nowy Rynek 8, 602-739-670, grametwm@wp.pl

usługi

- Adaptacja, aranżacja, budowa poddaszy, pomieszczeń, docieplanie poddaszy wełną, podłogi OSB, kompleksowe wykończenie wnętrz, regipsy, gładzie, malowanie, układanie paneli, płytek, sufity podwieszane, ścianki działowe, tarasy, zadaszenia z drewna, ogrodzenia, A-Z, 725-530-485
- Budowa dachów, ciesielstwo, grzanie papy termozgrzewalnej, naprawy dachów, tarasów, balkonów, usuwanie przecieków, montaż blachy i parapetów, wymiana rynien, wszystko co związane z dachami, stawianie wiat, zadaszeń, Ogłoszenie płatne

garaży, domków, tarasów, 725-530-485

- Budowa domów i innych budynków, prace ciesielskie i dekarские, usuwanie przecieków, murowanie kominów, naprawy dachów, modernizacja poddaszy, tel. 603-674-175
- Budowa domów od podstaw i innych budynków, remonty, modernizacja obiektów, prace wykończeniowe, 508-186-179
- Clean-fast – specjalistyczne czyszczenie dachów, elewacji, kostki brukowej, kamienia, pranie dywanów, tapicerki meblowej i samochodowej, 785-531-020, www.clean-fast.tuchola.pl
- Dachy, ciesielstwo-dekarstwo, remonty dachów, krycie papą termozgrzewalną, budowa domów, sprzedaż pokryć dachowych z usługą 8% VAT, utylizacja azbestu, www.dachmaster.az.pl, 661-969-866
- DJ konferansjer. Szukasz oprawy muzycznej na twoją imprezę? Oferuję oprawę muzyczną, oświetleniową, bańki mydlane. Sylwester, bale karnawałowe, wesela, jubileusze, 509-161-734

Ogłoszenia drobne do bieżącego numeru przyjmujemy **do wtorku do godziny 16:00**. Można też je dostarczyć do jednego z naszych punktów przyjmowania ogłoszeń drobnych. Termin przyjmowania ogłoszeń do bieżącego numeru w poszczególnych punktach (poza redakcją gazety) może się różnić (zwykle ogłoszenie trzeba dostarczyć do wtorku do godziny 12:00).

Redakcja zastrzega sobie możliwość odmowy przyjęcia ogłoszenia bez podania przyczyny.

Punkty przyjmowania ogłoszeń drobnych:

Tuchola: Redakcja „Tygodnika Tucholskiego”, ul. Karasiewicza 3; **Gostycyn:** GS „SCh” sklep nr 7, Carrefour Express, ul. Bydgoska 17; **Śliwice:** sklep wielobranżowy „Sabina”, ul. Dworcowa 4; **Byśław:** sklep p. Krzyżelewskiego, ul. Główna 61; **Kęsowo:** sklep „Farmer”, ul. Główna 17; **Żalno:** sklep „Farmer”, ul. Starowiejska 8; **Legbąd:** sklep p. Wolińskiego, ul. ks. Chudzińskiego 5a.

• Elektryk, 602-338-356, 784-700-127

motoryzacja

Sprzedam

• Renault laguna III 2.0 D (2009), kombi, bogate wyposażenie, 15.900 zł, Tuchola, 515-199-566

Kupię

- Absolutnie auta dostawcze, osobowe, całe lub uszkodzone, skorodowane, stan i rok bez znaczenia, 516-955-473
- Absolutnie auta kupię osobowe oraz dostawcze, całe lub rozbite, na złom, z wyrejestrowaniem, 507-233-461

sprzedaż

• Agrafki (wygrody wolnostanowiskowe dla bydła), betoniarka spalinowa 150 l, wertykulator spalinowy, zamiatarko-odkurzacz spalinowy samojezdny, zgarniacz spalinowy do stołu paszowego, 606-171-473

• Bele siana, pszenżyto, pszenica, jęczmień, owies, 601-413-352

• Betoniarka, C-360/C-355 (tur), wywrotki, rozrzutnik 2-osiowy, samobierająca, prasa, przetrząsacz-zgrabiarka, pług, kultywator, siódemka, wały posiewne, kosiarki rotacyjne dwubębnowe, siano (okrągłe), 886-128-423

• Brona wirnikowa maschio 2,50 m, pług 3-skiobowy lemken, obracany hydraulicznie, zgrabiarka karuzelowa do siana niemeyer 4,25 m, wycinak kiszonki, 606-171-473

• Byczki i jałoweczki u Irenki, kolorowe, czarno-białe, polskie, 691-117-925, 886-793-508

• Drewno opałowe – sosna sucha, kominkowe – brzoza, dąb oraz cienkie sosnowe, możliwość transportu, 509-959-707

• Drewno opałowe – sosna sucha, sosna rozpałkowa, kominkowe – dąb, brzoza, możliwość transportu, 509-959-707

informator medyczny

UROLOG

dr n. med. Bartosz Brzoszczyk
 specjalista urolog, androlog
 Miejskie Centrum Lekarskie
 ul. Świecka 27, Tuchola
 przyjmuje **poniedziałek** 17.00-20.00
 tel. 52 33 433 44

PRAKTYKA LEKARZA RODZINNEGO

Maciej Krauze
 Bagienica 62, 89-520 Gostycyn
 Wizyty prywatne w godz. 13:00-22:00
 (w niedziele i święta po indywidualnym uzgodnieniu)
 Możliwość wykonania USG na miejscu
 info: facebook.com/krauze.gabinet Tel. 791 029 403

auris med BADANIA SŁUCHU
 APARATY SŁUCHOWE
 refundacja z NFZ
 poniedziałek, wtorek, czwartek 9.00-17.00
 Tuchola, ul. Świecka 40
 tel. 506-130-566

SONUS-MED Mariola Gwizdała
 Aparaty słuchowe, badanie słuchu
 • dobór i sprzedaż aparatów słuchowych
 • badanie słuchu • wizyty domowe
 • ABR, otoemisja, terapia szumów usznych
 • baterie • refundacja NFZ, PCPR, PFRON
 piątek 9.00-17.00 tel. 504 298 407
 TUCHOLA, ul. Świecka 53/2

Chcesz wiedzieć,
 co wydarzyło się
 w Twoim regionie?
 Zamów prenumeratę
 u swojego listonosza
 lub na poczcie!

Prenumeratę należy zamówić
 do 20. dnia każdego miesiąca

Tygodnik
 Tucholski

Jubileuszowy konkurs TPK i Nadleśnictwa Tuchola

Drzewo to wyspa pełna życia!

Tegoroczna, XX edycja konkursu pn. „Przyroda wokół nas” została poświęcona drzewom. Wzięli w niej udział uczniowie szkół specjalnych z trzech miejscowości: Chojnic, Czerska i Tucholi.

Konkurs, niezmiennie organizowany przez Tucholski Park Krajobrazowy i Nadleśnictwo Tuchola, doczekał się już 20. edycji! Tegorocznym zmaganiom towarzyszyło hasło „Od korzeni po korony drzew”, które miało na celu poszerzenie wiedzy o różnorodności drzew oraz ukazanie ich znaczenia w środowisku i życiu człowieka.

W konkursie, który odbył się w czwartek (6 listopada), wzięło udział 24 uczniów z Tucholi, Czerska i Chojnic. Tradycyjnie już wydarzenie miało miejsce w murach Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tucholi.

Zielone filtry, klimatyzatory i lekarze w jednym

Wydarzenie poprowadziła **Dorota Borzyszkowska**, która nie przepuściła i tej okazji, by edukować młodych ludzi. Kierowniczka zespołu ds. edukacji w TPK podkreślała, że drzewo to swoista wyspa życia, na której bytują liczne organizmy – bezkręgowce, ssaki, grzyby i inne rośliny. Zwracała również uwagę, że jedno dorosłe drzewo produkuje tyle tlenu, ile potrzeba do życia trzem osobom. Tak zwane „zielone płuca” nie tylko dają schronienie przed słońcem, ale także pełnią funkcję swojego klimatyzatora. Na terenach zurbanizowanych potrafią obniżyć temperaturę powietrza nawet o 8°C. Drzewo jest także naturalnym filtrem. Absorbują około 1 tonę dwutlenku węgla na każdy metr sześcienny przyrostu. Pochłania i neutralizują substancje toksyczne – dwutlenek węgla, dwutlenek siarki oraz metale ciężkie. Jego korzenie magazynu-

ją wodę w glebie, co pomaga zapobiegać zarówno powodziom, jak i suszom. Drzewa w naszym otoczeniu korzystnie wpływają na zdrowie, ponieważ działają antystresowo i uspokajająco.

Wiedza o drzewach na medal

Uczestnicy konkursu najpierw zmierzali się z testem pisemnym, a następnie przystąpili do innych konkurencji. Spośród przedstawionych organizmów wskazywali te, które żyją na drzewach. Pojawiły się też pytania o ptaki budujące gniazda na gałęziach oraz o organizmy, które w korze drzew znajdują swoje schronienie. Oceniane były również prace plastyczne pt. „Drzewo i jego mieszkańcy” dostarczone przez uczniów na konkurs.

Ten rozstrzygnięto w trzech kategoriach: zespół edukacyjno-terapeutyczny, szkoła podstawowa klasy I-IV oraz V-VIII. Nad wynikami czuwała komisja w składzie: **Ewelina Giersz-Le-**

Zwycięzcami przyrodniczych zmagani zostali: **Amelia Czajkowska, Filip Pótczyński i Seweryn Sikorski**. Na zdjęciu towarzyszą im: **Dorota Borzyszkowska, Stanisław Śpica, Piotr Grzmieł, Ewelina Giersz-Lebioda oraz Rafał Pruss**.

bioda – plastyczka, **Stanisław Śpica** z Nadleśnictwa Trzebciny oraz **Piotr Grzmieł** z Urzędu Miejskiego w Tucholi. Warto podkreślić, że dwaj ostatni wymienieni w jury konkursu zasiadają niezmiennie od dwóch dekad.

W każdej z kategorii wyloniono zwycięzców, którzy zdobyli najwyższą liczbę punktów. Byli to: **Seweryn Sikorski i Filip Pótczyński** z Czerska oraz **Amelia Czajkowska** z Tucholi. Laureaci otrzymali specjalne nagrody, m.in. bluzy z nadrukami o tematyce drzew czy kubki z podobizną gila. Upominki trafiły także

do pozostałych uczestników konkursu.

Wszyscy zwycięzcami

Jak podkreślała **Dorota Borzyszkowska**, każdy z uczestników konkursu jest jego zwycięzcą – chociażby dlatego, że zdobył nową wiedzę.

– Na pewno, ucząc się o drzewach, będziecie traktować je z większą świadomością i szacunkiem. Dzisiaj dowiedzieliście się, że drzewo rosnące za waszym oknem, w szkole, parku czy lesie, jest bardzo ważne. Może być domem, schronieniem, stołówką, chatownią, noclegownią, podporą, a nawet przyjacielem, który żyje w symbiozie z innymi organizmami – mówiła pracownica TPK, która od samego początku jest zaangażowana w organizację tego przyrodniczego wydarzenia.

Wzorem lat ubiegłych podziękowania i upominki powędrowały także do opiekunów uczniów, a każda z pałeczek otrzymała sadzonkę dębu szypułkowego. Rozmowy o przyrodzie, ale nie tylko, kontynuowano przy wspólnym posiłku. Na deser był tort – słodki akcent jubileuszowej edycji konkursu.

Tekst i fot. **Agata Wiśniewska**

Seweryn Sikorski, Paweł Wielgosz i Mateusz Zuber z ZSS w Czersku pozują dumnie na tle swoich prac.

Jubileuszowa edycja konkursu nie mogła obyć się bez pamiątkowej fotografii, do której stanęli uczniowie wraz z opiekunami, organizatorzy konkursu i jury.

Kęsowo:

„To nie jest konkurs, to święto piosenki”

Młodzi, zdolni, pracowici – właśnie tacy byli wykonawcy, którzy swoje wysokie umiejętności zaprezentowali na scenie w Kęsowie. Wielu z nich występuje od lat. Ciekawie obserwuje się ich ciągły rozwój, zdobywanie kolejnych doświadczeń i niestabnącą miłość do muzyki.

Jesienny Przegląd Piosenki w Kęsowie na stałe wpisał się w kalendarz konkursów wokalnych na naszym terenie. W sobotę (8 listopada) odbyła się już IX edycja tego wydarzenia. Co roku przeglądowi towarzyszy określony wcześniej motyw przewodni, do którego swój repertuar dobierają młodzi artyści. Tym razem padło na polskie przeboje. Na scenie królowały zatem kompozycje naszych, rodzimych twórców.

– To nie jest konkurs, to święto piosenki – podkreślała, podczas oficjalnego otwarcia, jedna z głównych organizatorek **Izabela Modrzejewska** z Biblioteki – Centrum Kultury w Kęsowie.

Jeden z wyższych poziomów artystycznych w historii przeglądu

– Niezwykle raduję się, że w tym roku będą to polskie piosenki [...]. Mamy naprawdę

Uczestnicy IX Jesiennego Przeglądu Piosenki w Kęsowie.

piękny język, piękną muzykę i piękny wyraz artystyczny naszych przebojów [...]. Cieszę się, że przyjechaliście dzisiaj do Kęsowa z różnych zakątków razem ze swoimi pociechami, całymi rodzinami. A jury niezwykle

współczuję, bo sam bywałem nieraz po tej drugiej stronie i wiem, że nie jest to łatwe zadanie – mówił do zgromadzonych wójt gminy Kęsowo **Radosław Januszewski**.

Następnie na prawie 3 godziny scenę przejęli młodzi wykonawcy. Łącznie, w dwóch kategoriach wiekowych (8-11 oraz 12-15 lat), było ich prawie trzydziestu. Wszystkie utwory zdecydowanie mieściły się w kategorii polskich przebojów. Usłyszeliśmy kompozycje takich ikon, jak choćby: **Zbigniew Wodecki**, **Maryla Rodowicz**, **Edyta Geppert**, **Anna Jantar**, **Urszula, Halina Trychowiak** czy zespołów **Bajm**, **Myslovitz**, **Lady Pank**. Nie zabrakło też nowszych hitów z repertuaru: **Sanah**, **Sorryboys** lub **Kwiatu Jabłoni**.

Na scenie każdy dawał z siebie wszystko. Tak jak **Zofia Juhnke** w utworze „Ech, Poleczko”.

Jak przewidział wójt, jury rzeczywiście miało ciężki orzech do zgryzienia. Skąd to wiemy? Autor artykułu miał przyjemność po raz kolejny zasiąść w zespole oceniającym młodych artystów, razem z **Agnieszką Schreiber** i **Jarosławem Iwickim**. To nie są puste słowa. Dzieci i młodzież, którzy przybyli w sobotę do Kęsowa, zaprezentowali w tym roku bardzo wysoki poziom artystyczny. Wszyscy uczestnicy byli tego dnia zwycięzcami przez wielkie „Z”. Odwaga, ujarzmienie stresu, wrażliwość na muzykę, talent, dopracowane dźwięki, wycucie sceny – oni to w sobie mieli. O miejscach najczęściej decydowały detale. Tutaj podkreślmy, że występ zwycięzczyń w starszej kategorii – **Leny Grzonkowskiej** – z utworem „Co mi Panie

IX Jesienny Przegląd Piosenki w Kęsowie – wyniki
Kategoria wiekowa 8-11 lat:

- I miejsce – **Lena Macura**, „Dama być” **Maryli Rodowicz**,
 - II – **Natalia Wiśniewska**, „Małe tęsknoty” **Krystyny Prońko**,
 - III – **Kaja Wyszomirska**, „Kolorowy wiatr” **Edyty Górniak**,
- wyróżnienia: **Nina Synakiewicz** „Och, życie kocham cię och, nad życie” **Edyty Geppert** i **Bianka Świech** „O mnie się nie martw” **Katarzyny Sobczyk**.

Kategoria wiekowa 12-15 lat:

- I miejsce – **Lena Grzonkowska**, „Co mi Panie dasz” zespołu **Bajm**,
- II – **Agata Niemiec**, „Bądź gotowy dziś do drogi” **Haliny Trychowiak**,
- III – **Blanka Poświata**, „Długość dźwięku samotności” zespołu **Myslovitz**, wyróżnienie – **Aurelia Kierzkowska**, „Zawsze tam gdzie ty” zespołu **Lady Pank**.

dasz” był występem właściwie kompletnym. Ta nastolatka ma papiery na karierę.

Konkurs rządzi się swoimi prawami i miejsca na podium oraz wyróżnienia trzeba było przyznać. Pełne wyniki podajemy przy artykule.

Tekst i fot. **Kamil Tajl**

Od lewej: **Aurelia Kierzkowska**, **Blanka Poświata**, **Agata Niemiec** i **Lena Grzonkowska**.

Doświadczajmy teatru! Kolejny spektakl w Lubiewie

Czas na wydarzenie rodzinne. Tym razem przyjeżdżają artyści z **Et-ku**. **Czesiek** i **Wiesiek** oddadzą księżyc, a przy okazji pokażą, jak ważna jest współpraca i dzielenie się z innymi ludźmi.

W Bibliotece – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo tej jesieni realizowanych jest kilka inicjatyw na raz. Jedna z nich nosi nazwę „Teatralny ob(d) jazd”, bo właśnie teatr w lubiewskiej instytucji traktuje się z wyjątkową lubością i szacunkiem. Nigdzie w okolicy nie ma możliwości oglądania na scenie tak często profesjonalnych aktorów scenicznych, w tak przeróżnych odsłonach i gatunkach dramatycznych. Dodajmy – za darmo. Każdy chętny może przyjechać do **B-CKiP** i poznać ten wyjątkowy, artystyczny świat.

21 listopada (piątek), o godz. 17:00 na scenie w Lubiewie wystąpi Teatr **Delikates** ze spektaklem pt. „Jak Czesiek i Wiesiek oddali księżyc”. To kolejna już część przygod uroczej pary bohaterów. Cze-

siek oraz **Wiesiek** rozwiązują różne trudne zadania, podczas których uczą i moralizują młodą, ale też starszą publiczność. Przedstawienie opowiada o tym, jak ważna jest współpraca i dzielenie się. Motto tego duetu brzmi: „Więc współpracuj. Dawaj z siebie. Tym co dobre, podziel się. Wszelka pomoc i współpraca, to oplaca zawsze się.” Spektakl jest atrakcyjny scenograficznie, a akcja prowadzona za pomocą lalek, kinetycznych rekwizytów i aktorów. Muzyczne tło zapewni artysta znany z międzynarodowych projektów, w których mityczne tajemnice spotykają się z wrażliwością na potęgę i piękno natury. Wydarzenie przeznaczone jest dla widzów w wieku od 3 do 103 lat i więcej.

(kt)

B-CKiP Gminy Lubiewo, ul. Witosa 1

- 21 listopada (piątek)
- godz. 17:00

Spektakl pt. „Jak Czesiek i Wiesiek oddali księżyc”:

- scenariusz i reżyseria – **Wiktor Malinowski**,
- scenografia – **Marek Dec, Wiktor Malinowski**,
- muzyka – **Gwidon Modest Cybulski**,
- kostiumy – **Małgorzata Meller**,
- występują – **Marek Dec i Wiktor Malinowski**.

Zwycięzynie w młodszej kategorii wiekowej, od lewej: **Nina Synakiewicz**, **Bianka Świech**, **Kaja Wyszomirska**, **Natalia Wiśniewska** i **Lena Macura**.

Młodzieżowa rada powiatu ma nową przewodniczącą i sekretarza. Są też świeże inicjatywy

Jesienią doszło do ważnych zmian na najważniejszych stanowiskach w Młodzieżowej Radzie Powiatu Tucholskiego.

Weronika Cemka, która kilka tygodni temu zastąpiła Igę Cieślińską na stanowisku przewodniczącej Młodzieżowej Rady Powiatu Tucholskiego (MRPT), musiała zrezygnować z poprzedniej roli, tj. bycia jej sekreta-

rzem. Dodajmy, że Cieślińska, jako absolwentka szkoły średniej musiała zrzec się mandatu, a jej miejsce w radzie zajęła Żaklina Pasza z Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych im. Ziemi Tucholskiej.

Kandydatów do sprawowania funkcji sekretarza było dwoje: Jakub Piasek i Barbara Sikora.

Od lewej: wiceprzewodniczący młodzieżowej rady Jan Wiśniewski, przewodnicząca Weronika Cemka oraz Katarzyna Puczyńska z Wydziału Edukacji Zdrowia i Sportu Starostwa Powiatowego w Tucholi.

Jak w nowej funkcji czuje się przewodnicząca MRPT?

– Bardzo dobrze, cieszę się że radni mi zaufali i wybrali mnie na to stanowisko. Jest to dla mnie duży zaszczyt. Chcemy podjąć jako rada w najbliższym roku kilka inicjatyw dla młodzieży, nawiązać współpracę z lokalnymi organizacjami i przybliżyć młodym ludziom działalność naszej rady – mówi „Tygodnikowi” Weronika Cemka.

Było dwóch kandydatów na stanowisko sekretarza

Z racji tego, że Cemka została przewodniczącą, młodzi na niedawnym posiedzeniu wspomnianego gremium wybierali nową osobę do pełnienia obowiązków sekretarza rady. O stanowisko ubiegali się **Barbara Sikora** i **Jakub Piasek**. Oboje jeszcze przed głosowaniem zabrali głos. Każde z nich stwierdziło, że chce

kontynuować pracę Cemki, a podejmowane przez nich dotychczasowo kroki powinny dać temu wiary.

W głosowaniu udział wzięło 13 młodzieżowych radnych. 12 głosów oddano prawidłowo. Decyzją młodych rajców nowym sekretarzem została Barbara Sikora, która uzyskała 7 głosów. Drugi z kandydatów – Jakub Piasek otrzymał 5 głosów poparcia.

Tekst i fot. Anna Lipska

Hymn narodowy na rynku w Tucholi brzmi wyjątkowo

W piątek, dokładnie o godz. 11:11 na rynku w Tucholi rozległy się słowa Mazurka Dąbrowskiego.

W piątek natomiast patriotycznego ducha można było poczuć na rynku w Tucholi. To tutaj w bardzo szerokich składach spotkali się uczniowie dwóch szkół reprezentują-

cych różne szczeble tucholskiej oświaty. Rynek otoczyli uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 w Tucholi, także ci najmłodsi, oraz młodzież z Zespołu Szkół Licealnych i Agrotechnicznych

Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi przed pojawieniem się na rynku, zrealizował akademię z okazji Święta Niepodległości.

Dziesiątki małych flag i innych patriotycznych atrybutów w rękach uczniów Jedyńki.

więcej zdjęć na tygodnik.pl

filmy na facebook.com/tygodniktucholski

Piątkowy widok na rynku w Tucholi. Patriotyczny manifest uczniów ZSLiA.

w Tucholi. Na środku rynku rozciągnięto biało-czerwona flagę, a uroczystość poprowadzili dyrektorzy: **Marzena Gumińska**, **Dorota Tajl** i **Ireneusz Wesołowski**.

Punktualnie o godz. 11:11 tłum odśpiewał Mazurka Dąbrowskiego. Ponadto klasy I-III tucholskiej Jedyńki przygotowały piosenki o charakterze patriotycznym. Hold walczącym za ojczyznę w różnych dziejach jej historii złożyli uczniowie Zespołu Szkół Licealnych i Agrotechnicznych.

Tekst i fot. (pp)

Szczęśliwcy, którzy mogli zobaczyć tłum uczniów na rynku i wysłuchać hymnu narodowego w niezwykłych okolicznościach.

Mają 15 lat. Jubileusz Orkiestry Dętej Ochotniczej Straży Pożarnej w Bysławiu

Orkiestra, która łączy pokolenia i muzyką łagodzi obyczaje.

Na koncercie konkursy i... Familiada

W miniony weekend odbyła się uroczystość 15-lecia Orkiestry Dętej Ochotniczej Straży Pożarnej w Bysławiu połączona z celebrowaniem Narodowego Święta Niepodległości. Jubileusz był okazją do wystąpienia koncertu orkiestry, podziękowań i wspomnień, które oprócz tych wymienianych ze sceny, zbieraliśmy wśród orkiestrantów.

Konferansjerzy **Karolina Pi-powska** i **Paweł Urban** 8 listopada (sobota) zwrócili uwagę, że gromadzenie się ludzi na wydarzeniach o charakterze patriotycznym takich, jak to w Bysławiu ma na celu „uczczenie heroizmu, determinacji i miłości do Ojczyzny” osób, które przez 123 lata zaborów wierzyły w odrodzenie wolnej Polski.

Na widowni zasiedli m.in. wójt gminy Lubiewo **Joanna Jastak**, przewodniczący Rady Gminy Lubiewo **Krzysztof Ziela-zny**, radni i sołtys z terenu gminy, przewodnicząca rady powiatu tucholskiego **Ilona Lesikowa-ska**, radny powiatowy **Krzysztof Dereszyński**, wójt gminy Kęsowo **Radosław Januszewski** czy wieloletni kapelmistrz bysławskiej orkiestry **Andrzej Ponicki** z żoną **Hanną**. Do świetlicy licznie przy-

byli także mieszkańcy i sympatycy orkiestry.

Na scenie jeszcze przed koncertem orkiestry wystąpiły grupy taneczne „Flex” i „Iluzja” działające przy Bibliotece – Centrum Promocji i Kultury Gminy Lubiewo.

15 lat. Co to znaczy?

Głównym punktem wydarzenia zorganizowanego w świetlicy wiejskiej w Bysławiu był specjalny koncert Orkiestry Dętej Ochotniczej Straży Pożarnej z okazji 15-lecia istnienia. Na tę okoliczność w repertuarze orkiestralnej formacji oprócz pieśni żołnierskich (np. „Pierwsza Kadrowa” i „Róża czerwono, biało kwitnie bez”), znalazły się: marsze („Orkiestry dęte” Haliny Kunickiej czy „Marsz strażaków”), muzyka filmowa (m.in. z filmów „Akademia poli-

cyjna”, „Piraci z Karaibów”) oraz muzyka rozrywkowa (np. wiązanka zespołu The Beatles).

Czym jest 15 lat? Jak wspólnie powtarzali orkiestranci i winszujący goście, to czas współpracy, wspomnień i radości. Formacja promuje gminę Lubiewo oraz powiat tucholski. W tym czasie wystąpiła na wielu konkursach i festiwalach, z których część trofeów można było zobaczyć podczas sobotniego wydarzenia. Warto zauważyć, że w 2016 roku podczas festiwalu regionalnego strażackich orkiestr dętych w Wiśle zajęła 33. miejsce w Polsce. Dla młodej sztafety formacji było to nie lada osiągnięciem. A z ciekawostek... Orkiestra z Bysławia w 2015 roku zagrała w telewizyjnej Familiadzie.

Kapelmistrzem orkiestry od ponad roku jest **Szymon**

Zwieńczeniem orkiestralnego jubileuszu było zaśpiewanie przy akompaniamencie instrumentów „Sto lat” i olbrzymi tort.

Górski. Wcześniej tę funkcję, od momentu jej założenia, piastował **Andrzej Ponicki**. Obecny dyrygent ma do pomocy instruktorów: **Jacka Janiszewskiego** (instruktor sekcji trąbek i tub), **Jana Duksa** (instruktor sekcji perkusyjnej), **Radosława Krzeмиńskiego** (instruktor sekcji dętej drewnianej) oraz **Tomasza Berendta** (instruktor puzonistów). Orkiestranci podczas uroczystości nie zapomnieli o osobach, które w jakikolwiek sposób są z nimi związane. Koncert przeplatali

skierowanymi do nich podziękowaniami.

Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Bysławiu jest liczna i zróżnicowana. W jej szeregach odnajdują się osoby w każdej grupie wiekowej, a oni sami kierują się sentencją: „muzyka łączy pokolenia i łagodzi obyczaje”.

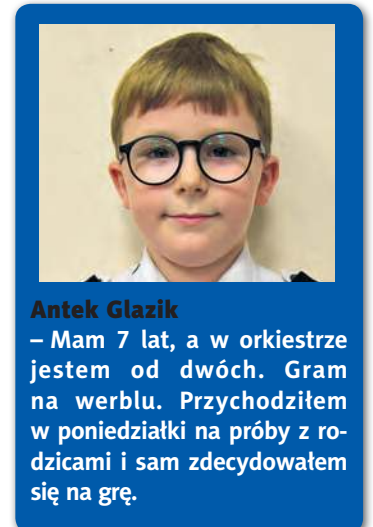
Co o orkiestrze i życiu w niej, mówią jej członkowie?

Każdy członek orkiestry i każdy instrument tworzą spójną całość, która zachwyca od 15 lat.

Koncertu bysławskiej orkiestry dętej wysłuchali nawet najmłodsi fani.

Antek Głazik

– Mam 7 lat, a w orkiestrze jestem od dwóch. Gram na werblu. Przychodziłem w poniedziałki na próby z rodzicami i sam zdecydowałem się na grę.

Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Bysławiu powstała w 2010 roku. Od tego czasu zachwyca nie tylko swoją grą, ale i odnosi sukcesy.

Marian Gabeński

– W orkiestrze gram od momentu jej założenia. Początki były trudne. Nie było dużo chętnych do grania, brakowało instrumentów. Pozyskaliśmy je z orkiestr wojskowych dzięki kapelmistrzowi i założycielowi orkiestry Jerzemu Hoppe. Miał tam chody. Dzwonił do generałów i oni nam przystali te instrumenty. Pierwszą tubę kupiłem osobiście. Kosztowała mnie 1500 złotych. Teraz mam swoją prywatną. Zawsze w poniedziałki i czwartki były próby. Pan kapelmistrz Andrzej Ponicki przyjeżdżał z instruktorami. Instruktorzy byli bardzo mili. Wspominam ich jako ludzi bez nerwów. Przekazywali nam to, co umieli. Mieli do każdego jakiś sentyment. Tak pomału się uczyliśmy. Pierwszym marszem, jaki zagraliśmy, był motyw z muszkieterów. Pierwsze Boże Ciało, które było w Bystawiu z orkiestrą, graliśmy tylko na stanowisku przy remizie. Książdz przyszedł z Panem Jezusem. Ale rok później graliśmy już na Boże Ciało przez całą procesję. Był wielki szat, że jest orkiestra. A my rozwijaliśmy się. Były występy, jeździliśmy na przeglądy orkiestr. Pierwszy odbył się chyba w Śliwicach. Oj, każdy miał tremę, bo to pierwszy poważny występ i słuchali orkiestry wokół. A my byliśmy najmłodsi. Wszystko poszło ładnie. Po jakimś czasie udało się nam wystąpić w telewizji w „Familiadzie”. Wykonaliśmy hymn programu. Wcześniej znalazły się nuty, poćwiczyliśmy. Najpierw w studiu była próba. Orkiestra zagrała dwa razy i następnie było nagrywanie. A okazało się, że oni nagrali już nas wcześniej. Byli zdziwieni, że tak szybko nam poszło. Po Warszawie udało się nam pojechać na tydzień do Niemiec. Na 700-lecie [miasta partnerskiego Lubtheen – przyp. red.]. Pamiętam, że był tam długi 7-kilometrowy przemarsz. Nachodziliśmy się. Niemcy byli bardzo gościnni. Mieli swój festyn, było dużo piwa. Bywało tak, że graliśmy w różnych miejscach całe weekendy. Aż do znużenia. Zamiast pójść na ryby, musiałem jechać z orkiestrą.. Tak przebrnęliśmy do 15 lat.

Karolina Pipowska

– W orkiestrze zaczęłam grać po dwóch latach od momentu jej założenia. Uczyla się około pół roku. Potem pojawiły się wyjazdy. Byliśmy na festiwalach w Śliwicach, Bystawku czy Wąbrzeźnie, który był jedynym zimowym festiwalem. Zawsze odbywał się w okolicach listopada i grudnia. Gdy zaczęłam szkołę średnią, na próbach mogłam być nieco rzadziej. Zapisalam się do Orkiestry Reprezentacyjnej Lasów Państwowych. Po zakończeniu nauki w Tucholi wróciłam i znowu jestem w składzie. Zaczęłam też prowadzić stronę orkiestry na Facebooku. Staram się być na każdym wyjeździe i próbach, aby nie stracić formy.

Rozalia Augustyńska

– Gram od dwóch lat na flecie poprzecznym. Tata namówił mnie, abym dołączyła do orkiestry dętej. Bardzo mi się to podoba i z pewnością grać będę jeszcze długo!

Paulina Urban

– W orkiestrze jestem od początku, 15 lat gram na klarncie, cały czas na tym samym instrumencie. Początki wspominać dobrze, są zmiany, momenty wzruszeń, radości, smutki. Czuję jednak, że w orkiestrze mam rodzinę. Przyjeżdżanie w poniedziałki na próby jest dla mnie olbrzymią przyjemnością. Od niedawna przyjeżdżam też na drugie próby pomagać uczyć młodsze dzieci grać na klarncie. Staram się wspierać zespół całą sobą: przy organizacji różnych przedsięwzięć, pilnowaniu dzieciaków, otwieraniu i zamknięciu drzwi do straży itd.

Tekst i fot. Anna Lipska

Mieszkańcy Tucholi śpiewali razem z Camerata

„Wojenko, wojenko” i inne utwory patriotyczne wybrzmiały w czwartek (6.11) wieczorem w TOK-u. Wzorem lat ubiegłych do wspólnego śpiewu uczestników koncertu niepodległościowego zaprosił Chór Camerata. Wydarzenie stało także pod znakiem twórczości Chopina.

To już tradycja, że w okolicach Święta Niepodległości w murach Tucholskiego Ośrodka Kultury odbywa się wydarzenie pn. „Śpiew dla Ojczyzny”. Tegorocznej edycji nie przeszkodził nawet remont odbywający się w placówce, choć jak przyznał dyrektor **Piotr Mówiński**, jeszcze trzy dni wcześniej wygląd sali widowiskowej przypominał scenię jak po pożarze.

– Prace będą się tu jeszcze toczyć, chociażby w zakresie klimatyzacji. Natomiast można powiedzieć, że po dość długim okresie przestoju ruszamy z wydarzeniami i będziemy próbowali nadgonić stracony czas – poinformował dyrektor TOK-u.

Czwartkowe wydarzenie poprowadziła **Hanna Krueger**, wskazując, że z okazji Święta Niepodległości wspominamy nie tylko wydarzenia sprzed stu lat.

– Dziś jesteśmy wdzięczni i tym, którzy przed 1918 rokiem i po nim suwerenność naszej Ojczyzny stawiali wyżej niż swoje bezpieczeństwo, zdrowie i życie. Tym wszystkim znanym i nieznanym bohaterom walk, ludziom dzięki którym możemy mówić po polsku, żyć w wolności i ko-

Przy fortepianie licealista Alexander McCool.

rzystać z jej owoców oddajemy głęboki pokłon. (...) Aktualnie żyjemy pośród wielu nowych wyzwań i prób, ale patriotyzm ciągle powinien stać na straży godności naszego narodu, jego kultury i obyczajów – czyli naszego dziedzictwa – mówiła pracownica placówki kultury.

Na scenie nasi i jakże zdolni!

Jako pierwsza na scenie pojawiła się utalentowana młodzież z „Nowodwórka”. Utwory Chopina wykonali kolejno **Marek Piasek** i **Alexander McCool**, wprowadzając zebranych w liryczny nastrój. Nato-

miast **Marta Wojtas** zaśpiewała „Wojskowego z wąsikami”. Muzyczną ucztę kontynuował **Dariusz Krygowski** przy akompaniamencie fortepianowym **Tomasza Kotowskiego**. Tucholanin przypomniał m.in. utwór Jana Pietrzaka „Żeby Polska była Polską”.

Przysłowiową „wisienką na torcie” niepodległościowego koncertu był występ Chóru Camerata pod dyrekcją **Marzenny Tyrańskiej**, który zachęcił publiczność do wspólnego śpiewania. Dla ułatwienia teksty poszczególnych utworów wyświetlano na ekranie, więc nie było wymówki dla nieznanających słów – choć i tak nikt z niej nie korzystał. Praktycznie cała sala śpiewała z Camerata. Wspólnie wykonano aż dwanaście utworów, w tym „Raduje się serce”, „Hej, hej ulani”, „Rotę” i hymn Ppaństwowy.

Wyrazem przywiązania do małej ojczyzny była z kolei piosenka o Tucholi – „Jesteś”. Prowadząca chór dobrze oceniła śpiew mieszkańców i towarzyszący mu zapał, co poskutkowało zaproszeniem do wstąpienia w szeregi chórzystów.

Tekst i fot. Agata Wiśniewska

Mocną reprezentacją na czwartkowym wydarzeniu pojawili się harcerze.

Camerata pod przewodnictwem Marzenny Tyrańskiej wykonała m.in. utwór „O mój rozmarynie” czy „Maszerują strzelcy”.

Skąd wziąć pieniądze na modernizację wodociągu?

Czytelnik zareagował na artykuł o braku w dostawie wody w gminie Śliwice

Gminy przy realizowaniu wielu inwestycji mogą liczyć na dofinansowania z różnych źródeł, jak np. Krajowy Plan Odbudowy czy Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza. Nie inaczej jest przy zadaniach związanych z wybudowaniem nowych sieci wodociągowych lub odnowieniem istniejących wodociągów. Sprawdziliśmy możliwości po pytaniach czytelnika, którego zainteresował artykuł o powracających problemach z wodą w dużej części gminy Śliwice.

Po opublikowaniu artykułu na początku października pt. „Mieszkańcy mają dość braków w dostawie wody. Wójt: „Dostałem brzydkie kaczątko w spuściźnie”, skontaktował się z nami czytelnik. W nawiązaniu do słów wójtara **Daniela Kożucha** o dofinansowaniach sieci wodociągowych chciał się dowiedzieć, jak w rzeczywistości wygląda kwestia dodatkowych środków dla samorządu na inwestycje związane z sieciami. W Śliwicach dowiedzieliśmy się wówczas bowiem, że gmina musi własnym sumptem dokonywać napraw na liniach zaopatrujących sporą część gminy...

Był nabór na środki z KPO. Gmina Śliwice z nich skorzystała

Dowiadujemy się w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego, na jakie źródła dofinansowań i ich wysokości mogą liczyć samorządy, które chcą wybudować nowe sieci wodociągowe lub – co istotne z punktu widzenia poprzedniego artykułu ze Śliwic – odnowić istniejące wodociągi.

Rzeczniczka prasowa UM **Beata Krzemińska** tłumaczy, że w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich urzędu marszałkowskiego w zakresie budowy sieci wodociągowych i kanalizacyjnych ogłoszony był nabór wniosków „od 16 grudnia 2024 r. do 16 stycznia 2025 r. w ramach Krajowego Planu Odbudowy i zwiększania odporności – inwestycje B.3.1.1 Inwestycje w zrównoważoną gospodarkę wodno-ściekową”. Przydział środków wyniósł ponad

50 mln złotych. Minimalna wartość projektu, na który samorządy mogły otrzymać dofinansowanie, opiewała na 1 mln zł, a maksymalna 5 mln zł.

– Wnioskodawca mógł w ogłoszonym naborze złożyć jeden wniosek dotyczący realizacji jednego przedsięwzięcia. Zakres mógł obejmować zarówno budowę jak i modernizację istniejącej sieci wodociągowej – tłumaczy Krzemińska.

na terenie poza aglomeracją, opiewa na 1.985.433, 74 złotych. Samorządowi na ten cel udało się otrzymać ponad 1,5 mln zł dofinansowania.

Dla gmin poniżej 15 tysięcy mieszkańców

Z kolei przez Departament Wdrażania Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza realizowany jest program regionalny Fundusze Europejskie dla Kujaw

stacje uzdatniania wody i ujęcia) wyłącznie, gdy zapewniona jest gospodarka ściekowa zgodnie z przepisami krajowymi i unijnymi na danym obszarze.

– W ramach programu istnieje możliwość rozbudowy systemów wodociągowych, m.in. nowe sieci wodociągowe jedynie jako element projektów dotyczących gospodarki ściekowej. Inwestycje mogą być realizowane w gminach o liczbie ludności poniżej 15

czony na liście podstawowej projektów w ramach danej strategii. Uprawnionymi wnioskodawcami/beneficjentami są jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, partnerstwa publiczno-prywatne, podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne – wyjaśnia Beata Krzemińska.

Dodajmy na podstawie otrzymanych informacji, że ramach FEDKP 2021-2027 zostały jak dotąd zawarte 22 umowy na łączną kwotę dofinansowania 42.214.292,87 zł. W 2024 roku podpisano 10 umów na sumę 20.008.521,63 zł, a w roku bieżącym porozumieniem objęto 12 umów w wysokości 22.205.771,24 zł.

Na jakie zadania przekazano w ciągu dwóch ostatnich lat tak duże pieniądze? 9 projektów dotyczyło budowy i rozbudowy sieci wodociągowej, stacji uzdatniania wody oraz inteligentnych systemów sieci wodociągowej. Na te cele przeznaczono 13.239.840,98 zł. Natomiast pozostałe 13 projektów w kwocie dofinansowania wynoszącej 28.974.451,89 zł dotyczyło modernizacji bądź przebudowy sieci wodociągowej lub stacji uzdatniania wody.

W trakcie przygotowania jest jedna umowa na kwotę dofinansowania 2.605.753,60 zł. Z kolei w ocenie w ramach trzech naborów znajduje się 28 projektów, dla których łączna kwota dofinansowania wynosi 29.289.016,59 zł.

Tekst i fot. Anna Lipska

Na terenie Lińska i ul. Tucholskiej, ul. Dębowej i ul. Cichej w Śliwicach trwa inwestycja, która polega na budowie sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami, o łącznej długości blisko 5 kilometrów. Gmina na ten cel pozyskała środki z KPO.

Beneficjentem opisanych środków z KPO jest właśnie gmina Śliwice. Na terenie Lińska i ul. Tucholskiej, ul. Dębowej i ul. Cichej w Śliwicach trwa inwestycja, która polega na budowie sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami, o łącznej długości blisko 5 kilometrów. Kwota przedsięwzięcia, w skład którego oprócz powstania sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej wchodzi, m.in. dostawa i montaż systemu do zarządzania gospodarką wodno-ściekową

i Pomorza 2021-2027. Ten umożliwia współfinansowanie projektów m.in. mających na celu efektywne gospodarowanie wodą do spożycia i poprawę jej jakości.

Przewidziano tu m.in. wsparcie realizacji inwestycji, takich jak: modernizacja/naprawa sieci wodociągowych, inteligentne systemy monitorowania i zarządzania siecią wodociągową, modernizacja stacji uzdatniania wody oraz rozbudowa systemów wodociągowych (między innymi nowe sieci wodociągowe, nowe

tysięcy mieszkańców. Maksymalny poziom dofinansowania dla danego projektu wynosi do 85 procent kosztów kwalifikowalnych. Realizacja ww. typów projektów jest możliwa w ramach polityki terytorialnej, co oznacza, iż te inwestycje muszą wynikać z właściwej strategii terytorialnej, tj. w ramach ZIT [Zintegrowane Inwestycje Terytorialne – przyp. redakcji] Bydgoski Obszar Funkcjonalny, ZIT-ów Regionalnych lub w ramach obszaru prowadzenia polityki terytorialnej. Dany projekt musi być zamiesz-

Do dzieci przyjdzie Mikołaj

W Śliwicach trwają przygotowania do pierwszego Jarmarku Bożonarodzeniowego

Już za miesiąc w Śliwicach odbędzie się Jarmark Bożonarodzeniowy. Na tę okoliczność Gminny Ośrodek Kultury poszukuje wystawców.

Targowisko gminne w Śliwicach 14 grudnia (niedziela) będzie miejscem Jarmarku Bożonarodzeniowego. O przygotowaniach Gminnego Ośrodka Kultury do tego wydarzenia, skupiających się na poszukiwaniach wystawców, opowiada „Tygodnikowi Tucholskiemu” dyrektorka **Anna Klinger**.

– Tego typu jarmark organizujemy po raz pierwszy. Co roku mieliśmy konkurs dla Kół Gospodyń Wiejskich. Z reguły odbywał się w ośrodku kultury. Wiem, że raz, jak była pandemia, od-

był się na placu przy fontannie. W tym roku postanowiliśmy zrobić coś innego i nowego. Wzorem innych, jak chociażby po sąsiedzku w Tucholi, zgromadzić nasze KGW, stowarzyszenia, wystawców. Zależy nam na rękodzielnicach. Poszukujemy ludzi, którzy tworzą rzeczy wyjątkowe, unikatowe, ręcznie robione. Takie, które mogłyby stać się tymi wyjątkowymi prezentami na zbliżające się święta – słyszymy od szefowej domu kultury. Wystawcy na zgłoszenia mają czas maksymalnie

Podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego w Śliwicach będzie można spodziewać się przyjazdu najważniejszego gościa. Fot. archiwum

do końca listopada. Przyjmowane są telefonicznie pod nr. 579 470 156.

Na śliwicki jarmark prezentacje świąteczne przygotowują wszystkie placówki oświatowe z terenu gminy. Specjalny program przygotowuje Regionalna Akademia Piosenki. Typowo świąteczny poczęstunek organizują koła gospodyń.

– Serdecznie zapraszamy wszystkich mieszkańców gminy Śliwice i całego powiatu tucholskiego, aby 14 grudnia od godziny 12:00 byli z nami na targowisku w Śliwicach. Będzie muzycznie, świątecznie, smacznie. Przybędzie także Mikołaj, nastąpi rozstrzygnięcie konkursu rodzinnego na szopkę bożonarodzeniową – zapowiada Anna Klinger.

Anna Lipska

Brydź - Turnieje Piątkowe

Liderzy najlepsi w ostatnim turnieju

Nie było rewolucji we wznowionych rozgrywkach brydżowych. Po kolejnej przerwie panowie zasiadający przy stolikach rywalizowali w kameralnej salce tucholskiego OSiR-u.

Mimo przerw w grze tucholscy brydżyści konsekwentnie zbierają się w piątki, aby podjąć grę o miano brydżowego króla mijającego roku. Teraz, w obliczu tych przerw w turniejach, każdy z nich ma wielkie znaczenie, bo tak naprawdę nie ma gwarancji, że z racji niewystarczającej frekwencji odbędzie się rywalizacja w kolejnym tygodniu.

W ostatnim spotkaniu prym wiodli ci, którzy w generalnym zestawieniu znajdują się na czele. Zwyciężył w piątek **Marian Górnowicz**, który w klasyfikacji generalnej traci dziesięć punktów do lidera **Stefana Gierszewskiego**. Ten w piątek był drugi. Najprawdopodobniej między tymi dwoma sportowcami rozegra się ostateczna batalia o miano najlepszego gracza w 2025 roku.

Piątek (7 listopada)

1. Marian Górnowicz
2. Stefan Gierszewski
3. Kazimierz Zaręba

Klasyfikacja generalna

1. Stefan Gierszewski - 155 pkt.
2. Marian Górnowicz - 145 pkt.
3. Kazimierz Zaręba - 116 pkt.

Jarosław Kania

Sport w tygodniu

Siatkówka

12 - 13 listopada (środa - czwartek)

20:30 czwarta kolejka Tucholskiej Ligi Siatkówki (hala tucholskiego OSiR-u, ul. Warszawska 17)

16 listopada (niedziela)

11:00 Siatkówka Męska MLKS Tucholanka Tuchola - Chemik Bydgoszcz (wojewódzka liga juniorów, hala tucholskiego OSiR-u, ul. Warszawska 17)

Piłka nożna

• klasa okręgowa

15 listopada (sobota)

13:00 Tucholanka Tuchola - Legia Chelmża

16 listopada (niedziela)

13:00 Rawys CEO Raciąż - Zawisza II Bydgoszcz

(jk)

zmarli

† Kazimierz Adamczyk, l. 77 - Wielki Mędromierz

G.

Witamy na świecie

Fot. al

W ciągu kilku ostatnich dni przyszli na świat:

Helena Chart, 2.11, 3040 g, 54 cm, Chojnice

Leon Karczmarczyk, 5.11, 4280 g, 60 cm, Lubichowo

Tygodnik
Tucholski

Gratulujemy rodzicom

Reklama, ogłoszenie płatne

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim, którzy towarzyszyli w ostatniej drodze

śp. Ireny Sudoł

uczestnikom ceremonii pogrzebowej, krewnym, przyjaciółom, byłym współpracownikom, sąsiadom i znajomym.

Słowa szczególnej wdzięczności kierujemy pod adresem celebransa ks. Daniela Szczepańczyka – proboszcza parafii pw. św. Bartłomieja Apostoła w Tucholi.

Dziękujemy przedsiębiorstwu pogrzebowemu państwa Bolińskich za obsługę uroczystości i godny jej przebieg.

Mąż z synem i synową

Dom Pogrzebowy Bolińscy

Pomożemy godnie pożegnać bliską Ci osobę...

- Kompleksowa obsługa uroczystości pogrzebowych
- Sala pożegnań, własna chłodnia, przewóz zmarłych
- Załatwiamy zasitek pogrzebowy ZUS, KRUS i MSWiA
- Kwiaty na trumnę, oprawa muzyczna

Tuchola, ul. Starodworcowa 1
500 206 206 (całodobowo)
zpbolinscy

informator borowiacki

■ **pogotowie**
telefon alarmowy 999
Tuchola, ul. Nowodworskiego 14-18,

■ **szpital**
Tuchola, ul. Nowodworskiego 14-18, tel. centrala: 52 33 605 00, fax 52 33 605 04

■ **przychodnie gminne**
Cekcyn, ul. Dworcowa 6, tel. 518 633 635
Gostycyn, ul. Bydgoska 12, tel. 52 33 460 24
Kęsowo, ul. Łąkowa 1, tel. 52 33 440 13
Lubiewo, ul. Wojska Polskiego 41, tel. 52 33 493 79
Śliwice, ul. Szkolna 7, tel. 52 33 400 19
Tuchola, MCL, ul. Świecka 27:
Poradnia Dziecięca, tel. 52 33 657 60;
Poradnia Ogólna, tel. 52 33 433 44;

■ **policeja**
telefon alarmowy 997, 112
Cekcyn, ul. Szkolna 2, tel. 47 75 23 515
Gostycyn, ul. Bydgoska 6/3, tel. 47 75 23 611
Śliwice, ul. ks. Sychowskiego 30, tel. 47 75 23 812
Tuchola, ul. Dworcowa 17a, tel. 47 75 23 200, 47 75 23 221, 514 970 549

■ **straż pożarna**
telefon alarmowy 998
Tuchola, ul. Sępoleńska 20, tel. 47 751 42 00

■ **pogotowie gazowe**
tel. alarmowy 992

■ **posterunek energetyczny**
tel. alarmowy 991 (Chojnice)

■ **wodociągi**
Tuchola, ul. Warszawska 7, tel. 52 33 450 58, 727 686 700 (telefony czynne całą dobę)
Tuchola, ul. Budowlana 2, „Tuchwod”, tel. 52 33 433 08 (czynny całą dobę) tel. 509 227 526 (po godz. 15.00)

■ **ciepłownia**
Tuchola, ul. Witos 4, tel. 52 55 90 297

■ **starostwo**
Tuchola, ul. Pocztowa 7, tel. 52 559 07 00, 52 559 07 30

■ **urzędy gmin**
Cekcyn, ul. Szkolna 2, tel. 52 33 475 50
Gostycyn, ul. Bydgoska 8, tel. 52 33 673 10
Kęsowo, ul. Główna 11, tel. 52 33 440 91
Lubiewo, ul. Hallera 9, tel. 52 33 493 10
Śliwice, ul. ks. Sychowskiego 30, tel. 52 33 407 10
Tuchola, pl. Zamkowy 1, tel. 52 56 425 00

■ **urząd skarbowy**
Tuchola, pl. Zamkowy 4, tel. 52 33 63 300 – do 328

■ **Zarząd Dróg Powiatowych**
całodobowy numer alarmowy tel. 696 050 438

■ **urzędy pocztowe**
Bysław, ul. Główna 61, tel. 885 900 508
Cekcyn, ul. Wczasowa 3, tel. 52 33 472 00
Kęsowo, ul. Główna 32a, tel. 885 900 238
Gostycyn, ul. Bydgoska 6, tel. 52 33 460 60
Tuchola, ul. Świecka 25, tel. 52 33 486 01, 52 33 486 02, 52 33 486 10
Tuchola, al. LOP 9, tel. 885 952 166
Śliwice, ul. Dworcowa 37, tel. 52 33 400 77

■ **informacja turystyczna**
Tuchola, ul. Podgórna 3, tel. 52 33 421 89

■ **informacja PKS**
tel. 52 39 740 34 – Chojnice

■ **ośrodki kultury**
Cekcyn, ul. Szkolna 4, tel. 52 33 475 76
Gostycyn, ul. Główna 35, tel. 52 33 461 53, 513 141 122
Kęsowo, ul. Główna 7, tel. 52 33 440 92
Lubiewo, tel. 512 864 195
Śliwice, ul. Dworcowa 39, tel. 52 33 400 71, 579 470 156
Tuchola, pl. Zamkowy 8, tel. 52 33 433 88

■ **muzea i wystawy**
Tuchola, Muzeum Borów Tucholskich, ul. Podgórna 3, tel. 52 33 421 89
Wielki Mędromierz nr 20, Izba Tradycji (pojazdy i sprzęty zabytkowe), tel. 608 846 245, tel. 509 170 157, wstęp bezpłatny, muzeum udostępnione także dla osób niepełnosprawnych

■ **biblioteki**
Tuchola, Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Pocztowa 7a, tel. 52 33 450 38, 518 336 164.
Bysław, biblioteka publiczna, filia, tel. 52 33 498 81
Cekcyn, ul. Szkolna 2, tel. 52 33 475 68
Gostycyn, Biblioteka Publiczna, ul. Sępoleńska 12a, tel. 52 33 462 51
Lubiewo, Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo, ul. Wincentego Witos 1, tel. 663 884 662
Śliwice, Gminna Biblioteka Publiczna, ul. Dworcowa 11, tel. 52 33 40 152

■ **msze święte**
Tuchola, Parafia pw. Bożego Ciała, ul. Świecka 24, godziny: 7⁰⁰, 9⁰⁰, 10³⁰, 12⁰⁰, 18⁰⁰, msza niedzielną w sobotę o 18⁰⁰.
• Parafia pw. Opatrzności Bożej, ul. Jana Pawła II 1, godziny: 8⁰⁰, 10⁰⁰, 11³⁰.
• Parafia pw. św. Jakuba Apostoła, ul. Chojnicka 28, godziny: 8⁰⁰, 10⁰⁰, 12⁰⁰, 17⁰⁰, msze niedzielne, Kielpin, godz. 11⁰⁰, Białowieża, godz. 16⁰⁰.
• Parafia pw. św. Bartłomieja, godziny: 8⁰⁰, 10⁰⁰, 12⁰⁰ msze niedzielne.

■ **Kościół Zielonoświątkowy „Słowo Życia”**
ul. Bydgoska 7, Tuchola
nabożeństwo: niedziela, godz. 11⁰⁰
spotkanie modlitewne: wtorek, godz. 20⁰⁰

■ **rzecznik konsumentów**
Tuchola, Powiatowy Rzecznik Konsumentów, ul. Pocztowa 7, tel. 52 559 07 33

■ **pomoc dla rodzin**
Tuchola, ul. Nowodworskiego 14-18, szpital, poradnia uzależnień – AL-ANON, Grupa Samopomocowa Krewnych i Przyjaciół Alkoholików; spotkania w poniedziałki o godz. 18.00; tel. 888 586 777

Prosimy o informowanie redakcji o zmianach (tel. 52 33 630 50)

Reklama

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE
Przedsiębiorstwo Komunalne w Tucholi, ul. Świecka 68
(wjazd obok sklepu meblowego)

tel. kom. 603 265 868, www.pogrzebytuchola.pl

JESTEŚMY DO PAŃSTWA DYSPOZYCYJNI
24 GODZINY NA DOBĘ

- TRUMNY, URNY
- WŁASNA KAPLICA OGRZEWANA W CENTRUM MIASTA
- WŁASNA CHŁODNIA
- PROFESJONALNE UBIERANIE ZMARŁYCH
- KREMACJA
- EKSHUMACJA
- KOPANIE GROBÓW
- SPRZEDAŻ KWIATÓW
- NAGROBKI

Załatwiamy formalności w ZUS, USC, MSWiA
OBŚLUGA BEZGOTÓWKOWA

Fitness

Robi salta i czasem... szydetkuje. Szymon to peretka z mistrzowskimi tytułami

Szymon Papierowski – młody człowiek z małej Zielonki jest wyjątkowy z kilku względów. Mama mówi o nim wprost: inny niż wszystkie dzieci. Na czym owa wyjątkowość polega? Nie tylko na wielkim talencie i sukcesach, ale też upodobaniach, spędzaniu wolnego czasu.

Szymon Papierowski to mały artysta. Tworzy sztukę, która nie jest ściśle ujętym tworzeniem trwałych dzieł, choć w przypadku jego upodobania do robótek ręcznych można by mówić w tych kategoriach. Chłopiec to przede wszystkim artysta – sportowiec, bo fitness połączony z elementami tańca, akrobatyki i wszelkich innych aspektów tej aktywności na pewno jest swego rodzaju sztuką. Oczywiście można Szymona postrzegać jako zwykłego sportowca, który robi swoje i jest w tym rewelacyjny, dostrzeżony i wyróżniany na wielkich zawodach.

Chłopiec jest bardzo dobrym uczniem piątej klasy i uczęszcza do szkoły w Cekcynie. Już jako ośmiolatek wyrażał chęć robienia na dłuższą metę czegoś, co przyniesie mu dziecięce spełnienie. I tu zaczyna się wyjątkowość, o której mowa była wcześniej. Chłopca nie ciągnęło do tego, co powszechne. Co przez to rozumieć? Nie pokochał choćby piłki nożnej. Do dziś nie jest jej fanem. Przez krótki czas trenował KSW, ale zrozumiał, że to nie dla niego, ponieważ odczuł potrzebę wykonywania czegoś bardziej subtelnego, wyrafinowanego. Część tej wewnętrznej potrzeby zaspokajał, szydetkując. To kolejna dość oryginalna czynność, którą chłopiec często wykonywał. Do dziś w domu są przechowywane małe dzieła rąk Szymona.

Ośmiolatek wieział, co dla niego dobre

Właśnie tyle lat miał Szymon, gdy pewnego razu w mediach

obejrzał pokaz sportowego fitnessu. Wpatrywał się w ekran i zaczął myśleć, by robić to samo.

– Ujęły mnie płynność, gracia, piękno tego sportu – wyznaje Szymon Papierowski. – Prezentowanie różnych figur do muzyki wpadło mi w oko. Wyobrażałem sobie siebie samego w takim pokazie.

Rozpoczęto poszukiwania kogoś, kto mógłby poprowadzić chłopca drogą, którą sam wybrał. Nie trzeba było daleko sięgać. Fitness Sportowy Tuchola to klub, w którym Szymon od początku do dziś czuje się świetnie i gdzie jest kształtowany pod okiem **Weroniki i Oskara Schreiberów**. Trenuje w klubie trzy razy po dwie godziny w tygodniu.

– Szymon to nasz mały wielki mistrz – chwala chłopaka jego trenerzy. – Jest dobrym duchem w grupie, pełnym pogody ducha, ale skromnym, wyciszonym, wrażliwym dzieckiem. Dobrze dogaduje się z rówieśnikami, ma duży wkład w sukces naszego klubu.

Szymon bardzo dalekosiężnie spogląda na swoją przyszłość, bo chce w dorosłym życiu być trenerem fitness. Wskazuje swoich obecnych szkoleniowców jako klasyczny przykład, który wedle przysłowia idzie z góry. To cenne i dla niego, i dla trenerów.

Dzisiaj Szymon jest doświadczonym zawodnikiem, którego zebrane doświadczenie pozwoliło mu wystartować w zawodach rangi ogólnopolskiej i stawać na podium. Szymon

zadebiutował ponad dwa lata temu w Brodnicy. Specjalizuje się w fitnessie akrobatycznym. Jego pierwsze ważne, zapamiętane zawody to te w Zblewie – mistrzostwa Polski w zeszłym roku.

– Nie spodziewałem się, że trenerzy widzą we mnie kogoś mogącego brać udział w zawodach o takim zasięgu – przyznaje Szymon. – Było to dla mnie wyzwanie i to powołanie mocno wzięłem sobie do serca. Przygotowywałem się do startu kilka miesięcy przed mistrzostwami.

Krótki stres, ale liczna publiczność wskazana

Sportowiec przyznaje, że odczuwa stres przed zawodami, mimo że startował już wiele razy. Tu nie ma rutyny, każdy pokaz jest inny, dobór figur odmienny za każdym razem. Bywa tak, że czasami na scenie najzwyczajniej zapomni się układu i wtedy ważna jest umiejętność improwizacji. Szymon przyznaje, że w takich przypadkach trze-

Taka gibkość wymaga ciągłego treningu i jest wynagradzana na zawodach.

Po dekoracji w Gorzowie Wielkopolskim. Zdobył wicemistrzostwo Polski.

To jego świat. Sceniczne światła, ścianka, publiczność, muzyka. Szymon świetnie się w tym czuje.

Inowrocław też będzie miło wspomniany przez Szymona Papierowskiego.

ba zachować ciągłość pokazu i nie panikować. Łatwo mówić, ale to można wyćwiczyć, choć nie da się pozbyć stresu, który temu towarzyszy.

– Mnie najbardziej spina chwila przed wejściem na scenę, to końcowe odliczanie – mówi Szymon. – Okres przygotowań, podróż, szatnia, atmosfera zawodów mnie nie stresują, tylko te ostatnie sekundy przed wyjściem do jury i publiczności. Inni też mają podobnie, a mam wśród rywali sporo znajomych. Dużo sobie mówimy o własnych startach.

Szymona nie peszy duża publiczność, gdy sam znajduje się na scenie w centrum uwagi i jest oceniany za każdy najdrobniejszy element pokazu. Lubi być oglądany, choć nie ma w tym ani odrobiny pychy. W przypadku chłopaka z Zielonki publiczność go motywuje, pozwala się bardziej skupić.

Długa lista sukcesów

Szymon Papierowski może pochwalić się wieloma osiągnięciami w stosunkowo krótkim czasie. Wymieńmy tylko te, które zaowocowały miejscem na podium. W styczniu zeszłego roku w Brodnicy Szymon zajął pierwsze miejsce w eliminacjach do Mistrzostw Polski Fit Kids. Trzy miesiące później w Zblewie na Debiutach i Mistrzostwach Polski Fit Kids był drugi. W regularnych mistrzostwach kraju był trzeci.

Marzec 2025 roku to kolejny sukces – pierwsza lokata Ogólnopolskich Mistrzostw Acrodance

Jest pomieszczenie z airtrackiem, jest też pokój z pucharami i medalami.

w Cedrach Wielkich. W maju tego roku Szymon stanął na najwyższym stopniu podium podczas VII Turnieju o Złotą KokARTkę (pisownia oryginalna) w Bojanie. Szymon odniósł sukces także na Kujawach. Był drugi w Inowrocławiu na Ogólnopolskim Turnieju w Akrobatyce Sportowej „Akro i Sól”. Jego ostatnie osiągnięcia to zdobycie Pucharu Polski Fit Kids w Skarszewach i wicemistrzostwo Polski w Gorzowie Wielkopolskim.

On tańczy, najbliżsi kibicują

Taniec jest jego hobby. Bywa, że czasami ćwiczy w domu własne układy, bo ma do tego warunki – latem dużą przestrzeń wokół

Szydełkowanie to jego oryginalne hobby, dzięki któremu powstają takie minidzieła.

domu, zimą – wystarczająco dużo miejsca w pokoju i na airtracku. Szymon jest wdzięczny w tej mierze przede wszystkim rodzicom, którzy dbają o jego sportowy rozwój. Zapewniają logistykę, finanse, są całym sercem po stronie słusznej drogi, jak sami ją określają. Sportowiec nie czuje się przesadnie rozpieszczony, tylko wciąż nad sobą pracuje, bo dąży do perfekcji.

– Zawsze po zawodach jest coś do poprawy, nawet gdy jestem zadowolony z własnego występu – mówi Szymon. – Oglądam materiały video ze swoich startów i dostrzegam szczegóły do poprawek choćby w układzie części ciała. Mam też wgląd w listę punktowania i widzę, co było wyżej oceniane, co niżej. Przeglądam to z trenerami.

Szymon szczerze mówi, że fitness – akrobatyczny, sportowy, taneczny – daje mu równowagę ducha i ciała, przynosi radość, spełnienie. Wciąż ma tego mało i nawet w czterech ścianach domu rejestruje swoje występy. Sam tworzy układy, dobiera muzykę. Już teraz wie, że chce iść jak najdłuższą drogą, w której będą mu towarzyszyć rodzice, starszy brat, najbliżsi.

– Chciałbym, by ta ścieżka sportowa była jak najdłuższa

W wolnej chwili, gdy się taka znajdzie, Szymon lubi tworzyć z szydełkiem w rękę.

i aby szli ze mną ci, których cenię – najbliżsi i trenerzy; to im zawdzięczam swoje sukcesy – kończy Szymon Papierowski.

Jarosław Kania, fot. (jk), ze zbiorów prywatnych

W domu jest mały airtrack. Daje możliwość trenowania we własnych czterech ścianach.

Równowaga ciała i ducha – to zdjęcie mówi wszystko na ten temat.

Tucholska Liga Siatkówki

Zmiana lidera po trzeciej kolejce

W czterech meczach tucholskiej ligi padły idealnie te same wyniki – zespoły pełniące funkcje gospodarza (choć to tylko formalność) przegrały z rywalami w trzech setach. Żadna z drużyn nie zyskała punktu za podjęcie walki i urwanie seta. W tabeli prowadzą siatkarze z Chojnic. Zaraz za nimi jest MLKS Tucholanka Tuchola.

Tucholska liga jest już po trzeciej kolejce. W roli sędziego Tomasz Mikulski.

Dyszel Team – Nowodworek 0:3 (20:25, 22:25, 19:25)

To był mecz błędów Dyszla, ponieważ tak wielu potknięć ten lubiany zespół nie notował chyba nigdy dotąd. Rywal to bezwzględnie wykorzystał i kontrolował przebieg meczu od pierwszej do ostatniej zagrywki. Drużyna z liceum nie miała problemu, by zakończyć mecz najszybciej, jak można, choć trzeba przyznać, że zawodnicy przegranej ekipy ambicją nadrobili sporo strat, bo w żadnym se-

cie nie było sportowego pogromu. MVP: Piotr Kozłowski.

Przyjaciele z Siatkówki Bysław – Chojnice Team 0:3 (16:25, 10:25, 11:25)

Jedynie w pierwszym secie bysławianie próbowali stawiać opór przeciwnikom z pomorskiego, którzy ten mecz rozegrali z zaprezentowaniem swoich wielkich możliwości. W dwóch setach zawodnicy z Bysławia byli tłem dla świetnie dysponowanych chojniczan. MVP: Szymon Borzych.

KPP Tuchola – Technikum Leśne 0:3 (20:25, 18:25, 22:25)

Mundurowi w tym starciu podjęli walkę i w pewnym momencie pomyśleli, że przy zdwojonych obrotach na parkiecie można by urwać choćby seta leśnikom. Nic z tych rzeczy. Co prawda policjanci grali bez dwóch swoich podstawowych zawodników, ale nie zmienia to faktu, że TL był tego dnia monolitem. MVP: Wojciech Stranc.

Cekcyńskie Orły – Siatkówka Męska MLKS Tucholanka Tuchola 0:3 (22:25, 27:29, 18:25)

Ten mecz mógł mieć zupełnie inny przebieg, gdyby w drużynie z Cekcyna pojawił się bardziej pełny skład. Wiele Orłów nie dojechało do tucholskiej hali, ale mimo wszystko cekcynianie byli bliscy urwania seta, gdy jeden z nich zakończył się grą na przewagi. Również pierwszy set wyglądał na wyrównaną walkę. MVP: Remigiusz Berent.

Tekst i fot. Jarosław Kania

Piłka nożna – klasa B

Dwa zwycięstwa na koniec piłkarskiej jesieni

Cis wygrał na wyjeździe, TKP u siebie, ale wicemistrzowskiego tytułu nie zdobył Myśliwiec Gostycyn. KS Żalno nie miał większych szans z silnym zespołem. Dwa zwycięstwa i dwie porażki – oto bilans ostatniej kolejki rundy jesiennej.

Myśliwiec Gostycyn – Fuks Wielowicz 2:4 (2:1) Bramki: Kubiński (4,15)

Była chęć do gry, była walka, ale w pierwszej połowie to wystarczyło na strzelenie dwóch goli. Po przerwie Myśliwiec dał się zdominować przez rywala i popełnił sporo błędów, dlatego zszedł z murawy pokonany. To na pewno spore rozczarowanie po serii udanych meczów gostycynian. Myśliwiec rozegrał dwie różne połowy, jeśli mowa o stylu gry. Druga odsłona meczu jest do zapamiętania.

Grom II Więcbork – Cis Cekcyn 0:2 (0:1) Kehn (36), Łepek (68)

Nie był to łatwy mecz dla Cisa, który trafił na wybiegany i wymagający, młody zespół z Więcborka. Nie było to też widowisko, w którym oglądano wiele groźnych sytuacji

podbramkowych. Gospodarze stworzyli tylko jedną akcję sam na sam z bramkarzem, z kolei Cis wykorzystał to, co sam wypracował pod bramką rezerw Gromu.

TKP Tuchola – Tarpan Mrocza 2:1 (2:1) Pychowski (25,39)

Mecz był żywiolowy tylko w pierwszej połowie, gdy padły wszystkie bramki, a piłkarze mieli motywację do gry. Czyste spotkanie określono nieoficjalnie jako mecz przyjaźni. Piersi wynik otworzyli goście po błędzie w ustawieniu obrony, zaś wyrównanie padło także po wpadce defensorów Tarpana. W drugiej połowie tempo spadło i na murawie niewiele się działo.

KS Żalno – Gwiazda Sypniewo 1:5 (0:4) Straszewski (70)

Gospodarze nie byli w stanie sprostać sile przyjezdnych, którzy okazali się i lepsi, i skuteczniejsi od żalnian. Gwiazda dwa razy trafiła z rzutu karnego, z kolei sporo było dyskusji co do czerwonej kartki dla jednego z piłkarzy KS-u. Druga połowa, po rozsadach trenerskich, była lepsza w wykonaniu miejscowej drużyny, ale tę poprawę udowodniono tylko jednym, honorowym trafieniem.

Pozostałe wyniki

Olimpia Wtelno – Łokietek Wierzchucin Królewski 1:6
LZS Wałdowo – Kamionka Kamień Krajeński 1:2

Tabela

1. LZS Wałdowo	11	27	49:13
2. Łokietek Wierzchucin Królewski	11	25	50:16
3. Gwiazda Sypniewo	11	24	42:16
4. Myśliwiec Gostycyn	11	24	33:22
5. Fuks Wielowicz	11	21	39:23
6. Kamionka Kamień Krajeński	11	21	27:14
7. Cis Cekcyn	11	18	33:32
8. Grom II Więcbork	11	13	30:37
9. Olimpia Wtelno	11	8	31:43
10. KS Żalno	11	7	10:41
11. TKP Tuchola	11	5	21:46
12. Tarpan Mrocza	11	0	8:70

Jarosław Kania

Siatkówka – liga wojewódzka junierek

Walka tucholank w pierwszym secie. Joker mocniejszy

MLKS Tucholanka Europrojekt Tuchola – MUKS Joker Świecie 0:3 (23:25, 10:25, 12:25)

Tucholanka Europrojekt:

Partyka, Pipowska, Weltrowska, Atras, Lubińska, Fudała, Okonek, Szászor, Sobocińska, Iwicka, Szumała, Diwan, Jastrzebska, Dąbrowska

Podwójnie siatkarska środa (5.11) to nie lada gratka dla fanów tej dyscypliny sportu. Ci mogli podziwiać nie tylko męską brać grającą w lokalnej lidze, bo przed tą rywalizacją miał miejsce mecz junierek ligi wojewódzkiej. Dziewczeta stanęły naprzeciw mocnego zespołu i starały się podjąć walkę. Niestety mimo chęci i wsparcia z trybun mecz zakończył się dość szybko w trzech setach – na korzyść przyjezdnych siatkarek.

Zanim nastąpił pierwszy set, można było zauważyć **Emilię Wytrązek** reprezentującą jeszcze niedawno Tucholankę, a tym razem będącą zawodniczką ekipy znaną z Wisły. Tucholanka, dotąd grająca w stolicy Borów, rozpo-

częła grę w Świeciu, tam też się uczy w szkole średniej. Jej rodzice byli na meczu i wspierali córkę, mając pewnie w jakiś sposób rozdarte podczas dopingowania serce, bo z jednej strony tucholanki, z drugiej zespół ze Świecia z Emilią w składzie.

Pierwsze starcie spośród tylko trzech, jak się później okazało (w tło zakończył się trwający nieco ponad godzinę mecz), było najbardziej emocjonujące i zacięte. Wystarczy spojrzeć na wynik, porównując go z dwoma pozostałymi w setach, by mieć jasność sytuacji. Początek, lekko przegapiony przez Borowiaczki, nie był porównywalny, bo punkty padały zbyt łatwo. Później jednak tucholanki skupiły się i doprowadziły do remisu 7:7. Toczyła się walka punkt za punkt, ale wkrótce goście uciekły na trzy oczka. Widać było jednak dużą motywację i sportowe zacięcie w gronie tucholank. Potwierdziły to w tym secie. Oddzielny bój o zwycięstwo jednego bębna

i dopingowania nad drugim toczył się na trybunach. Dwa kluby kibicowały swoim ulubienicom i hałas zapewne niósł się także poza murami tucholskiej hali sportowej.

Im bliżej było końca, tym bardziej – wydawało się – zwycięstwo będzie po stronie tego zespołu, który zachowa więcej zimnej krwi albo któremu będzie sprzyjało szczęście. Stan w końcówce na to wskazywał – 23:23. Dwie celne kiwki zdecydowały, że w tym secie zwyciężczyniami były dziewczęta ze Świecia.

Ataki Dominiki Atras czasami przynosiły efekt punktowy.

Grała długo w Tucholance, przeniosła się do Świecia – Emilia Wytrązek.

Dominacja w każdym elemencie

Fatalnie rozpoczął się drugi set, w którym tucholank w zasadzie jakby nie było pod siatką. Cała seria straconych punktów – aż ośmiu, to obraz nierównej walki, w której Joker był bezsprzecznie górą. Jednostronny przebieg seta wynikał z zupeł-

nej dekoncentracji gospodyń i na nic się tu zdały przerwy w secie na życzenie trenera **Dariusza Wnękowicza**. W zespole tucholank nie było bloku i odbioru zagrywki, w związku z tym nie można było precyzyjnie wystawić piłki do ataku. Po drugiej stronie siatki wszystko wychodziło doskonale. Siatkarki Jokera łatwo czytały grę

tucholank, zanim te wykonały ruch po swojej stronie, dlatego trudno było Borowiaczkom zdobywać punkty i zaskoczyć czymś rywalki. Proste błędy skutkowały szybkim zakończeniem tego seta.

Zdecydowanie lepiej zagrały tucholanki w ostatniej odsłonie meczu, ale tylko w początkowej fazie. Przebłyśki Tucholanki Europrojekt to kilka świetnych zagrań **Andżeliki Sobocińskiej** czy ataki **Dominiki Atras**. Była to jednak kropla w morzu potrzeb, gdyż Joker grał niezmiennie na wysokim poziomie sportowym, mając w swoich szeregach m.in. **Julię Figurę** – młodzieżową reprezentantkę Polski. Goście jeszcze przed zdobyciem dziesiątego punktu odskoczyły Borowiaczkom i przewagi nie oddały, trzymając do ostatniego punktu kontrolę nad przebiegiem gry. Joker Świecie był zdecydowanie lepszą drużyną.

Tekst i fot. Jarosław Kania

Od lewej Maja Jastrzebska i Maja Partyka.

Szachy

Dzień w szkole pod znakiem szachów

Królewska dyscyplina to sport, który już od jakiegoś czasu jest obecny w szkołach. W szachy gra coraz więcej ludzi, a ich zalety są nie do przecenienia. Rozwijają umysł, relaksują, odrywają do mediów, elektroniki. Taka idea przyświecała turniejowi zorganizowanemu w październiku w tucholskim ZSLiT.

„Polubić szachy – zostać mistrzem” – to hasło stanowiące główną nazwę rywalizacji szachowej już jest znane wielu miłośnikom tej gry i kibicom. Jesienny klimat szachów, choć z uśmiechem na ustach, poznali jakiś czas temu uczniowie szkół średnich i podstawowych z powiatu. Zebrali się oni w sali gimnastycznej Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych im. Ziemi Tucholskiej w stolicy Borów, by zasiąść w swoich kategoriach przy szachownicach i sprawdzić własną formę. Szachowe święto trwało od rana aż do godzin popołudniowych.

– Dziś Starostwo Powiatowe w Tucholi zorganizowało nam wyjątkowy dzień, bo możemy w sposób dość niecodzienny spędzić dzień w sali gimnastycznej, gdzie nie słychać odgłosów typowej lekcji wuefu – mówi **Henryk Zielinski**, jeden z nauczycieli ZSLiT. – Cieszy fakt, że w turnieju wzięło udział wielu uczniów. Oby jak największej takich spotkań.

W zmaganiach walczyli szachiści od ośmiolatek do osiemnastolatek. Najmłodszy stanowili jedną grupę, starsi – drugą. Zaplanowano grę na siedem rund. W przerwach między partiami można było skorzystać z przeką-

Część laureatów z nauczycielami i organizatorami zaraz po dekoracji. Ten skład to tzw. drużyna marzeń ZSLiT.

sek, był też obiad po zakończeniu rywalizacji.

Nagrody ufundowane przez współorganizatora – Fundację „Zagrajmy Raem” oraz Starostwo Powiatowe w Tucholi wręczyli: **Anna Starszak** i **Seba-**

stian Brzeziński – wicedyrektorzy ZSLiT, **Waldemar Kierzkowski** – naczelnik Wydziału Edukacji, Zdrowia i Sportu Starostwa Powiatowego w Tucholi oraz **Andrzej Leśniak** z fundacji.

Zwycięcy w swoich kategoriach

- D8 – Lena Talaśka
- C8 – Wojciech Bieliński
- D10 – Zuzanna Zielazna
- C10 – Julian Witkowski
- D14 – Maja Łepek
- C14 – Filip Łepek
- D18 – Lena Babińska
- C18 – Marek Napiontek

Jarosław Kania, fot. profil FB ZSLiT

Piłka nożna – klasa okręgowa

Mistrzowska druga połowa i świetny układ w meczu rywali

Rawys CEO Raciąż – MUKS CWZS Bydgoszcz 6:1 (1:1). Bramki: Drewek (43, 81), Dominik Rybacki (56), Damian Rybacki (59, 84, 88)

Rawys CEO:

Lepak, Klessa (70 Remiszka), Narloch (82 Buchalc), Dominik Rybacki (85 O. Kokoladze), Stenwak, Drewek (82 Nalewaj), Damian Rybacki, Kerszk, Paprocki, G. Kokoladze, Froelke (46 Ostrowski)

Gdyby wziąć pod uwagę najbardziej jesienny z jesiennych meczów Rawysa CEO, byłby to własni ten z soboty (8 listopada). Coraz gęstsza mgła, szarość i wręcz depresyjna aura nie zdołały przewyciężyć serc raciążskich kibiców, a te nie były na pewno radosne podczas pierwszej połowy.

Jakub Lepak pewnie łapie piłkę.

W starciu z nisko notowanym w tabeli MUKS-em raciążanie rozpoczęły z animuszem i strzeżeniem goli wydawało się kwestią czasu. Mimo kilku okazji bramki jednak nie padały, bo z minuty na minutę gra Borowiaków zaczęła się psuć. Tempo spadało, zgrania zaczęło brakować, zdarzały się straty piłki. Dodatkowo bydgoszczanie przyjęli taktykę blokowania własnej bramki całym zespołem, dlatego trzeba było akcje montować atakiem pozycyjnym, powoli, operując piłką na małej przestrzeni.

Niepozorna akcja gości po ponad kwadransie gry zakończyła się objęciem przez nich prowadzenia. Mecz był wyjątkowy ze względu na pech raciążan, jeśli chodzi o kierowane na bramkę rywala strzały. Aż cztery razy Borowiacy trafiali w słupek i ten fakt odnosi się też do drugiej połowy meczu. Dwie minuty przed końcem gol **Patryka Dreweka** odmienił zły czas raciążan. **Guladi Kokoladze** mógł zdobyć bramkę kolejki, jeśli nie

sezonu, gdyby jego przewrotka znalazła drogę do bramki. Piłka uderzyła w słupek.

Więszą mgłą, lepszą grą

Nie ma sensu szukać związku gry Rawysa CEO, o niebo lepszej niż w pierwszej połowie, z zapadającą szarością i mgłą śmiało wchodzącą na stadion, ale im bardziej było mgliście i ciemno, tym Rawys CEO bardziej grał efektywnie i efektywnie. Kibice marzyli przy kilku stopniach na termometrze, ale radość z racji padających często bramek pozwoliła zapomnieć o zimnie.

To był zupełnie inny zespół gospodarzy, niż przed przerwą.

Pozostałe wyniki

Zawisza II Bydgoszcz – Wisła Gruczno 2:1
Pomorzanin Toruń – Drwęca Golub-Dobrzyń 1:2
Legia Chełmża – Polonia Bydgoszcz 1:4
Chełminianka Chełmno – PAP Osielesko 0:5
Gryf Sicienka – Pomorzanin Serock 2:2
LKS Dąbrowa Chełmińska – Olimpia II Grudziądz 0:5

Patryk Drewek zbiera podziękowania od kibiców.

To, co nie działało, nagle zaskoczyło i z perfekcją funkcjonowało do końca. **Dominik Rybacki** i jego starszy brat **Damian** nie zawiedli i pokonali bramkarza znanego Brdy. Nikt nie przejął się faktem, że rzut karny nie został skutecznie wykorzystany. Piłka znów trafiła w słupek, jakby wmontowano w niego magnes na futbolówkę. Trudno było znaleźć w grze raciążan słabe punkty – mówimy o drugiej połowie. Piłka chodziła od nogi do nogi jak po sznurku. Rawys CEO ustawił się wysoko i w oddaleniu od własnej bramki, dzięki czemu bydgoszczanie zostali zepchnięci do obrony. Snajperem okazał się **Damian Rybacki**, który trafił aż trzy razy, a w jednej z akcji pokazał swój kunszt, gdy ograł trzech obrońców i strzelił do pustej bramki.

Kolejka ligowa ułożyła się korzystnie dla Borowiaków nie tylko dzięki ich trzem punktom.

Drugi w tabeli Pomorzanin przegrał u siebie z Drwęcą Golub-Dobrzyń i ma już pięć punktów straty do Rawysa CEO.

Tabela

1. Rawys CEO Raciąż	13	34	65:20
2. Pomorzanin Toruń	13	29	36:20
3. PAP Osielesko	13	25	41:16
4. Zawisza II Bydgoszcz	13	25	33:25
5. Polonia Bydgoszcz	13	22	35:34
6. Olimpia II Grudziądz	13	20	32:18
7. Wisła Gruczno	13	19	32:19
8. Pomorzanin Serock	13	19	31:30
9. Tucholanka Tuchola	13	18	32:28
10. LKS Dąbrowa Chełmińska	13	18	24:37
11. Drwęca Golub-Dobrzyń	13	15	21:31
12. Promień Kowalewo Pomorskie	13	14	20:38
13. Gryf Sicienka	13	13	21:37
14. Chełminianka Chełmno	13	10	21:43
15. MUKS CWZS Bydgoszcz	13	7	18:38
16. Legia Chełmża	13	7	16:44

Tekst i fot. Jarosław Kania

Piłka nożna – klasa okręgowa

Raz lepiej, raz gorzej

Promień Kowalewo Pomorskie – Tucholanka Tuchola 3:2 (1:1). Bramki: Galiński (16), Rydzkowski (73)

Tucholanka:

Wiśniewski, Rostankowski (75 Gerth), Materac, Wojnerowicz, Hinz, Galiński (82 Andrearczyk), Gilka, Nitka (65 Misiak), Krajna (46 Rydzkowski), Orzechowski, Reda

Na dużym, ale grząskim boisku w Kowalewie piłkarze z Tucholi zagraли mecz, w którym nie było ze strony Borowiaków fatalnych błędów, ale bywało, że zabrakło siły w ataku, ofensywnego nastawienia. Nie wystarczyła sama

przewaga w posiadaniu piłki, jak było w kilku okresach tego spotkania. Pierwsze 20 minut meczu należało do przyjezdnych, którzy częściej przebywali na połowie gospodarzy i wywierali na nich nacisk, zmuszając do oddania inicjatywy tucholanom. Ten czas solidnej gry Borowiacy potwierdzili jednym trafieniem. **Mikołaj Galiński** dostał podanie idealnie w tempo, przechwycił piłkę i zszedł z nią do środka, po czym pewnym uderzeniem pokonał bramkarza z Kowalewa.

Gdyby tucholanie poszli za ciosem, mogłyby paść kolejne gole, jednak po otwarciu wyniku Borowiacy osłabili swoje tempo gry i pozwolili nieco rozwinąć skrzydła Promieniowi. Miejscowi zdołali wyrównać po półgodzinie. Był to gol po stałym fragmencie gry, kiedy do mocnego dośrodkowania nadbiegł pomocnik Promienia i uderzył nie do obrony. Przewaga zaczęła rosnać po stronie kowalewian. Trafili raz z dystansu w poprzeczkę, ale poza tym nie stworzyli konkretnie zagrażającej tucholanom akcji, podobnie jak i druga strona.

Dwa rykoszety, trzy bramki, punkty dla gospodarzy

Sporo przypadkowości było w sytuacji zdobycia dwóch goli

– po jednym dla każdej z drużyn. Wyjście miejscowych piłkarzy na prowadzenie było dość niecodzienne, choć takie rzeczy się zdarzają. Tucholanie ustawili się na polu karnym podczas jednej z akcji Promienia. Piłkarz tego zespołu uderzył z dystansu. Gdy **Jan Wiśniewski** ruszył do obrony piłki w jeden z rogów bramki, ta trafiła na stopę jednego z obrońców i zmieniła tor zupełnie w przeciwną stronę. Wyjście miejscowych na wynik 3:1 nie było już dziełem przypadku, tylko klasycznie zaplanowaną i przeprowadzoną akcją ofensywną.

W Tucholance trener **Arkadiusz Gostomski** przeprowadził zmiany, dzięki którym mecz nabrał rumieńców

i tempa. **Jakub Misiak** i inni wprowadzeni na murawę wykazali się walecznością. Efekt bramkowy był jednak niewystarczający, ponieważ zabrakło jeszcze jednego celnego strzału, by wywieść z Kowalewa choćby punkt. Co ciekawe, gol **Grzegorza Rydzkowskiego** to także uderzenie po rykoszecie, które trafiło do siatki. Zamknięta na swojej połowie drużyna potrafiła odeprzeć ataki tucholan. Trudno określić, czego zabrakło w teamie Borowiaków, że przegrali mecz. Tucholanka grała nierówno z okresami słabszej i lepszej gry, jednak na pewno nie zapisze tego spotkania do galerii tych pamiętnych meczów.

Jarosław Kania

Tygodnik Tucholski

Piotr Paterski (redaktor naczelny), tel. kom. 505 166 687 (e-mail: piotr@tygodnik.pl)
Kamil Tajl, tel. kom. 781 770 703 (e-mail: kamil@tygodnik.pl)
Agata Wiśniewska, tel. kom. 781 770 702 (e-mail: agata@tygodnik.pl)
Anna Lipska, tel. kom. 452 541 700 (e-mail: anna@tygodnik.pl)

Redakcja: 89-500 Tuchola, ul. dra Karasiewicza 3, tel. 52 336 30 50.

Biuro czynne od 8:00 do 16:00 (w soboty nieczynne), e-mail: biuro@tygodnik.pl, tygodnik.pl

Sport: Jarosław Kania (e-mail: sport@tygodnik.pl);

współpracują: Halina Gut, Hanna Szulwicz; rubryki stałe: Aniela Czyżyk, Bożena Olszewska;

sekretariat, skład komputerowy i lamowanie: Krzysztof Janikowski (e-mail: biuro@tygodnik.pl); korekta: Halina Gut;

wydawca: Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, 89-500 Tuchola, ul. dra Karasiewicza 3;

druk: Polska Press Sp. z o.o. Drukarnia w Bydgoszczy, ul. Grunwaldzka 229, tel. 52 584 86 60.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiacji oraz zmiany tytułów dostarczanych tekstów.

Redakcja nie odpowiada za treść reklam, ogłoszeń, życzeń oraz listów od czytelników.

Anonimów nie publikujemy. Tekstów niezamówionych nie zwracamy.

Teksty artykułów, zdjęcia i wzory reklam są chronione prawem autorskim.

Stowarzyszenie
Gazet
Lokalnych

DZIAŁ REKLAMY:

przedstawiciel na powiat tucholski:

Kamil Tajl,

tel. kom. 503 140 734,

(e-mail: reklama@tygodnik.pl)

redakcja: Krzysztof Janikowski,

tel. kom. 515 149 391,

(e-mail: biuro@tygodnik.pl)

Ogłoszenia drobne do bieżącego numeru przyjmujemy do wtorku do godz. 16.00, a reklamy i ogłoszenia ramkowe do wtorku do godz. 12.00.

KLAUZULA INFORMACYJNA

Biorąc udział w dowolnym konkursie/plebiscytcie i dostarczając do redakcji zdjęcie albo rozwiązanie konkursu/plebiscytu na kuponie, mailem, telefonicznie, za pomocą SMS-a czy w dowolny inny sposób, wyrażacie Państwo zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych wyłącznie w celu realizacji tego konkursu/plebiscytu oraz zgodę na publikację swego imienia i nazwiska oraz dostarczonego zdjęcia na łamach Tygodnika Tucholskiego.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. informuję, iż:

- administratorem Pana/Pani danych osobowych jest Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tucholi 89-500, ul. dra Karasiewicza 3.
- Pana/Pani dane osobowe będą przetwarzane tylko i wyłącznie w celu realizacji konkursu/plebiscytu, w którym Pan/Pani uczestniczy, na podstawie art. 6 ust. 1 pkt a wyżej wymienionego rozporządzenia
- Pana/Pani dane osobowe mogą zostać przekazane firmom Home.pl, ul. Zbożowa 4, Szczecin, Fibero Sp z o.o., ul. Wojska Polskiego 65, Bydgoszcz oraz Bild Presse Polska Sp. z o.o., ul. Zwirki 17, 90-539 Łódź w celu zapewnienia prawidłowego przebiegu konkursu.

• Pana/Pani dane osobowe będą przechowywane do czasu zakończenia konkursu, a dane zwycięzców przez okres wymagany prawem oraz przez okres przedawnienia roszczeń przysługujących administratorowi danych i w stosunku do niego.

• posiada Pan/Pani prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, prawo wniesienia sprzeciwu, prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody uzyskanej przed jej cofnięciem;

• ma Pan/Pani prawo wniesienia skargi do Prezesa UODO gdy uzna Pan/Pani, iż przetwarzanie Pana/Pani danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.;

• podanie przez Pana/Pani danych osobowych jest dobrowolne. Jednak konsekwencją niepodania danych osobowych będzie brak możliwości uczestnictwa w konkursie/plebiscytcie.

• Pana/Pani dane nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany ani nie będą podlegały profilowaniu.

„Serce się raduje” Tłum tucholan uczcił Święto Niepodległości

– Muszę zacząć przemówienie inaczej niż zaplanowałem. Bo serce raduje się, widząc, że z roku na rok przybywa mieszkańców, uczestników Święta Niepodległości – z uśmiechem wygłosił starosta tucholski Andrzej Urbański. Słowa motywujące do patriotycznych zachowań mieszały się z ostrożnością i czujnością, którą budzić w nas musi sytuacja międzynarodowa oraz niepewność przed rozwojem konfliktu zbrojnego za wschodnią granicą.

Optymizmem napawała już ubiegłoroczna frekwencja mieszkańców Tucholi i okolic na Święcie Niepodległości, więc niedziwne, że organizatorzy z ramienia gminy Tuchola i powiatu tucholskiego wyrażali nadzieję na dobrą, rosnącą tendencję. We wtorek 11 listopada już o godz. 11:00 w kościele pw. Bożego Ciała nikt nie miał

prawa czuć się rozczarowany liczbą uczestników lokalnych obchodów narodowego święta. Należy uczciwie przyznać, że dużą część przybyłych stanowiły delegacje albo okazała grupa harcerzy. Jednak już nawet podczas samej mszy, dzięki tucholanom, wyczerpały się miejsca siedzące w całej świątyni.

Tekst i fot. Piotr Paterski

– Do wolności można się przyzwyczaić – zwracał uwagę podczas kazania ks. Ireneusz Lehmann wygłaszając apel, jakże często powtarzany, ale jednocześnie bardzo aktualny, zawierający ostrzeżenie: że wolność nie jest nam dana na zawsze. Słowa te w ostatnich dniach słyszeli wiele razy, podczas różnych akademii, uczniowie lokalnych szkół: od najmłodszych klas po ludzi wchodzących w dorosłe życie. We wtorek zostały podkreślone kilkukrotnie.

Nasze życie to nie bańka internetowa. Zachowujmy uwagę

– Muszę zacząć przemówienie inaczej niż zaplanowałem. Bo serce raduje się, widząc, że z roku na rok przybywa mieszkańców, uczestników Święta Niepodległości – przyznał z uśmiechem przy Pomniku Mauzoleum Pomordowanych w Rudzkim Moście tucholski starosta Andrzej Urbański, który wspólnie z burmistrzem Tadeuszem Ko-

walskim pełnił rolę gospodarza tucholskich obchodów. Urbański również przestrzegał przed utratą obywatelskiej uwagi, odnosząc się do wojny za wschodnią granicą, która przy pomocy różnego rodzaju prowokacji pośrednio wdzierą się na teren Polski, np. poprzez wojskowe drony naruszające polską przestrzeń powietrzną. Starosta, mówiąc do tłumu zebranych, apelował, abyśmy nie żyli w internetowej bańce. A o bezpieczeństwie swoim i swojego kraju myśleli nie tylko przez czas krótkiej państwowej uroczystości, ale także podczas rozmów w rodzinnym gronie.

Przemarsz z biało-czerwonymi flagami i parasolami

11 listopada, w ramach uroczystości, tucholanie uczcili pamięć księdza i jednocześnie żołnierza oraz kapelana Wojska Polskiego Józefa Wryczy, którego pomnik zdobi teren przed kościołem Bożego Ciała. Mieszkańcy przemarszerowali, niosąc biało-czerwone barwy na flagach i... parasolach, ulicą Świecką przed pomnik, gdzie wspólnie odśpiewali Mazurka Dąbrowskiego i Rotę. Liczne delegacje złożyły pod pomnikiem kwiaty: od władz i instytucji samorządowych, po szkoły, organizacje i stowarzyszenia. Uroczystość wzbogaciły: gra Orkiestra Dęta OSP Byśław i śpiewam chór Camerata.

Reklama

PELLET

WYSOKOKALORYCZNY

NA SPRZEDAŻ

100% udziału drewna sosnowego

CENA 1100 zł/tona

☎ 608 536 180